

Agrárgazdasági Információk

A MEZŐGAZDASÁGI KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE 2019

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

**A MEZŐGAZDASÁGI
KOCKÁZATKEZELÉSI RENDSZER
MŰKÖDÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE
2019**

Szerkesztő: Lámfalusi Ibolya
Péter Krisztina

Szerzők: Péter Krisztina
Gerencsér Ilona
Kováč Anna Rebeka

Opponensek: Becsákné Tornay Enikő
Móro Tamás

Felelős kiadó: Dr. Goda Pál

Szerkesztőbizottság: Biró Szabolcs
Dublecz Károly
Felföldi János
Fertő Imre
Herdon Miklós
Illés B. Csaba
Kapronczai István
Káposzta József
Kemény Gábor
Kertész Róbert
Keszthelyi Szilárd

Lámfalusi Ibolya
Pető Károly
Potori Norbert
Rieger László
Stummer Ildikó
Szakály Zoltán
Szűcs István
Takács István
Tóth József
Tóth Tamás
Vágó Szabolcs

Kiadó:
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
<https://aki.naik.hu>
aki@aki.naik.hu

DOI: <https://doi.org/10.7896/ai2101>

© NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

A kiadvány a Magyar Államkincstár által szolgáltatott adatok alapján készült.

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatva vagy elektronikusan) történő tárolása vagy továbbítása, továbbá bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5	A II. pillér részletes eredményei	34
Problémafelvetés.....	5	Részvétel.....	34
Módszer.....	5	Járásonkénti bontás.....	34
Eredmények.....	5	Biztosítási típusonkénti bontás.....	36
Szabályozás és módszertan	7	Díjbevételek változása.....	38
Szabályozási környezet.....	7	Ágazatonkénti bontás.....	40
Módszertan.....	9	Méret szerinti bontás.....	44
Adatbázis.....	9	Károsodás.....	46
Számítási eljárások.....	9	Járásonkénti bontás.....	46
Időjárási jelenségek 2019-ben	11	Veszélynemenkénti bontás.....	48
A rendszer összesített eredménye	14	Biztosítási típusonkénti bontás.....	51
Az I. pillér összesített eredménye.....	14	Méret szerinti bontás.....	56
A II. pillér összesített eredménye.....	16	Kárhányadok.....	57
III. pillér.....	16	Biztosítási típusonként.....	57
Az I. pillér részletes eredményei	18	Járásonkénti bontás.....	57
Részvétel.....	18	Ágazatonkénti bontás.....	59
Járásonkénti bontás.....	18	Méret szerinti bontás.....	62
Ágazatonkénti bontás.....	18	Biztosítási díjak változása.....	62
Méret szerinti bontás.....	21	Executive Summary	67
Károsodás.....	22	Introduction.....	67
Járásonkénti bontás.....	22	Methodology.....	67
Veszélynemenkénti bontás.....	24	Results.....	67
Ágazatonkénti bontás.....	28	Kivonat	69
Méret szerinti bontás.....	30	Abstract	69
Kárhányadok.....	31	Mellékletek	70
Járásonkénti bontás.....	31	Mellékletek jegyzéke.....	70
Ágazati bontásban.....	31		
Méret szerinti bontás.....	32		

Vezetői összefoglaló

Problémafelvetés

A kiadvány a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2019-es évre vonatkozóan. Az elemzés célja, hogy segítséget nyújtson a rendszer irányítójának, az Agrárminisztériumnak a jogszabályi háttér esetleges változtatásához, valamint tájékozási pontot jelentsen a termelők, a biztosítótársaságok és biztosítói egyesületek részére.

Az értékelés első részében áttekintjük a 2019. év jogszabályi háttérét, valamint a tárgyévet jellemző időjárási jelenségeket. Azt követően az I. és a II. pillér eredményeit értékeljük járasonként, veszélynemenként, méretkategóriánként és ágazati bontásban, valamint megvizsgáljuk a biztosítási díjak változását az „A”, „B”, „C”, illetve kiegészítő biztosítások esetében külön-külön is. Az elemzés zárásaként összegezzük a 2019. évet jellemző történéseket és eredményeket, illetve javaslatokat fogalmazunk meg a következő évekre.

Módszer

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2019. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint a NAIK AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból áll, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások;
- kárenyhítő juttatások;
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét jelentő első két nyilvántartást a Magyar Államkincstár gyűjti és bocsátja rendelkezésre – melyekért ezúton is köszönetünket fejezzük ki – mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerv. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján a NAIK AKI állítja össze. A kiadvány mutatóinak fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás. Az értékelésnél alkalmazott méretkategória szerinti bontás eltér a kv-törvényben megadottaktól. Az Egységes

Kérelemben (EK) szereplő területadatok alapján került kialakításra a következők szerint: mikrovállalkozáson az 5 hektár alatti területtel rendelkező termelőket értjük, kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozásnak pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Eredmények

A mezőgazdasági termelők 2019-ben átlagosan nem mondható időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak, ez a káresemények számának emelkedésében is tetten érhető. A legjelentősebb károkat az aszály, a tavaszi fagy, a vihar, a jégeső és a felhőszakadások okozták. A károk zöme a szántóföldi növénykultúrákat és az ültetvénykultúrákat érintette.

A kárenyhítő juttatás igénylésében fontos változást jelent, hogy 2017-től az igénylés feltételét jelentő 15 százalékos meghaladó hozamérték-csökkenésnek már nem üzemi szinten, hanem a termesztett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A módosítás célja, hogy a termelők mind szélesebb köre részesülhessen a kifizetésben.

Az I. pillérben a termelők száma 0,8 százalékkal növekedett 2019-ben, 73 473-ról 74 086 főre változott. A kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága mindhárom ágazatban csökkent az előző évhez képest. A legmagasabb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, értékük átlagosan 95,2 százalék volt, ugyanakkor a szántóföldi növénykultúrák és a zöldségkultúrák átlagos penetrációja is meghaladta a 90,0 százalékos értéket. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma meghaladta a 68,6 százalékos értéket, az igényelt összeg 81,1 százalékkal nőtt, 7607 millió forintról 13 776 millió forintra. A kárenyhítő juttatás 47,2 százalékát aszálykára, 22,0 százalékát tavaszi fagykára, 10,1 százalékát viharkára, 8,8 százalékát jégesőkára fordították. Ezen felül 6,3 százalékban felhőszakadáskarra, 4,8 százalékban belvízkarra, 0,5 százalékban téli fagykára, 0,3 százalékban őszi fagykár enyhítésére történt kifizetés. Mezőgazdasági árvízkarra 2019-ben nem fizettek kárenyhítő juttatást. A növénykultúrák szerinti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 56,6 százalékkal, az ültetvénykultúrák 31,0 százalékkal, a szántóföldi zöldségek 12,4 százalékkal részesedtek a tárgyévben. A kárhányad ágazaton belüli százalékos értékei, néhány

növénykultúra értékeitől eltekintve, a 2018. évhez képest emelkedtek. A méretkategória szerinti bonítás alapján a legmagasabb kárhányadokkal, az előző évhez hasonlóan, a mikrovállalkozások rendelkeztek, kárhányaduk meghaladta a 900,0 százalékot. A kisvállalkozásoké 575,3 százalék, míg a középvállalkozásoké 331,0, a nagyvállalkozásoké pedig 256,4 százalék volt.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a tárgyévben a 2018. évhez képest. A díjtámogatott biztosítást kötött gazdaságok száma 12,8 százalékkal nőtt 2019-ben, a díjbevételek 10,7 százalékkal gyarapodtak.

A díjtámogatott biztosításokat kötött gazdaságok számán, valamint a teljes díjállományon belül a 2019. évben jelentős átrendeződés következett be a „B” és „C” biztosítási módozatok tekintetében, ami tükrözi a tárgyévtől bevezetett szabálmódosításokat. Több biztosítási módozat bővült különböző növénykultúrákkal, az „A” csomagba bekerültek a csonthéjas gyümölcskultúrák, a kalászosok pedig átkerültek a „B” biztosításból a „C” típusba. Ennek eredményeképpen az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei az „A” és „C” kategóriában növekedtek. Az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 23,2 százalékkal múlta felül a 2018. évi díjösszeget, a „C” típusúé több mint kétszeresére nőtt, míg a „B” biztosítási kategóriában 58,2 százalékkal csökkent a díjállomány. A legnagyobb biztosítási díjállománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (5,3 milliárd forint). Ezt követte a „C” típusú 4,4 milliárd és a „B” típusú 1,6 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak az előző évhez képest némi emelkedést mutatnak, értékük 8,2 százalékkal haladta meg a 2018. évi díjösszeget.

A kárkifizetések és kárhányadok a tárgyévben jelentősen emelkedtek. A 2019. évi szélsőséges, sokévi átlagnál melegebb időjárás és az év során többször előforduló heves zivatarok következtében a biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) az előző évhez képest közel másfélszeresére emelkedett 3,9 milliárd forintról 5,7 milliárd forintra, a kárhányadok aránya 12,4 százalékponttal nőtt 36,7 százalékról 49,1 százalékra. Elsősorban a jégeső és a vihar okozott nagy károkat a nyár folyamán a betakarítás előtt álló gabonáknál és az ültetvényekben. A kárhányadváltozás az „A” csomagbiztosítás és a „B” típusú biztosítás esetében számottevő volt, az „A” csomagbiztosításnál 2,5-szeresére, a „B” biztosításnál 3,7-szeresére emel-

kedtek, míg a „C” biztosítás esetében a növekedés szerényebb mértékű volt, 2,3 százalék.

A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a penetráció 1–5 százalékponttal nőtt, azaz a biztosítás által lefedett terület aránya 36–59 százalék között alakult 2019-ben. Az ültetvénykultúrák esetében nőtt a penetráció az előző évihez viszonyítva 9,1 százalékról 9,3 százalékra. A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe 6,5 százalékkal nőtt 2019-ben.

Mivel a támogatási igény – még az 5 milliárd forintra megemelt keretösszeg mellett is – ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt öt évhez hasonlóan a 2019. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 55 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább növekedett 2019-ben.

A kockázatkezelési rendszer III. pillére, az országos jégkarmérséklő rendszer (JÉGER) 2018 májusától kezdte meg működését a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara koordinációjában. A Vidékfejlesztési Program lehetőséget teremtett az országos jégkarmérséklő rendszer kiépítésének vidékfejlesztési forrásokkal való 100 százalékos támogatására. Az országos rendszer működtetésének finanszírozása az I. pillér kárenyhítési alapjából valósul meg évi legfeljebb 1,5 milliárd összegben. Egyik fő előnye, hogy az országos jégkarmérséklés nem generál többlet befizetési kötelezettséget a termelők részéről. Összességében rendkívüli évnél tekinthető a 2019. év nyári periódusa. A május, június, július hónapjai lényegesen zivatarosabbnak bizonyultak, mint a korábbi évek hasonló időszakai. A technológia teljes mértékben nem tudja kiküszöbölni a jégkárt, annak mérséklése a célja, így a fokozott védekezés ellenére az ország néhány területén jelentős károkat okozott a jégeső. Az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül a bejelentések száma alapján a jégkár aránya 2019-ben 16,8 százalék volt (ez az arány 2017-ben 25,6 százalék, 2018-ban 15,6 százalék volt). A jégesőkár jogcímre kifizetett kárenyhítő juttatás nagysága 2019-ben 1211,0 millió forint volt szemben az előző évi 615,1 millió forinttal.

Szabályozás és módszertan

Szabályozási környezet

A mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (a továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet (a továbbiakban: vhr.) teremti meg a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezelését szolgáló rendszer jogszabályi alapját. Az Mkk. tv. II. fejezetének 1. és 2. pontjában szabályozott „I. pillér” a korábban nemzeti agrárkárenyhítési rendszer néven ismert intézkedés továbbfejlesztett változatának minősül.

A magyar mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer két pillérré épül. Az I. pillért az állami támogatást is tartalmazó agrárkárenyhítési rendszer jelenti, amely a növénytermesztés legfontosabb természeti és időjárási kockázatait kezeli (2. táblázat).

Az I. pillérben a mezőgazdasági termelők az Egységes Kérelemben bejelentett területek után kárenyhítési hozzájárulást fizetnek, bizonyos méret felett kötelező csatlakozni,¹ illetve önkéntes² belépésre is nyílik lehetőség. A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás³ termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek a 2012-ben megreformált agrárkárenyhítési rendszernek. Erre a termelői körre is ugyanazon – Európai Bizottság által engedélyezett – szabályok vonatkoznak, mint az agrárkárenyhítésben régebb óta részt vevő gazdákra. A kárenyhítési hozzájárulás mértéke művelési módtól függetlenül (üvegházi,

fóliás vagy hagyományos termesztéstechnológiával) szántóföldi zöldség és ültetvények esetében 3000 Ft/ha, egyéb szántóföldi kultúrák esetében 1000 Ft/ha évenként.

A kárenyhítő juttatás igénybevételének jogosultsági feltétele módosult 2017-ben. A 15 százalékos meghaladó hozamérték-csökkenésnek már nem üzemi szinten, hanem növénykultúra szinten kell teljesülnie. A megváltozott szabályozás alapján kárenyhítő juttatásra akkor jogosult a termelő, ha az elemi káreseménnyel érintett növénykultúrában 30 százalékos meghaladó hozamcsökkenés következik be és a károsodott növénykultúra hozamérték-csökkenése meghaladja a 15 százalékos. Ily módon a korábbiaktól eltérően nem érvényesül a nem károsodott növénykultúrák hozamérték-növelő hatása és már egy növénykultúrában bekövetkezett kár után is jogosultságot lehet szerezni a kárenyhítő juttatásra. A módosítások következtében a termelők szélesebb köre részesülhet kifizetésben.

Az agrárkárenyhítési rendszer keretében figyelembe vehető káresemények köre 2015-től kilenc káreseményt fed le: aszálykár, belvízkár, jégesőkár, tavaszi, őszi és téli fagykár, viharkár, felhőszakadaskár, valamint a mezőgazdasági árvíz kár. Fontos megemlíteni, hogy belvízkár után öt egymást követő évben legfeljebb három alkalommal vehető igénybe kárenyhítő juttatás.

A kárenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig terjedhet. Az egyébként járó kárenyhítő juttatás teljes összegére azok a termelők jogosultak, akik az üzemi szintű referenciahozamértéknek legalább felére rendelkeznek az adott növénykultúrára jellemző mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is teljesíthetik a termelők. Ennek hiányában az uniós szabályok alapján a számított kárenyhítő juttatásnak csak a felére jogosultak.

A Komplex Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR) 2014. november 1-jén kezdte meg működését. Az MKR keretében a kockázatközösség tagjai online elérhető elektronikus bizonylatok alkalmazásával nyújthatják be kárbejelentéseiket, kárenyhítő juttatás iránti kérelmüket, illetve elektronikus felületet használhatnak a biztosítások megkötéséhez szükséges területadatok összeállításához.

Az MKR része az úgynevezett kármegállapítást támogató szervekkel kialakított adatszolgáltatási rendszer, amelynek keretében egy központi rendszerbe adatok érkeznek az Országos Meteorológiai

¹ A kockázatkezelési közösségnek minden olyan mezőgazdasági termelő kötelezően tagja, aki az egységes kérelmében az alábbiaknak megfelelő termőterületet jelent be:

- legalább 10 ha szántóföldi kultúrák (kivéve szántóföldi zöldség) termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület, vagy
- legalább 1 ha ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 10 ha szántóföldi kultúrák, szántóföldi zöldség és ültetvényművelésre szolgáló terület, vagy
- együttesen legalább 5 ha szántóföldi zöldség termesztésére és ültetvényművelésre szolgáló terület,
- üvegházi és fóliás termesztés esetében a kötelező tagságra vonatkozó területi limithatár szántóföldi zöldségek esetében legalább 5, ültetvények esetében legalább 1, együttesen pedig legalább 5 hektár.

² A kockázatkezelési közösséghez történő önkéntes csatlakozás feltételei: Minden olyan mezőgazdasági termelőnek, aki az egységes kérelmében bejelentett területek alapján ugyan nem minősül kötelezően csatlakozó tagnak, de van olyan bejelentett területe, amellyel a kockázatközösséghez csatlakozhat, az egységes kérelmében nyilatkozatot kell tennie a csatlakozási szándékáról (kíván-e csatlakozni vagy nem). A csatlakozást választók hároméves időtartamra vállalnak tagságot, tehát a tárgyévét követő két évben nem mondhatják fel tagsági viszonyukat.

³ Üvegházban vagy magas (hozzáférhető) természetöbrendezésben termesztett növények: Olyan növények, amelyek tenyészidejük teljes vagy túlnyomó részében üvegház, illetve stabil vagy mobil magas (üveg, illetve merev vagy rugalmas műanyag) természetöbrendezés alatt növekednek. Nem tartozik ide a talaj fóliatakarása, az ember számára hozzáférhetetlen üvegbúra vagy fóliaalagút, vagy az üvegfedélű hordozható keret használata.

1. táblázat: A támogatásintenzitás csökkentésének sorrendje és százalékos változása a díjtámogatott biztosításoknál a 2012–2019 közötti időszakban

Támogatásintenzitás csökkenésének sorrendje és mértéke	2012–2015	2016–2019
„C”	30 százalékgig	40 százalékgig
„B”	40 százalékgig	40 százalékgig
„A”	50 százalékgig	55 százalékgig
Mindhárom típus esetén arányosan	nincs alsó korlát	„A” típusnál 41,25 százalékgig „B” és „C” típusnál 30 százalékgig

Forrás: Az EMVA Irányító Hatóság közleménye a VP3-17.1.1-16 Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című pályázati felhívás kapcsán a támogatás intenzitásáról

2. táblázat: Az I. és II. pillér jellemzőinek összehasonlítása

Megnevezés	I. pillér	II. pillér
Kockázatok köre	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; belvíz	jég; téli, tavaszi és őszi fagy; vihar; aszály; mezőgazdasági árvíz; felhőszakadás; tűz
Lefedett növénykultúrák köre	szántóföldi növény, szántóföldi zöldség, ültetvény, üvegházi és fóliás termesztésben is	biztosítási típusonként eltérő
Rendszer választhatósága	mérethatár felett kötelező mérethatár alatt önkéntes	szabadon választható
Díj megállapításának módja	művelési áganként	biztosítási típusonként, kockázati besorolásonként
Viszontbiztosítás módja	–	üzleti
Kárfelmérés alapja	helyszíni szemle és statisztikai kockázatelemzés	kárszakértői szemle
Adminisztráció jellege	állami	magán
Üzleti konstrukció jellege	minden ügyfélre azonos	biztosítási típusonként eltérő

Megjegyzés: A módozatban releváns kultúrák jegyzékét és a hasznosítási kódot a VP3-17.1.1-16 Felhívás 2. számú melléklete tartalmazza.

Forrás: A NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon készült saját szerkesztés

Szolgálattól, az Országos Vízügyi Főigazgatóságtól, a Lechner Nonprofit Kft.-től, továbbá az Agrárgazdasági Kutató Intézettől. A rendszerhez kapcsolódik a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által működtetett, az agrárkár-megállapító szervek eljárását segítő Kármegállapítási Munkafolyamatot Támogató Rendszer (KMTR), amelyben lehetőség van mind a helyszíni szemlét támogató adatok figyelembevételére, mind arra, hogy egyértelmű adatok alapján a kárbejelentésre adminisztratív úton szülessen döntés.

A 2012 óta működő mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2014. december 31-ig az EMGA-szabályok alapján társfinanszírozott programként működött, majd a 2015. átmeneti évet követően a Közös Agrárpolitika reformjának eredményeként a 2014–2020-ig terjedő időszakban a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás már a Vidékfejlesztési Programból (EMVA) finanszírozható szintén társfinanszírozással.⁴

⁴ A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatási program a magyar Vidékfejlesztési Program (VP) terhére 2015-ben még nem indult el, ezért az agrártárca – átmeneti jelleggel, a VP-ből való finanszírozási feltételek megteremtéséig – a díjtámogatási programot a 702/2014/EU bizottsági rendelet szerinti mezőgazdasági csoportmentesség alapján, teljes mértékben központi költségvetési finanszírozással hirdette meg. A 2012–2015 közötti időszakban a 19/2014. FM rendelet alapján történt a szabályozás, ezt követően a VP pályázati felhívása, valamint a VP irányító hatóságainak közleményei az irányadók.

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre, ennek következtében kismértékben módosultak a támogatási feltételek. A szabályozásmódosulás következtében a mezőgazdasági nagyvállalkozások ismét igényelhetik a díjtámogatást, valamint a díjtámogatás igényét újra az Egységes Kérelem felületen kell benyújtani.

Tárgyévben érvényben maradt a 2018-ban megemelt keretösszeg, mely által 5 milliárd forint állt rendelkezésre a termelői igények teljesítésére. A Pályázati Felhívás 2018. november 14-i módosítása eredményeképpen egyszerűsítették a biztosítási típusokat. Az „A” csomagbiztosítás növényei 2019-től kiegészítésre kerültek a csonthéjas gyümölcsökkel, a „B” típusú biztosítás köthető az ültetvény- és zöldségkultúrákra, szántóföldi zöldségre, és a „B” típusból a „C” típusba kerültek a kalászosok, így valamennyi szántóföldi növény a „C” biztosítás keretében biztosítható (az „A”-ban megjelölt szántóföldi növények mellett). A „B” és a „C” típusú biztosítás növényei között nem lehetséges átfedés. Fontos változás még, hogy a „B” típusú biztosítás 2019-től a korábbi öt helyett már kilenc veszélynemre köthető.

A termelők akkor részesülhetnek a megkötött mezőgazdasági biztosítás díjához 65 százalékos támogatásban, amennyiben elegendő forrás áll rendelkezésre. Abban az esetben, ha a rendelkezésre álló forrást a támogatási igény meghaladja, akkor visszaosztás válik szükségessé, amely az egyes biztosítási típusok esetében meghatározott sorrendben és arányban történik.⁵

Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt öt évhez hasonlóan a 2019. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. A kifizető ügynökségtől származó információk alapján az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 55 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

Módszertan

Adatbázis

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2019. évi működésének értékelése során döntően a rendszer adatbázisára, valamint az AKI saját, biztosítókra vonatkozó adatbázisára támaszkodtunk. Az így képzett összetett adatbázis alapvetően három blokkból áll, amelyek az alábbiak:

- kárenyhítési hozzájárulások (761 986 rekord);
- kárenyhítő juttatások (38 743 rekord, a tételes és a kérelemszintű adatszolgáltatás alapján készült);
- biztosítói díjbevételek és kárkifizetések (603 978 rekord)

és ezek kapcsolódó adatai.

Az adatok legnagyobb részét jelentő első két nyilvántartást a Magyar Államkincstár (MÁK) gyűjti és bocsátja rendelkezésre, mint a kárenyhítési rendszer I. pillérének be- és kifizetéseit kezelő szerv. A kiadványban közölt adatok a 2019. júliusi állapotot tükrözik. A harmadikat az üzleti biztosítók által megküldött adatok alapján az AKI készíti el. A MÁK-tól érkező, valamint a biztosítóktól kapott adatokból az elemzés egységes adatbázisát az AKI állítja össze és ennek alapján képezi a szükséges mutatókat, melyek az alábbiak:

⁵ A korábbi évekhez képest 2016-ban lényeges változás következett be. Ennek értelmében létezik garantált szintje, amely „B” és „C” típus esetében 30 százalék, „A” típusnál 41,25 százalék (1. táblázat). Kismértékben módosult a visszaosztás számításának menete is, mellyel a „C” típusú biztosítások támogatásintenzitása kedvezőbbé vált. A „C” típusú biztosítások támogatási intenzitása első körben nem 30 százalékiig, hanem csak 40 százalékiig csökken, majd a „B” típusú következik ugyancsak 40 százalékiig, végül az „A” típusú 55 százalékiig. Amennyiben további mérséklés szükséges, a háromféle biztosítás támogatásintenzitása arányosan csökken legfeljebb a már említett garantált szintekig.

I. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat);
- referenciahozam (növény szintű adat, a károsodott növények esetén adott, nem károsodott növények esetén lehetőség szerint megyei vagy országos hozamokkal helyettesített);
- hozamcsökkenés (számítása: a referenciahozam és a tényleges hozam különbségeként számított érték);
- kárenyhítési hozzájárulás (üzemi és növény szintű adat);
- kárenyhítő juttatás (üzemi szintű adat, növény szinten számított);
- kárhányad (számítása: a kárenyhítő juttatás és a kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számított érték).

II. pillér:

- terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- károsodott terület (üzemi és növény szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- biztosított hozam (üzemi és növény kultúra szintű adat, biztosítói adatszolgáltatás);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás díja (üzemi és növény szintű adat, egyes biztosítók esetében a teljes biztosítási díj alapján becsült érték);
- díjtámogatás (üzemi és növény szintű adat, becsült érték – a biztosítás típusától függően a díjtámogatott biztosítás díjának 55, 40, illetve 40 százalékaival számított összeg);
- díjtámogatott és kiegészítő biztosítás esetén fizetett kártérítés (üzemi és növény szintű adatok, illetve biztosítói adatszolgáltatás alapján számított összeg);
- kárhányad (tartalma, számítása: a kártérítési összeg és a biztosítási díj hányadosaként számított érték).

Számítási eljárások

A mutatók fent jelzett eltérő aggregáltsági szintjei – a jövőben az adatszolgáltatás összehangolásával kiküszöbölhető – kényszerű becsléseket igényeltek az üzemszintű adatok dezaggregálásában. A felsorolt mutatók közül üzemi szinten állt rendelkezésre a kárenyhítő juttatás, melynek dezaggregálása az alábbi módokon történt:

- A kárenyhítő juttatás növényekre és veszélynemekre történő szétosztása során a tételes és a kérelemszintű adatokat vetettük össze. A kérelemszinten kifizetett támogatási összeget a tétel szintű adatokban megadott jóváhagyott támogatási összegek arányában bontottuk.

- A biztosítási díj a legtöbb biztosító esetében veszélynemenként bontva szerepelt. A rendelkezésre álló adatok alapján képeztünk átlagos növényenkénti és veszélynemenkénti biztosítási összegarányokat, amelyek segítségével az összegezve szereplő biztosítási díjakat veszélynemekre bontottuk.
 - A díjtámogatás mértékét a biztosítók által szolgáltatott üzemenkénti és növényenkénti adatok alapján számítottuk. A díjtámogatás kalkulálásánál az alaptámogatás díjának 55, 40, illetve 40 százalékos támogatottságával számoltunk, attól függően, hogy a biztosítás típusa „A”, „B”, illetve „C”.
 - A termelési érték növényenkénti becsléséhez a már említett összefüggést (termelési érték = vetésterület × referenciahozam × referenciaár) alkalmaztuk. Ahol ezek a tényezők nem álltak rendelkezésre, ott a vetésterületekkel súlyozott megyei, annak hiányában országos átlagokkal dolgoztunk.
- A méretkategória szerinti bontás eltér a kkv-törvényben megadottaktól, az EK-ben szereplő területadatok alapján történik. Mikrovállalkozáson az 5 hektárnál kisebb területtel rendelkező termelőket értjük. Kisvállalkozáson az 5–20 hektár között gazdálkodókat, középvállalkozáson pedig a 20–200 hektár területen termelőket definiáltuk, nagyvállalkozásnak a 200 hektár feletti gazdálkodókat jelöltük.

Időjárás jelenségek 2019-ben

A Földön a 2019-es év hőmérsékleti szempontból a második legmelegebb évné minősült öt globális éghajlati adatbázis adatai alapján (1. 2016; 2. 2019; 3. 2017). Világszinten 1850-től kezdve az elmúlt 5 év bizonyult a legmelegebbnek. Európában 2019 jelenleg a legmelegebb évné számít (C3S, 2020).

Magyarországon az évi középhőmérséklet a szóban forgó évben újra 12 °C felett alakult, és meghaladta az eddigi legmelegebb 2018-as év értékét. Az országos középhőmérséklet 2019-ben mintegy 1,87 °C-kal múlta felül az 1981–2010-es sokévi átlagot, és 12,19 °C-os középhőmérsékleti értékkel rekordmeleg volt az ellenőrzött, homogenizált és interpolált 1901-től kezdődő éghajlati idősorban. Az évi középhőmérséklet országos átlaga 90 százalékos megbízhatósági szinten szignifikánsan emelkedik az 1901-től kezdődő hosszú idősor lineáris trendbecslése alapján. Az évi középhőmérséklet országos átlagának változása az elmúlt 119 év alatt (1901–2019) átlagosan +1,32 °C volt, míg az országon belül +1,14 °C és +1,52 °C közötti változás fordult elő ezen időszak alatt.

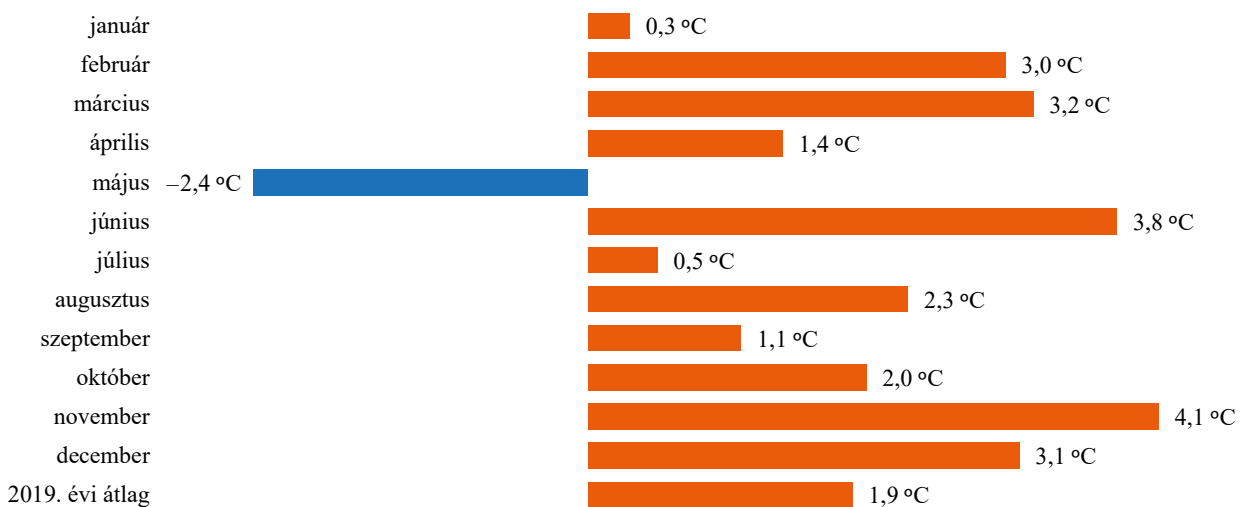
Az 1. ábrán látható, hogy május kivételével mindegyik hónap melegebb volt a sokévi átlagnál.

Januárban folytatódott 2018. decemberének változékony időjárása. A hőmérséklet összességében az átlag körül, kissé a fölött alakult. A sok időjárás frontból adódóan nagy ingadozások jellemezték a hónapot. Többször is előfordultak nagyobb, –15 °C-nál is keményebb fagyok, melyekre a kártevők miatt szükség is volt, de a havas felszínborítottság miatt károkat nem

okozott a vegetációban. Az ország döntő részén az átlag alatt maradt a havi csapadékösszeg. A február 2-4, míg a tél összességében 1-2 °C-kal volt enyhébb az átlagosnál. Az előző hónap csapadék tekintetében országszerte száraznak bizonyult. A téli csapadékösszeg többnyire 20-60 mm-rel maradt el a szokásos értéktől. Összefüggő hóréteg nem alakult ki síkvidékeken, csak középhegységeink magasabb régióiban.

Márciusban folytatódott a száraz, az átlagosnál enyhébb időjárás. A hőmérséklet a februárihoz hasonlóan 2-4 °C-kal alakult magasabban a sokéves átlagnál. Bár éjszakánként többször is fagyott, és a levegő még 20-a körül is többfelé hűlt –5 °C alá, napközben sokféle voltak jellemzőek 20 °C feletti maximumok. A meleg időben hamar beindult a vegetáció, a fagyok azonban nem okoztak az előző évihez hasonló, komoly károkat a kajszi- és mandulatermésben. Az őszi vetésnek csapadéokra is szüksége lett volna az optimális fejlődéshez, a kiadós csapadék azonban elkerülte hazánkat, csak gyenge esők voltak jellemzőek az első negyedévben. Áprilisban meglehetősen változékonyra fordult az időjárás. A hónap első napjaiban még a márciusi száraz, enyhe idő folytatódott, majd délnyugatra fordult az áramlás, és az ország nagy részére megérkezett a várva várt csapadék. A hónap közepéig a legtöbb helyen mérséklődött, illetve megszűnt az aszály, a növények átmenetileg fellélegeztek, és fejlődésnek indultak. Azonban az Alföld északi, északkeleti részén tovább romlott a helyzet. A szárazság mérséklésére elegendő áprilisban hullott csapadékot májusban a több napon át

1. ábra: Az országos havi középhőmérséklet eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól 2019-ben

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

tartó áztató eső váltotta fel. A csapadékösszeg ország-szerte jóval a sokéves átlag fölött alakult. A csapadékos idő beköszöntével gyors fejlődésnek indultak mind az őszi, mind a tavaszi kalászosok. Az átlaghőmérséklet május első felében 4-5 °C-kal volt hűvösebb az átlagos értékeknél.

Júniusban az időjárásban is beköszöntött a nyár. A hónap első napjaiban jelentősen melegebbre, naposabbra fordult az idő, és csökkent a csapadékhajlam, megszűnt az országos, tartós csapadék. A melegebb időben a májusban vontatottan fejlődött napraforgó és kukorica növekedése felgyorsult. Minden nap kialakultak kisebb-nagyobb kiterjedésű zivatarrendszerek, sokfelé voltak súlyos károkat okozó felhőszakadások és villámárvizek. Július első dekádjában nagyon kevés, sokfelé semmi csapadék nem hullott. A fokozódó csapadékhiány a kalászosok aratására kedvezett, de a kapásnövények számára egyre kritikusabbá vált. Csapadék a hó végén és augusztus elején érkezett, ugyanakkor a nyár az ország döntő részén kevesebb esőt hozott a szokásosnál.

A szeptember elején átvonult hidegfront ország-szerte mintegy tíz fokkal csökkentette a hőmérsékletet, a lehüléssel azonban nem érkezett meg a várt csapadék. Országosan is jelentős mennyiségű eső a hónap közepén hullott. Október elején többször és többfelé esett kisebb-nagyobb mértékben. A hőmérséklet jelentősen visszaesett, megdőlt az országos minimum hőmérsékleti rekord is.

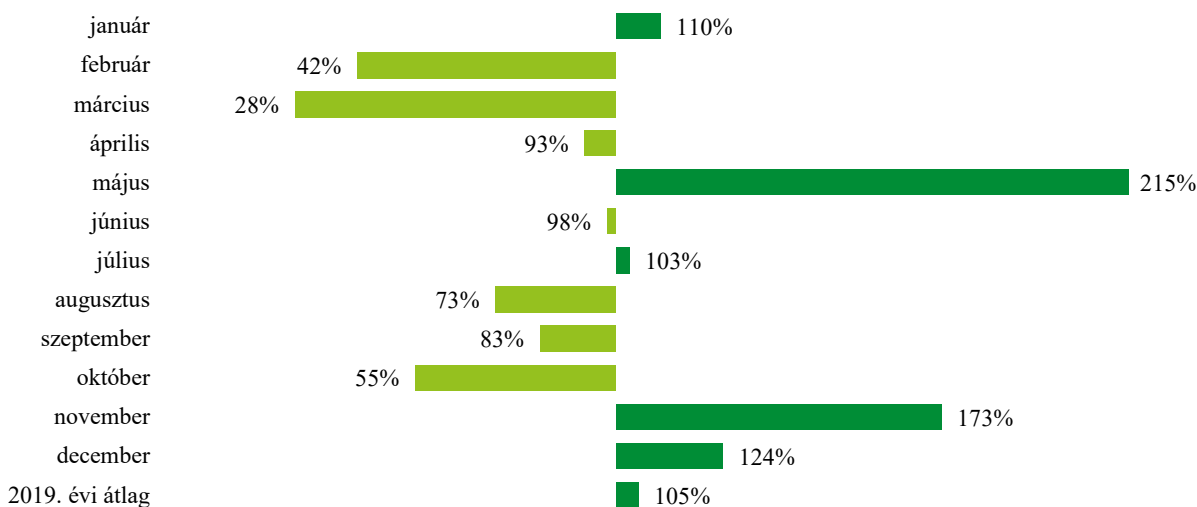
November elejére átalakult az időjárás. Sorra érkeztek Magyarországra az áztató esőt adó csapadékrendszerek. Ország-szerte jelentős mennyiségű csapadék öntözte a talajt, ami igen jól tett a friss vetések fejlődésének. A hőmérséklet jelentősen emelkedett,

megszűntek a fagyok. December az enyhe ős után meghozta a téli időt, a hideget, a fagyot, északkeleten pedig a havat is. A hónap legvége az átlagosnak nagyjából megfelelő hőmérsékletű, száraz időt hozott, így a hónap összeségében csak 3-4 °C-kal lett enyhébb a szokásosnál.

Az országos évi csapadékösszeg 2019-ben 631 mm volt, mely az 1981–2010-es sokévi átlag 105 százaléka. Az év során májusban és novemberben érkezett kiemelkedő mennyiségű csapadék, míg extrémén száraz volt a március. A homogenizált adatsor szerint a 10. legszárazabb márciusnak minősült 1901 óta. Az évben egy átlagosan csapadékos januárt követően februárban és márciusban már alig esett az eső. A tavasz második hónapjától megérkezett a korábban hiányzó csapadék. Az április már átlagosan csapadékos lett, míg májusban kinyíltak az égi csatornák, és az 1981–2010-es sokévi átlag több mint duplája zúdult le (215 százalék). A nyári hónapokban gyakoriak voltak a felhőszakadások és jégesők. A sokévi átlagnál augusztusban 30 százalékkal, szeptemberben 20 százalékkal kevesebb csapadék hullott. Október ismét nagyon száraznak bizonyult, a szokásos csapadékmennyiségnek csupán a fele (55 százalék) érkezett. A novemberi csapadékösszeg országos átlagban elérte a sokévi átlag 173 százalékát. Decemberben viszonylag sok csapadék érkezett hó formájában (2. ábra).

Az évi csapadékösszeg térbeli eloszlása (3. ábra) alapvetően tükrözte ebben az évben is a domborzati adottságok hatását, azonban ezúttal igen jelentős területi különbségek is adódtak a Dunántúl és a Tiszántúl között. Zala megyében, a Bakonyban és a Bükkben jóval 850 mm feletti éves csapadékösszeg fordult elő. A legmagasabb évi csapadékösszeget

2. ábra: Az országos havi csapadékösszegek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól 2019-ben

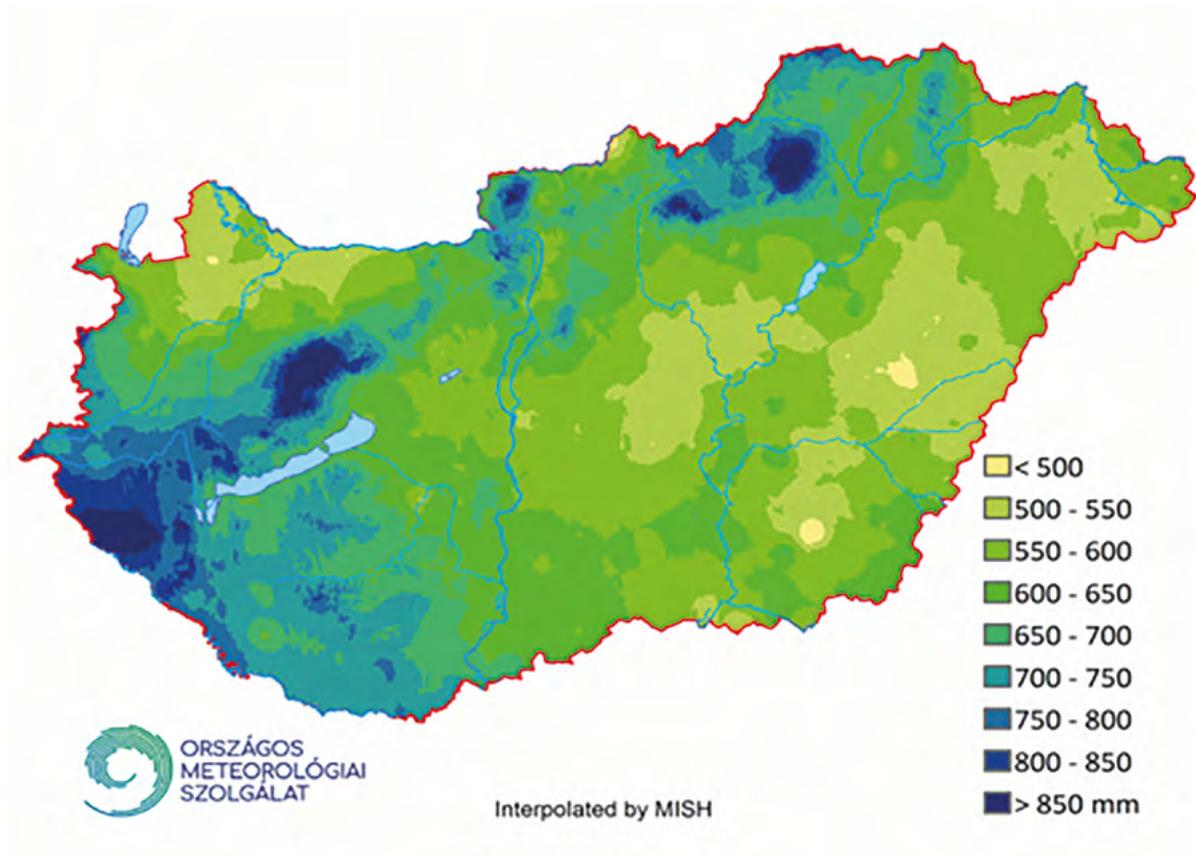

Megjegyzés: Homogenizált, interpolált adatok alapján.
 Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

(946 mm) Bakonybél állomáson mérték. A csapadékban szegény tavaszi és őszi hónapok miatt a Kisalföldön és az Alföld keleti tájain 500 mm közelében és az alatt alakult az évi csapadékmennyiség. A leg-

alacsonyabb éves csapadékösszeget a Békés megyei Orosháza állomáson jegyezték, ahol mindössze 381,7 mm volt az éves mennyiség.

3. ábra: A 2019. évi csapadékösszeg

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A rendszer összesített eredménye

Az I. pillér összesített eredménye

Az elmúlt években a kockázatkezelési rendszer I. pillérében több kedvező módosítás történt, amelynek célja az volt, hogy a kötelező, illetve önkéntesen csatlakozó termelők száma növekedjen, valamint a kárenyhítési alap forrásösszegének felhasználása hatékonyabbá váljon. A kockázatkezelési rendszer I. pillérében a tagok száma nőtt a 2018. évhez képest 0,8 százalékkal, azaz 73 473-ról 74 086 főre változott. A befizetett kárenyhítési hozzájárulás szintén 0,8 százalékkal emelkedett, 4088-ról 4121 millió forintra.

A Kárenyhítési Alap tárgyévi forrása 3,3 százalékkal csökkent, így a 2019. évi károk kezelésére 25,2 milliárd forint állt rendelkezésre. A tárgyévi források csökkenésének hátterében az előző évi kifizetéseknek a befizetésekét megközelítő nagysága, valamint a JÉGER működtetésének költségei állnak.

A termelők 2019-ben változékony időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak, ennek ellenére az eredményeket tekintve sikeres évet zártak. A szélsőséges időjárási viszonyokat tükrözi a megnövekedett kárbejelentések száma is. Több mint 16 ezer káreseményt jelentettek be 592 391 hektár területre, ami az előző évi bejelentett károsodott területhez képest több mint háromszorosa. A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület 111 521 hektár volt, szemben a 2018. évi 63 168 hektárral. A jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma több mint kétszeresére növekedett, a jogosan igényelt összeg 7607 millió forintról 13 776 millió forintra emelkedett (3. táblázat).

Meg kell azonban jegyezni, hogy a 2019. évi károk után a megállapított 13 776 millió forintra lényege-

sen több kárenyhítő juttatás is kifizetésre kerülhetett volna, azonban a termelők többsége nem rendelkezett a hozamértékének legalább 50 százaléka vonatkozó mezőgazdasági biztosítással, amelynek következtében a jóváhagyott kárenyhítő juttatásának csak a felére szerzett jogosultságot. A biztosítás hiányában nem kifizethető összeg 2019-ben 4870 millió forint volt.

A legsúlyosabb károkat ebben az évben az aszály, a tavaszi fagy, a vihar és a jégeső okozta. Az előző évhez képest jelentősen megnőtt az aszálykár és a tavaszi fagykár, viszont számottevően csökkent a téli fagykár és kismértékben csökkent a belvízkár-bejelentések száma. A legtöbb (4,8 ezer) bejelentés aszálykára érkezett több mint 160 ezer hektárnyi területre, amelyre a legnagyobb összegű, 6,5 milliárd forint kárenyhítő juttatás került kifizetésre. Az összes károsodott terület 54,2 százalékát sújtotta ez a káresemény.

Az enyhe tél után korán megindult a növények nedvkeringése. A nagy napi hőingások ennek nem kedveztek és jelentős területet ért tavaszi fagykár, a bejelentett károsodott terület meghaladta a 28 ezer hektárt. A második legnagyobb összegű kárenyhítő juttatás kifizetése erre a kárnemre történt, ami 9,6 százalékos arányt jelent. A tavaszi fagykár kompenzálása céljából 3030 millió forintot juttattak el a termelőkhez.

A kora nyári esőzések felhőszezonok és villámárvizek formájában érkeztek, ez sokfelé okozott súlyos károkat, emiatt jelentős nagyságú termőterületre (32 ezer hektár) viharkár-bejelentés is érkezett. Az erre a jogcímre kifizetett kárenyhítő juttatás a harmadik legnagyobb összegű volt (1395 millió forint). Hasonló nagyságrendű kifizetés történt, ugyancsak a felhőszezonokkal összefüggésben, jégesőkárra. Az érintett termőterület nagysága meghaladta (37 ezer hektár) a

3. táblázat: Az I. pillér főbb mutatói 2018-ban és 2019-ben

Megnevezés	2018	2019	2019/2018, százalék
I. pillérben tag termelők száma, fő	73 473	74 086	100,8
Befizetett kárenyhítési hozzájárulás, millió HUF	4 088	4 121	100,8
A Kárenyhítési Alap tárgyévi forrása, millió HUF	26 091	25 223 ^{a)}	96,7
Bejelentett káresemények ^{b)} száma, db	10 250	16 027	156,4
Bejelentett károsodott terület, ha	178 536	296 196	331,8
Jogosnak megítélt kárenyhítő juttatás iránti kérelmek száma, db	4 078	6 877	168,6
Jogosan igényelt összeg, millió HUF	7 607	13 776	181,1
Biztosítás hiányában nem kifizethető összeg, millió HUF	2 945	4 870	165,4
A kárenyhítő juttatás alapját képező károsodott terület, ha	63 168	111 521	176,5

^{a)} 2020. február 28-án, az összeg kismértékben folyamatosan változik, például a jogorvoslati döntések függvényében.

^{b)} Bejelentett káresemény: termelőnként azonos időpontban, azonos veszélynemre bejelentett káresemények.

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

4. táblázat: A főbb veszélynevek által okozott károk és a hozzájuk kapcsolódó kárenyhítés alakulása az I. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Káresemény	Bejelentett káresemények száma, darab		Bejelentett károsodott terület, ha		Az adott káreseményre kifizetett kárenyhítő juttatás összege, millió HUF	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Aszálykár	4 273	4 828	86 984	160 465	3 858	6 500
Belvízkár	808	728	26 408	19 297	734	656
Felhőszakadéskár	263	742	6 967	15 613	370	870
Jégesőkár	1 597	2 686	22 524	37 367	615	1 211
Mezőgazdasági árvízkar	4	60	40	722	0	0
Tavaszi fagykár	275	4 790	2 410	28 523	227	3 030
Téli fagykár	2 526	130	17 154	1 614	1 448	67
Őszi fagykár	21	39	156	293	24	47
Viharkár	483	2 024	15 895	32 301	331	1 395
Összesen	10 250	16 027	178 536	296 196	7 607	13 776

Forrás: MÁK- és KMTR-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

5. táblázat: A kárenyhítési hozzájárulás és a kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása méretkategóriák szerint 2018-ban és 2019-ben

Méretkategória	Kárenyhítési hozzájárulás 2018, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás 2019, millió HUF	Kárenyhítési hozzájárulás változása 2019/2018, százalék	Kárenyhítő juttatás 2018, millió HUF	Kárenyhítő juttatás 2019, millió HUF	Kárenyhítő juttatás változása 2019/2018, százalék
Mikrovállalkozás	82,2	80,5	97,9	458,4	744,2	162,4
Kisvállalkozás	438,1	439,3	100,3	1 389,5	2 527,2	181,9
Középvállalkozás	1 684,5	1 708,0	101,4	3 197,9	5 651,4	176,7
Nagyvállalkozás	1 883,4	1 893,1	100,5	2 561,7	4 853,7	189,5
Összesen	4 088,2	4 120,8	100,0	7 607,5	13 776,5	177,6

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

viharkárral sújtott területeket, a kárenyhítő juttatás nagysága elmaradt ettől (1211 millió forint).

Egymilliárd forintnál kisebb összegek kifizetésére került sor felhőszakadéskárra és belvízkárra, amelyek a kárenyhítő juttatások kisebb hányadát (6,3 és 4,8 százalék) képezték, valamint 100 millió forintnál kevesebb téli és őszi fagykárra. Mezőgazdasági árvízkarra nem történt kifizetés (4. táblázat).

A kárenyhítési hozzájárulás összege növekedett az előző évhez képest, meghaladta a 4 milliárd forintot. A befizetések összege kismértékben ugyan, de szinte valamennyi méretkategóriánál növekedett, kivételt ez alól csak a mikrovállalkozások jelentettek. Ebben a kategóriában a befizetések összege 2,1 százalékkal csökkent. Legnagyobb mértékű, 1,4 százalékos növekedés a középvállalkozásoknál figyelhető meg, a nagyvállalkozások hozzájárulása 0,5 százalékkal, a kisvállalkozásoké 0,3 százalékkal haladta meg az előző évit. A kárenyhítő juttatás összege minden méretkategóriánál emelkedett 2018-hoz képest. A nagyvállalkozások esetében 89,5 százalék volt a

növekedés, amely az előző évi 2561,7 millió forint juttatáshoz képest, 2019-ben 4853,7 millió forintra változott. A mikrovállalkozások esetében beszélhetünk a legkisebb bővülésről, amely 62,4 százalékos volt. A kisvállalkozásoknak és középvállalkozásoknak kifizetett juttatások közel azonos mértékben 81,9 százalékkal, illetve 76,7 százalékkal emelkedtek. A kárenyhítési hozzájáruláshoz képest továbbra is a nagyvállalkozások befizetései domináltak (45,9 százalék), mégis a kárenyhítő juttatás legnagyobb része (41,0 százalék) a középvállalkozásokhoz került 2019-ben. Valamennyi méretkategória esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás összegét meghaladta a kárenyhítő juttatás összege. A mikrovállalkozások befizetések több mint kilencszeresét, a kisvállalkozások több mint ötszörösét kapták meg kárenyhítő juttatásként. A középvállalkozások 330 a nagyvállalkozások 256,3 százalékkal több kárenyhítő juttatásban részesültek, mint amennyi az általuk befizetett kárenyhítési hozzájárulás volt (5. táblázat).

A II. pillér összesített eredménye

A mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól – mint ahogy az már említésre került – nem nemzeti támogatásként, hanem a Vidékfejlesztési Program (VP)⁶ keretében került meghirdetésre. A támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt öt évhez hasonlóan a 2019. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé. Az „A” típusú biztosítást kötő termelők a biztosítási díj 55 százalékát, a „B” és „C” típusú biztosítással rendelkező termelők a biztosítási díj 40 százalékát kaphatták vissza támogatásként.

A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a tárgyévben. A gazdaságok száma 15 428-ról 12,8 százalékkal 17 400 gazdaságra, a termelői díjbefizetés együttes összege 10,5 milliárd forintról 10,7 százalékkal 11,6 milliárd forintra nőtt az előző évihez képest.

A díjtámogatott biztosításokat kötött gazdaságok számán, valamint a teljes díjjállományon belül a 2019. évben jelentős átrendeződés következett be a „B” és „C” biztosítási módzatok tekintetében, ami tükrözi a tárgyévtől bevezetett szabálmódosításokat. Az egyes díjtámogatott biztosítások díjbevételei az „A” és „C” kategóriában növekedtek, az „A” típusú díjtámogatott biztosítás értéke 23,2 százalékkal. A legnagyobb biztosítási díjjállománnyal az „A” típusú biztosítás rendelkezett (5,3 milliárd forint). Ezt követte a „C” típusú 4,4 milliárd és a „B” típusú 1,6 milliárd forinttal. A kiegészítő biztosítási díjak az előző évhez képest némi emelkedést mutatnak, értékük 8,2 százalékkal haladta meg a 2018. évi díjösszeget.

A kárkifizetések és kárhányadok a tárgyévben jelentősen emelkedtek. Elsősorban a jégeső és a vihar okozott nagy károkat a nyár folyamán a betakarítás előtt álló gabonáknál és az ültetvényekben. A 2019. évi szélsőséges, sokévi átlagnál melegebb időjárás, az év során többször előforduló heves zivatarok, jégesők következtében a biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) az előző évhez képest közel másfélszeresére emelkedett 3,9 milliárd forintról 5,7 milliárd forintra, a kárhányadok aránya 12,4 százalékponttal nőtt 36,7 százalékról 49,1 százalékra. A kárhányadváltozás az „A” csomagbiztosítás és a „B” típusú biztosítás esetében számottevő volt, az „A” csomagbiztosításnál 2,5-szeresére, a „B” biztosításnál 3,7-szeresére emelkedtek, míg a „C” biztosítás esetében a növekedés szerényebb mértékű volt, 2,3 százalék (6. táblázat).

Össességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet növekedési üteme tovább emelkedett 2019-ben, a gazdálkodók körében évről-évre nő a díjtámogatott mezőgazdasági biztosítások népszerűsége.

III. pillér

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a Széchenyi 2020 Vidékfejlesztési Program keretében elnyert támogatásból építette ki az országos jégkarmérséklő rendszert (JÉGER), mely 2018 májusától kezdte meg működését.

A fejlesztés keretében mintegy ezer talajgenerátort (részben automata, részben manuális működésűek) helyeztek el az ország területén. A generátorok egy

6. táblázat: A hazai növénybiztosítási piac alakulása 2018-ban és 2019-ben

Megnevezés	2018				2019			
	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék	Gazdaságok száma, darab	Díj, millió HUF	Kárkifizetés, millió HUF	Kárhányad, százalék
Díjtámogatott „A”	5 145	4 273,9	392,9	9,2	6 767	5 265,8	1 204,7	22,9
Díjtámogatott „B”	11 020	3 875,4	350,6	9,0	2 850	1 582,9	529,0	33,4
Díjtámogatott „C”	6 228	1 996,5	401,1	20,1	11 830	4 393,9	902,8	20,5
Díjtámogatott összesen	15 428	10 145,8	1 144,7	11,3	17 400	11 242,6	2 636,5	23,5
„Kiegészítő” díjtámogatotthoz	15 369	369,9	2 710,5	732,8	17 287	400,1	3 077,7	769,3
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	15 428	10 515,7	3 855,1	36,7	17 400	11 642,7	5 714,2	49,1

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

⁶ A támogatás igénybevételének részletes feltételeit, illetve a végrehajtási szabályokat a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatásról szóló VP-17.1.1-16 számú pályázati felhívás, valamint az annak elválaszthatatlan részét képező Általános Útmutató és Általános Szerződési Feltétel szabályozza.

képzeltbeli 10×10 kilométeres rácsháló rácspontjaihoz illesztve kerültek telepítésre. A technológia lényege, hogy a talajfelszínen működő berendezésekből elpárologtatott ezüst-jodid csökkenti a kialakuló jégzemcsék méretét, ezáltal mérsékli a jégeső okozta károkat. Az országos rendszer működtetését négy régióra bontva végzik: Kelet-Magyarország, Közép-Magyarország, Észak-Dunántúl és Dél-Dunántúl. A riasztási időszak 2019. május 1-től szeptember 30-ig tartott. A korábbi évek tapasztalatai alapján, valamint a gazdák kéréseit, visszajelzéseit figyelembe véve, a jégkár-mérséklő rendszer indítását április 15-re előre hozták.

A 2019. év május, június és július hónapjai lényegesen zivatarosabbnak bizonyultak, mint a korábbi évek hasonló időszakai, ami a talajgenerátoros jégkár-mérséklő rendszer tervezetthez képest jóval intenzívebb használatát igényelte. Az átlagos megyei védekezési órák száma 2019-ben 348 óra volt. A tárgyévben leg-

többet Békés megyében kellett a jégkár-megelőző rendszert üzemeltetni.

A technológia célja a jégkár mérséklése, teljes mértékben nem tudja azt kiküszöbölni, így a fokozott védekezés ellenére az ország egyes területein előfordultak jégesőkárok. Az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül a bejelentések száma alapján a jégkár aránya 2019-ben 16,8 százalék volt (ez az arány 2017-ben 25,6 százalék, 2018-ban 15,6 százalék volt). Megállapítható, hogy az összes mezőgazdasági kárbejelentésen belül a 2015–2017. évek átlagához képest a jégkár által károsodott terület aránya 2019-ben, éves szinten kevesebb, mint felére csökkent (7. táblázat). A csökkenés egyelőre nem vezethető egyértelműen vissza a jégkár-mentesítő rendszer meglétére. A rendszer hatékonysága csak néhány év elteltével látható igazán, amikor már elegendő jégkáradat áll rendelkezésre.

7. táblázat: A jégesővel kapcsolatos 2019-re vonatkozó adatok

Megnevezés	2015–2017. évek átlaga	2019	2019/2015–2017, százalék
Bejelentett jégkár, hektár	57 183	37 367	65
Jégkárarány az összes káreseményen belül, százalék	33	13	38
Zivataros napok száma ^{a)} , darab	23	31	135
Villámok száma ^{b)} , darab	1 713 487	2 516 474	147

^{a)} Mérési pontok átlaga alapján számolt érték.

^{b)} Zivataros időszakban a jégeső kialakulási hajlama mindig villámtevékenységekkel jár együtt.

Forrás: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Az I. pillér részletes eredményei

Részvétel

Járásonkénti bontás

A befizetések 28 járásban haladták meg a 40 millió forintot, 30 járásban 30–40 millió forint között, 27 járásban 20–30 millió forint között alakultak. A kárenyhítési hozzájárulások zömét Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Csongrád-Csanád, Tolna, Győr-Moson-Sopron, Bács-Kiskun és Fejér megye, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti és Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli területei után fizették be. A legmagasabb összegű hozzájárulások – a szabályozásból is adódóan – a nagy értékű ültetvénykultúrákkal és szántóföldi zöldségtermesztéssel foglalkozó járásokban fordultak elő. A járások közel egyharmadában (55) 10–20 millió forint között alakult a kárenyhítési hozzájárulás összege, 36 járásban pedig nem érte el a 10 millió forintot (4. ábra).

Összességében a 2019. évi hozzájárulás csekély mértékben, 32,6 millió forinttal (0,8 százalék) növekedett, hasonló jelenség figyelhető meg a termelők számát illetően is, amely szintén 0,8 százalékos növekedést mutatott. A kárenyhítési hozzájárulás összegének alakulásában a járások 33,5 százalékánál (59 járás) csökkenés mutatkozott, szemben a tavalyi 75,6 száza-

lékkal. A járások 66,5 százalékánál (117 járás) nőtt a befizetett kárenyhítési hozzájárulás, míg 2018-ban ez az arány 24,4 százalék volt (5. ábra).

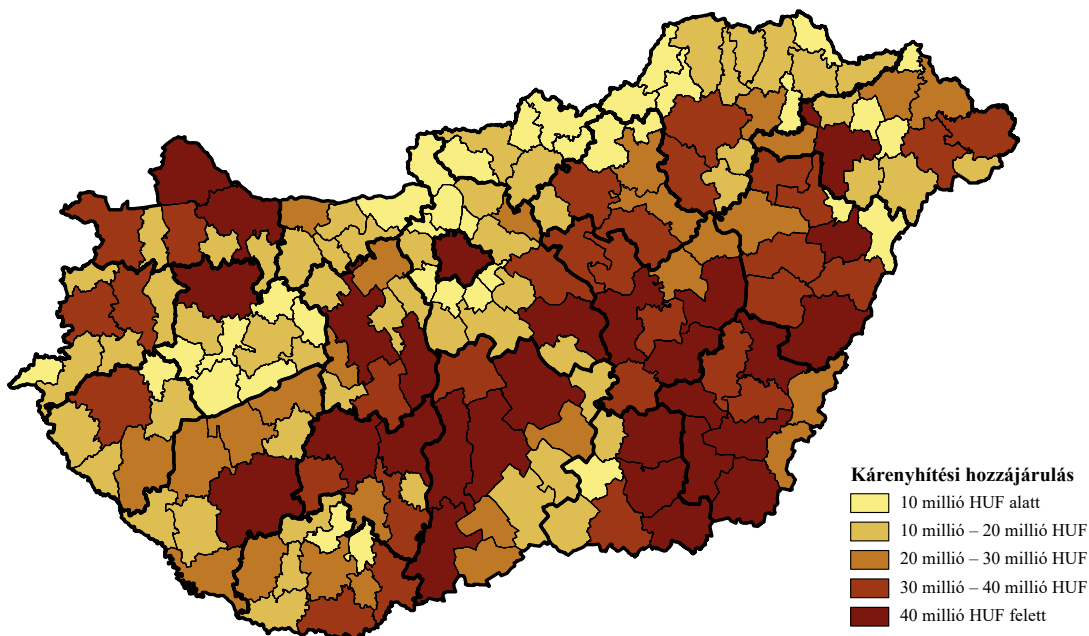
Mind a csökkenés, mind a növekedés tekintetében a változás a járások többségénél 1 millió forintnál kisebb mértékű volt. Az 59 járás közül, ahol visszaesés mutatkozott a befizetésekben, 50 esetben a csökkenés mértéke 1 millió forint alatt maradt, 8 esetben 1–2 millió forint volt, és csak 1 járásban haladta meg a 2 millió forintot (a Székesfehérvári járásban a csökkenés 3 millió forint felett alakult). A növekedés a járások több mint felénél (100) nem érte el az 1 millió forintot, 17 járásban pedig meghaladta azt.

Ágazatonkénti bontás

Az ágazatonkénti bontást figyelembe véve fontos megjegyezni, hogy a kötelező belépés méret és növénykultúra szerint szabályozott. A szántóföldi növénytermesztőknél a 10 hektár vagy azt meghaladó termőföldterület esetén kötelező taggá válni.

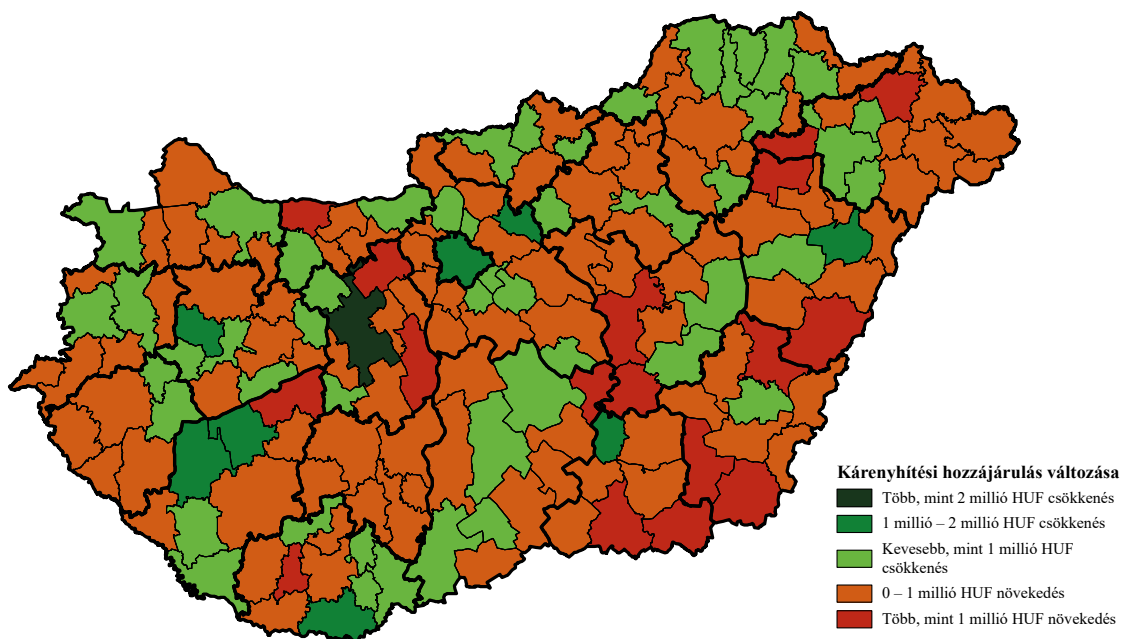
A szántóföldi növénytermesztők 3,7 millió hektáron gazdálkodtak 2019-ben, ami nagyságrendileg megegyezik az előző évi területtel, mindössze 25 442 hektárral volt nagyobb annál. Ennek megfelelően nem változott jelentős mértékben a kárenyhítési rendszer által lefedett terület nagysága a 2018. évi területi adathoz képest, csupán 0,4 százalékpontos

4. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összege járásonként, 2019

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

5. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének járásonkénti változása 2018-ról 2019-re

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

8. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele az I. pillérben 2019-ben

Szántóföldi kultúra	Vetésterület 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása, ^{a)} százalék	A lefedettség aránya a vetésterülethez képest, százalék
Búza	962 137	897 524	904 082	100,7	94,0
Kukorica	982 501	806 643	885 308	109,8	90,1
Napraforgó	561 381	563 542	527 041	93,5	93,9
Káposztarepce	296 728	324 198	288 300	88,9	97,2
Árpa	242 381	212 512	223 109	105,0	92,0
Tritikálé	83 845	70 923	69 516	98,0	82,9
Szója	59 366	58 440	57 780	98,9	97,3
Durumbúza	37 860	43 375	37 339	86,1	98,6
Rozs	30 729	26 499	27 154	102,5	88,4
Zab	23 700	21 700	20 135	92,8	85,0
Cukorrépa	13 871	15 108	13 715	90,8	98,9
Dohány	3 486	3 387	3 275	96,7	94,0
Egyéb szántóföldi növény	477 133	418 827	442 512	105,7	92,7
Szántóföldi növény összesen	3 775 119	3 462 678	3 499 266	101,1	92,7

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

növekedés mutatható ki. Az I. pillér által lefedett területek alapján megállapítható, hogy a nagy területen termesztett szántóföldi kultúrák, így a kukorica, a búza, a napraforgó, a káposztarepce és az árpa az előző évhez hasonlóan 90–97 százalékban részt vettek a mezőgazdasági kárenyhítési rendszerben.

A vetésterületek több mint felét (51 százalék) kitevő búza és kukorica lefedettsége is nőtt az előző évi arányszámhoz képest. Előbbi 94 százalékot ért el, utóbbi felülmúlta a 90 százalékot. A durumbúza, a

cukorrépa penetrációja meghaladta a 98 százalékot, a káposztarepce, a szója penetrációja pedig a 97 százalékot, azonban ezek együttesen az összes vetésterületen belül csak 10,8 százalékos részarányt jelentettek. Az összes vetésterület 2,2 százalékát kitevő tritikálé lefedettsége volt a legkisebb (82,9 százalék) 2019-ben. A napraforgó és az egyéb szántóföldi növények⁷ penetrációja 93–92 százalékos volt (8. táblázat).

⁷ Egyéb szántóföldi növény – lásd 3. melléklet!

9. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele az I. pillérben 2019-ben

Ültetvénykultúra	Ültetvényterülete 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	A lefedettség aránya az ültetvényterülethez képest, százalék
Borszőlő	52 784	51 023	51 148	100,2	96,9
Alma	24 774	24 267	24 247	99,9	97,9
Meggy	14 371	13 876	14 071	101,4	97,9
Dió	8 316	6 539	7 031	107,5	84,5
Szilva	6 578	6 379	6 353	99,6	96,6
Kajsziarack	5 776	5 363	5 577	104,0	96,5
Őszibarack	3 307	3 321	3 170	95,5	95,9
Cseresznye	2 904	2 807	2 863	102,0	98,6
Körte	2 275	2 209	2 231	101,0	98,1
Egyéb szőlőültetvény	1 950	1 600	1 732	108,3	88,8
Ribiszke	1 227	1 244	1 209	97,2	98,5
Szamóca	651	631	583	92,4	89,6
Egyéb gyümölcsféle	13 183	11 232	11 220	99,9	85,1
Ültetvény összesen	138 098	130 491	131 435	100,7	95,2

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az ültetvénykultúrák esetében kiemelkedően magas az I. pillér által lefedett területek aránya. Ez jellemző már 2007–2008 óta, mivel a rendszer alacsony kárenyhítési hozzájárulás mellett nyújt viszonylag nagyfokú védelmet a tavaszi fagyra különösen érzékeny ültetvények számára, miközben ezek biztosítására a biztosítók a díjtámogatások 2012-es bevezetése óta is kevésbé vállalkoznak. A kötelező részvétel feltétele, hogy a szántóföldi zöldségtermesztés 5 hektár vagy a felett, ültetvényes művelés esetében 1 hektár vagy a felett, a szántóföldi zöldség és ültetvény együtt 5–10 hektár vagy a felett legyen. A 2015. kárenyhítési évtől már az üvegházi és fóliás termesztéssel foglalkozó mezőgazdasági termelők is tagjai lehetnek az agrárkár-enyhítési rendszernek.

Az ültetvénykultúrák területe 1,1 százalékkal nőtt a 2018. évihez viszonyítva. A kárenyhítési rendszer által lefedett terület az előző évhez hasonlóan meghaladta a 130 ezer hektárt. A főbb ültetvénykultúrákon belüli lefedettséget illetően (2000 hektár ültetvényterület felett), az almán, a szilván, az őszibarackon kívül, valamennyiben kismértékű pozitív irányú elmozdulás történt az előző évhez képest. Az őszibarack kárenyhítési rendszer által lefedett területei 4,5 százalékkal, a szilva, az alma 0,4–0,1 százalékkal csökkentek az előző évhez képest, míg a diónál, a kajsziaracknál 7,5–4,0 százalékos, a cseresznyénél, a meggyénél 2,0–1,4 százalékos, míg a borszőlőnél 0,2 százalékos növekedés mutatkozott.

Az ültetvénykultúra penetrációját csökkenés jellemezte 2019-ben. A borszőlő területe az összes ültetvényterületből 38,2 százalékot jelentett, és penetrációja 0,3 százalékponttal növekedett a tárgyévben.

A nagyobb ültetvénykultúrák esetében is kisebb mértékű, 0,6–0,5 százalékpontos növekedés volt tapasztalható a kárenyhítési rendszer által lefedett terület összes ültetvényterülethez viszonyított arányszámában. Legnagyobb visszaesés a dió (5,5 százalékpont) és az egyéb gyümölcsféle (2,7 százalékpont) penetrációjánál történt (9. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 1321 hektárral, a kárenyhítési rendszer által lefedett területe pedig kisebb mértékben 744 hektárral mérséklődött az előző évhez képest, így a penetráció 0,5 százalékponttal növekedett.

A legnagyobb területen termesztett csemegekukorica kárenyhítési rendszer által lefedett területének nagysága 7,0 százalékkal csökkent, penetrációja pedig 0,3 százalékponttal emelkedett az előző évhez képest. A második legnagyobb vetésterülettel rendelkező borsó kárenyhítési rendszer által lefedett területe 5,6 százalékkal szintén kevesebb lett, a penetrációja 0,6 százalékponttal meghaladta a 2018. évit.

A további zöldségkultúrák penetrációjának alakulását tekintve elmondható, hogy értékük –0,2 és +4,7 százalékpont között váltakozott. Mérséklődött a paradicsom, a bab, a paprika és a sárgarépa esetében 0,2–1,1 százalékponttal, míg az összes többi növény esetében emelkedett, ezek közül a legkisebb mértékben a csemegekukorica (0,3 százalékpont), a legnagyobb mértékben pedig a káposztafélék (4,7 százalékpont) penetrációja változott (10. táblázat).

Összegezve megállapítható, hogy az egyes ágazatokban a kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága, a zöldségkultúrák kivételével, kismértékben emelkedett 2018-hoz viszonyítva.

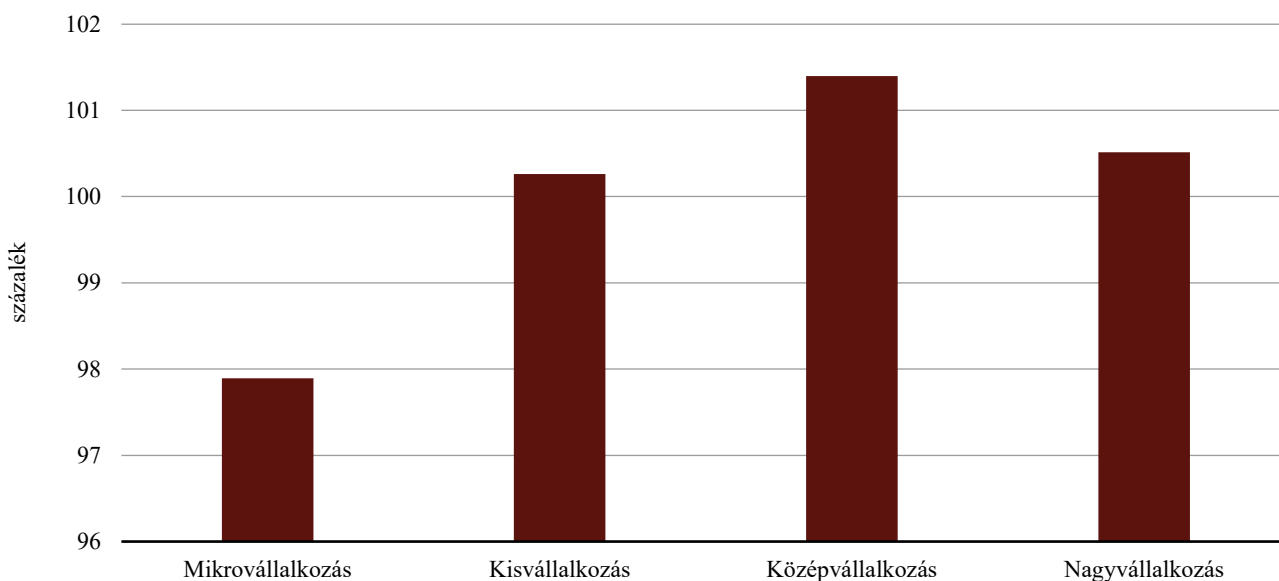
10. táblázat: A főbb zöldségkultúrák részvétele az I. pillérben 2019-ben

Zöldségkultúra	Vetésterület 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2018-ban, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület 2019-ben, ha	Kárenyhítési rendszer által lefedett terület változása ^{a)} , százalék	A lefedettség aránya a vetés- rülethez képest, százalék
Csemegekukorica	28 467	29 371	27 410	93,3	96,3
Borsó	22 047	22 904	21 733	94,9	98,6
Burgonya	7 796	6 337	6 178	97,5	79,2
Dinnye	5 240	3 984	4 446	111,6	84,9
Bab	1 698	1 962	1 623	82,7	95,5
Tök	2 388	1 897	1 910	100,7	80,0
Paradicsom	1 595	1 605	1 509	94,0	94,6
Fűszerpaprika	1 719	1 425	1 416	99,4	82,4
Spárga	1 561	1 425	1 358	95,3	87,0
Káposztafélék	1 974	1 243	1 603	128,9	81,2
Vöröshagyma	1 620	1 191	1 444	121,2	89,1
Paprika	1 313	1 118	995	89,0	75,7
Sárgarépa	1 544	1 085	1 317	121,3	85,3
Egyéb szántóföldi zöldség	20 347	16 436	18 296	111,3	89,9
Szántóföldi zöldség összesen	99 309	91 981	91 237	99,2	91,9

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

6. ábra: A kárenyhítési hozzájárulás összegének változása méretkategóriák szerint 2018-ról 2019-re

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A legmagasabb penetrációval továbbra is az ültetvénykultúrák rendelkeztek, átlagos értékük elérte a 95,2 százalékot.

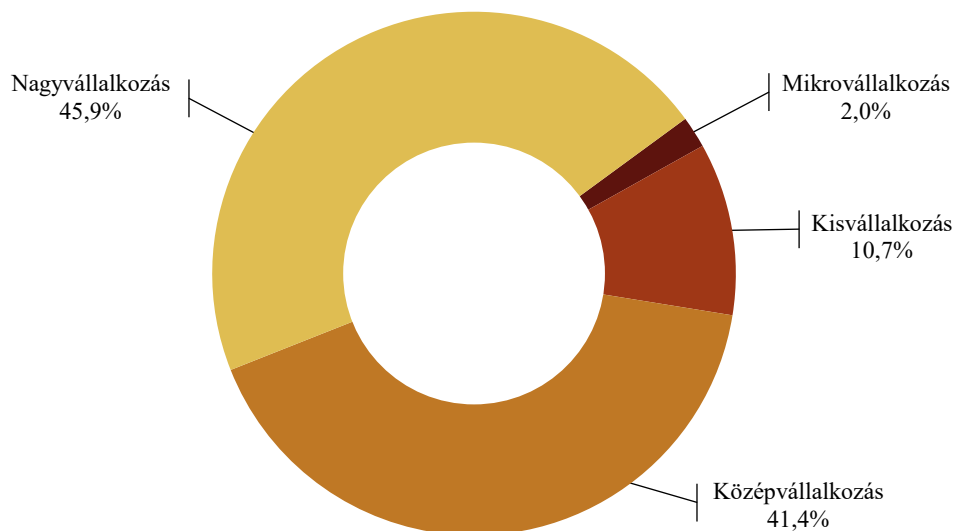
Méret szerinti bontás

A kárenyhítési hozzájárulás összege növekedett a 2018. évhez képest 0,8 százalékkal. A legnagyobb

mértékben a középvállalkozásoké 1,4 százalékkal, majd nagyságrendileg a nagyvállalkozásoké 0,5 százalékkal, a kisvállalkozásoké 0,3 százalékkal, ugyanakkor a mikrovállalkozásoké 2,1 százalékkal visszaesett (6. ábra).

A kárenyhítési hozzájárulás méretkategóriánkénti befizetéseiben jelentős változás nem történt a 2018. évhez képest. A mikrovállalkozások és a kis-

7. ábra: Kárenyhítési hozzájárulás megoszlása méretkategóriák szerint 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

vállalkozások részesedése (2,0 és 10,7 százalék) egyaránt 0,05 százalékponttal maradt el az előző évitől. A mikrovállalkozások 80,5 millió, a kisvállalkozások 439,3 millió forinttal járultak hozzá a kárenyhítési rendszerhez, ami az összes befizetés 12,6 százalékát jelentette a tárgyévben.

A kárenyhítési hozzájárulás túlnyomó részét a közép- és nagyvállalkozások teljesítették. A középvállalkozások részesedése 41,2 százalékról 41,4 százalékra módosult, a nagyvállalkozások százalékos megoszlása (45,9) nem változott a tárgyévben (7. ábra). A középvállalkozások 1708,0 millió forintot, a nagyvállalkozások 1893,1 millió forintot fizettek be kárenyhítési hozzájárulásként a tárgyévben. Ennek hátterében az üzemszerkezet változása állhat.

Károsodás

A termelők 2019-ben is szélsőséges időjárási viszonyok mellett gazdálkodtak, csakúgy, mint az előző évben. Ebből eredően az időjárás és más természeti jelenségek okozta károk mértéke jelentősen megnőtt. A kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt, az előző évinél másfélszer nagyobb területre, háromszor több kárbejelentés érkezett. Ez a tárgyévben kifizetett kárenyhítő juttatás összegének növekedésében is megmutatkozott.

A kárbejelentések száma 56,4 százalékkal, a bejelentett károsodott terület nagysága pedig 231,8 százalékkal növekedett 2019-ben. A jogosnak ítélt kérelmek

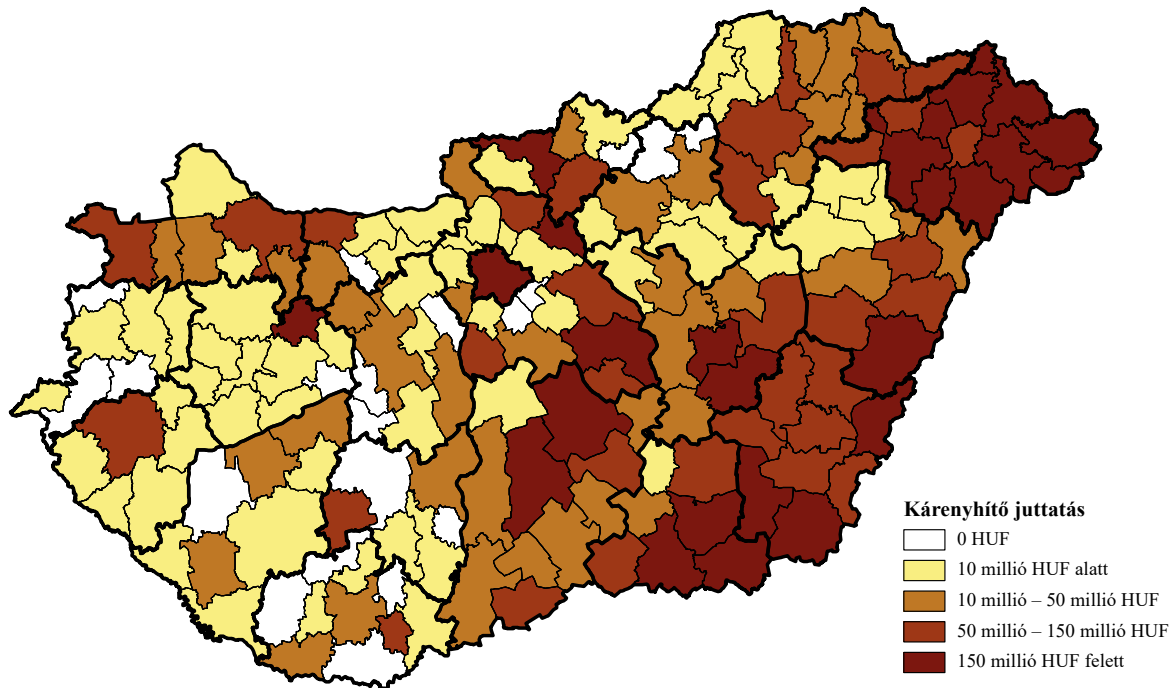
száma 68,6 százalékkal nőtt, hasonló mértékű növekedés volt megfigyelhető a kárenyhítés alapját képező károsodott terület nagyságában is, amely 76,5 százalékkal, a jogosan igényelt összeg pedig 81,0 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbi értékhez képest (3. táblázat).

A kárenyhítő juttatás 47,2 százalékát aszálykár, 22,0 százalékát tavaszi fagykár, 10,1 százalékát viharkár, 8,8 százalékát jégesőkár, 6,3 százalékát felhőszakadásra, 4,8 százalékát pedig belvízkár fizették ki. Ezen felül 0,3–0,5 százalékban őszi és téli fagykár történt kifizetés. Mezőgazdasági árvízkár kifizetés nem történt 2019-ben.

Járásonkénti bontás

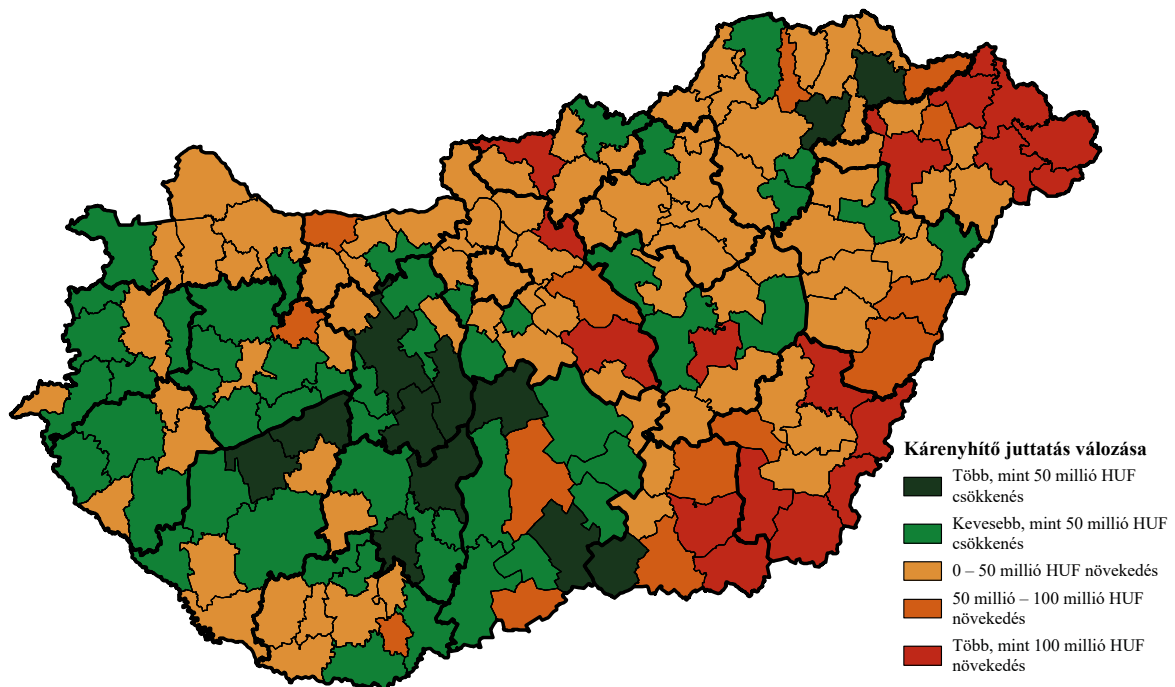
Magyarország 176 járásából 156-ban került sor kárkifizetésre a tárgyévben, ami három járással több mint 2018-ban. A kifizetett kárenyhítő juttatás összege a járások 33,0 százalékában nem érte el a 10 millió forintot. Az összes járásból 39-ben 10–50 millió forint, 33 járásban 50–150 millió forint között alakultak a kifizetések, 150 millió forintot meghaladó összegű kárenyhítő juttatást mindössze 26 járásban fizettek ki. A 10–50 millió forint, illetve az 50–150 millió forint közötti kategóriákban csökkent, a 150 millió forintot meghaladó kategóriában pedig növekedett a járások száma 2018-hoz képest. Területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Bács-Kiskun megyében, Csongrád-Csanád megyében, Jász-Nagykun-Szolnok megyében, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén és Somogy megyében volt jelentős a kifizetett kárenyhítő juttatás összege (8. ábra).

8. ábra: A kárenyhítő juttatás összege járásonként 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

9. ábra: A kárenyhítő juttatás összegének változása 2018-ról 2019-re járásonként

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az előző évhez képest 100 millió forintot meghaladó mértékben nőtt a kárenyhítő juttatás összege 18 járásban (Kisvárdai, Vásárosnaményi, Törökszentmiklósi, Makói, Nyíregyházai, Mátészalkai, Hódmezővásárhelyi, Mezőkovácsházai, Aszódi, Oroszázai, Ceglédi, Záhonyi, Fehérgyarmati, Sarkadi,

Gyulai, Balassagyarmati, Csengeri és Szeghalomi járás). A legjelentősebb csökkenés a Siófoki, a Mórahalomi, a Sárospataki és a Szerencsi járásban fordult elő, ahol a kifizetések összege több mint 100 millió forinttal maradt el az előző évi kárenyhítő juttatási összegtől (9. ábra).

Veszélynemenkénti bontás

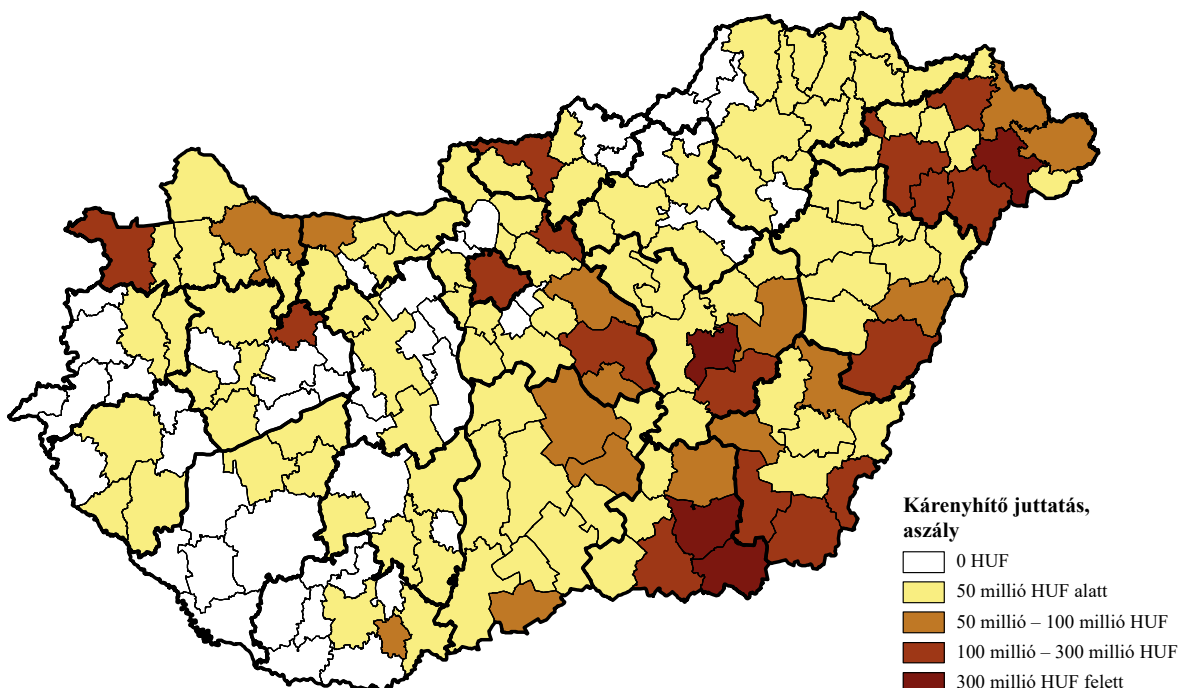
A 2019-es évben újra jelentős károkat okozott az aszály, amely az előző évben is sújtotta a gazdálkodókat. Mind a bejelentések száma, mind a károsodott terület, valamint a kifizetett juttatás is meghaladta az előző évi értéket, csakúgy, mint a tavaszi fagykár, jégesőkár és a viharkár esetében (4. táblázat). A 2019. év az átlagosnál kissé melegebb és kevés csapadékot hozó téllal indult. Bár a 2018-as őszi csapadékhiány folyamatosan pótlódott, mégis az aszály okozta a legnagyobb kártételt. A bejelentett káresemények 30,1 százalékát kitevő aszálykár 160,5 ezer hektáron jelentkezett, ami az országos károsodott terület 54,2 százaléka. Az év első felének hőmérsékletét az átlagosnál melegebb nappalok és hideg éjszakák jellemezték. A nagy hőingadozások hatása a kárnemek közül a tavaszifagykár-bejelentések számában mutatkozott meg leginkább, amely a káresemények 29,9 százalékát tette ki és a károsodott terület 9,6 százalékát fedte le. Az év eleji száraz hónapokat a nyár elején megérkező csapadékos időszak követte. A rövid idő alatt lehulló nagymennyiségű csapadék jéggel vegyítve érkezett, amelynek eredményeként megnövekedett a jégesőkár-bejelentések száma (16,8 százalék) is. A károsodott terület nagysága a 2018-as évhez viszonyítva több mint másfélszeres lett és a bejelentett terület 12,6 százalékát érintette. A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék további káresemények, így a felhőszakadaskár bejelentések számának emelkedésében is megmutatkozott. Az előző évhez képest csaknem

megháromszorozódott a bejelentések száma, amelyek a károsodott terület 5,3 százalékát érintették. Az összes károsodott terület 10,9 százaléka szenvedett viharkárt. Téli fagykár 2019-ben kevésbé sújtotta a mezőgazdasági területeket. A kárbejelentések 0,8 százaléka, a kárt szenvedett területek 0,5 százaléka kötődött ehhez a veszélynemhez. A rendszerbe immáron három éve bekerült őszi fagykárra mindössze 39, mezőgazdasági árvíz kárára valamivel több, 60 bejelentés érkezett.

Míg 2018-ban csupán 87,0 ezer hektárra érkezett 4273 aszálykár-bejelentés és 96 járásban történt kifizetés, addig 2019-ben az aszálykárral sújtott területek nagysága 160,5 ezer hektár volt, és 129 járásban fizettek ki kárenyhítő juttatást. Összesen 6,5 milliárd forintot folyósítottak kárenyhítő juttatás keretében 2019-ben, szemben a 2018. évi 3,9 milliárd forinttal. A kifizetett kárenyhítő juttatás 94 járásban meghaladta az 50 millió forintot. A járások közül 15-ben 50–100 millió forint közé, 16-ban 100–300 millió forint közé tehető az aszálykár utáni kifizetések összege, míg 4 járásban (Makói, Mátészalkai, Törökszentmiklósi és Hódmezővásárhelyi) meghaladta a 300 millió forintot (10. ábra).

A tavaszi fagykár a második legjelentősebb kárnemek egyike volt 2019-ben a kifizetett kárenyhítő juttatások tekintetében. A kárnem hatása leginkább Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Bács-Kiskun megye északi részét érintette. Bejelentés 28,5 ezer hektárra érkezett, ami a bejelentett összes károsodott terület 9,6 százaléka. Tavaszi fagykárra 84 járásban fizettek kárenyhítő juttatást, 49 járásban a kifizetések

10. ábra: Aszálykárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

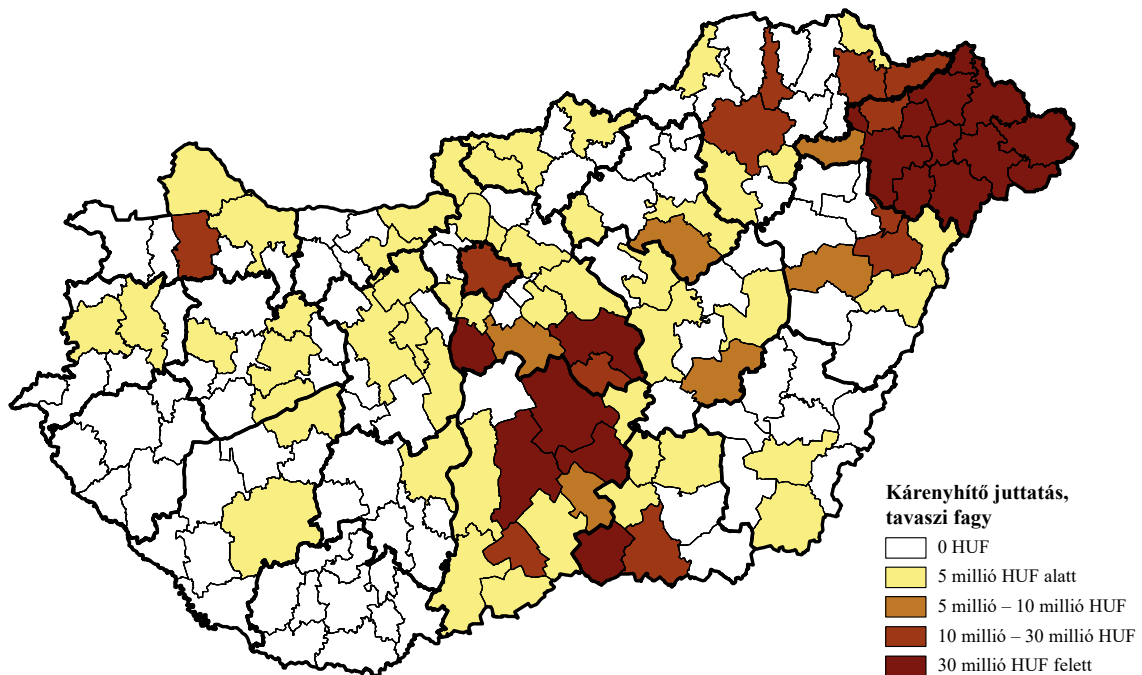
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

5 millió forint alatt maradtak, 6 járásban 5–10 millió forint között alakultak. Tizenkét járásban a kifizetések 10 és 30 millió forint közötti összeget értek el. Tizenhét járásban (Baktalórántházai, Ceglédi, Csengeri, Fehérgyarmati, Kecskeméti, Kemecei, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kisvárdai, Mátészalkai, Mórahalomi, Nagykállói, Nyírbátori, Nyíregyházi, Ráckevei,

Vásárosnaményi és Záhonyi) a kifizetések meghaladták a 30 millió forintot (11. ábra).

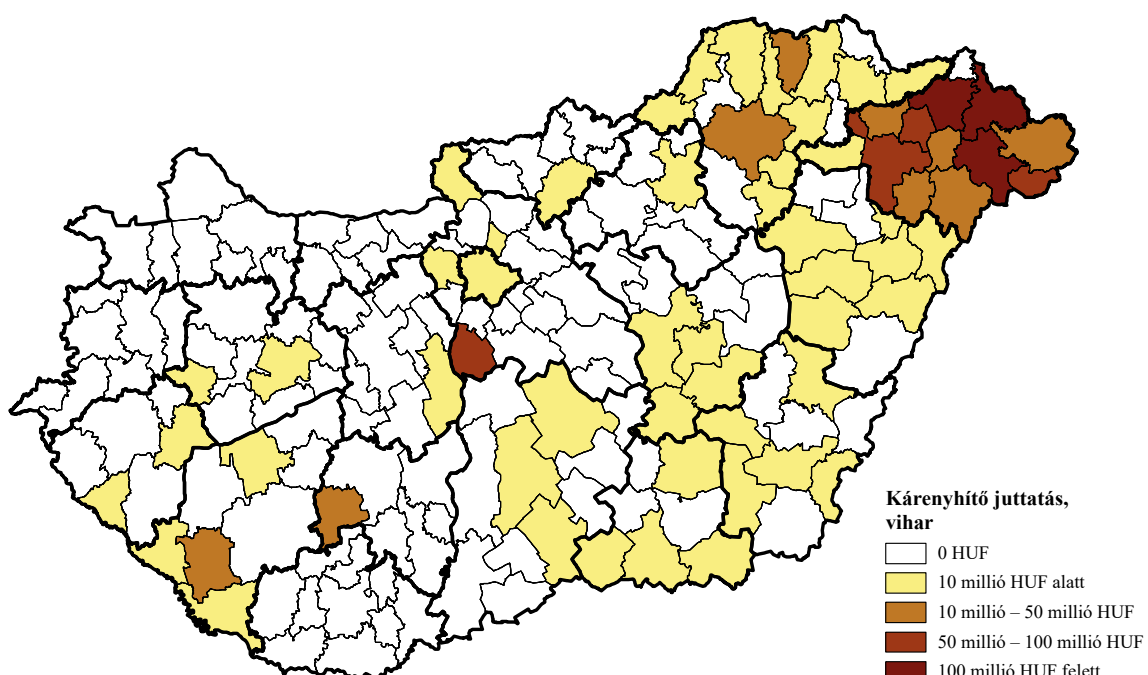
Viharkár 2019-ben nagymértékben sújtotta a termelőket. A bejelentett terület nagysága több mint kétszeresére nőtt az előző évi területhez képest, a kifizetések 1395,0 millió forintra emelkedtek 330,7 millió forintról. A kárbejelentésekben szereplő összes

11. ábra: Tavaszi fagykára kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

12. ábra: Viharkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

terület 10,9 százaléka tartozott ezen veszélynemhez és 64 járásban történt kifizetés. A legnagyobb összegű, 100 millió forint feletti kifizetések viharokká a Mátészalkai, Vásárosnaményi és Kisvárdai járásban történtek. Tízmillió forint alatti viharok-kifizetés történt 48 járásban, 10–50 millió forint közötti 9 járásban, 50–100 millió forint közötti 4 járásban, 112 járásban pedig nem fizettek kárenyhítő juttatást viharokká (12. ábra).

A mezőgazdasági területeken a tavalyi évhez viszonyítva lényegesen több kárt okozott 2019-ben a nyár eleji jégeső. A kárenyhítő juttatás keretében bejelentett területek 12,6 százaléka okozott a jégverés károkat, a kifizetések 8,8 százaléka irányult erre a veszélynemre. A jégverés által érintett bejelentett terület meghaladta a 37 ezer hektárt (2018-ban 22,5 ezer hektár), a kifizetett juttatás összege 1,2 milliárd forint volt, ami közel kétszerese az előző évi kifizetésnek. A járásokat tekintve megállapítható, hogy 91 járásban nem történt kifizetés jégesőkára 2019-ben (13. ábra). A járások közül 55-ben nem érte el a 10 millió forintot a károk utáni kifizetések összege, 10–30 millió forint között 17, 30–50 millió forint között 8 járásban (Derecskei, Egri, Kecskeméti, Makói, Mezőkovácsházai, Szarvasi, Szeghalomi és Vásárosnaményi) fizettek a jégeső okozta kár után. A legjelentősebb, 50 millió forint feletti kifizetések 5 járást (Kiskőrösi, Kisvárdai, Mezőkövesdi, Nyírbátori és Nyíregyházi) érintettek.

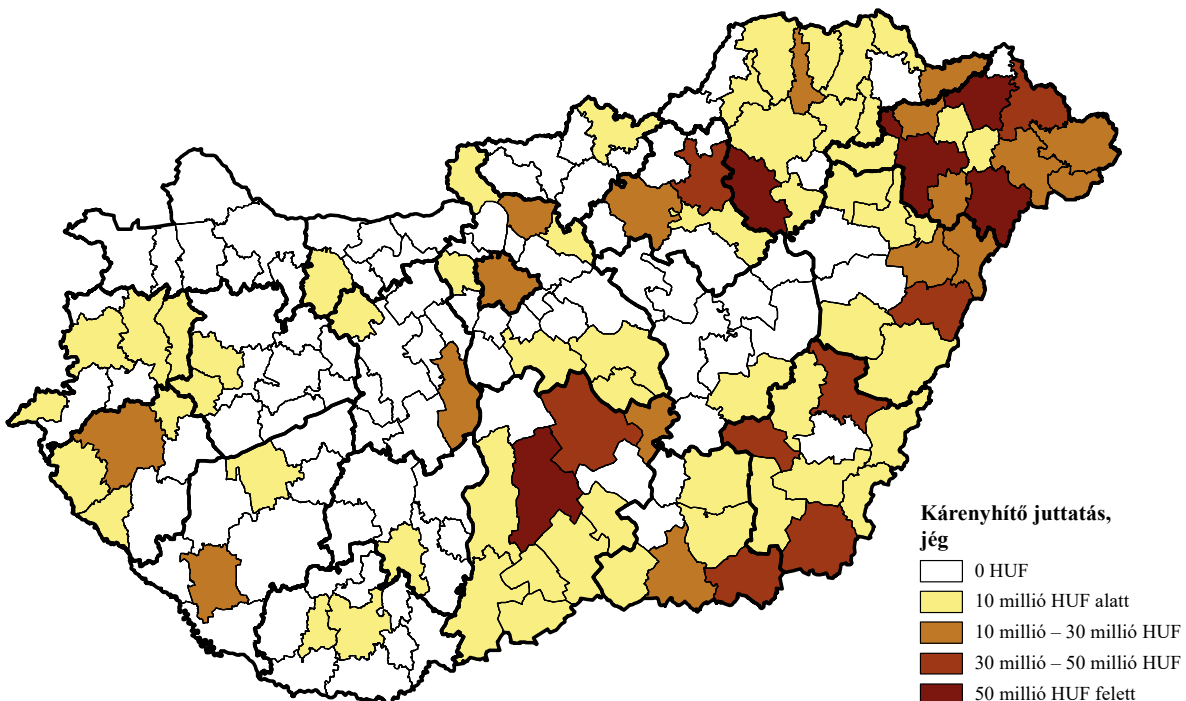
A jégkárok megelőzésére országos szintű jégkár-mérséklő rendszer kiépítése valósult meg 2017-ben,

melynek keretében a Dél-Dunántúlon működő talajgenerátoros rendszert a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara országos rendszerré bővítette. Az Országos Jégkár-mérséklő Rendszer létrehozását a Vidékfejlesztési Program biztosította, működtetése a Kárenyhítési Alapból kerül finanszírozásra.

Az előző évhez képest a felhőszakadást is nagyobb mértékben pusztított 2019-ben, a bejelentett károsodott terület 5,3 százalékát érintette, 62 járásban történt kifizetés. Tíz millió forint alatt maradt a kifizetések összege 44 járásban, 13 járásban 10–50 millió forint között alakult. Négy járásban (Makói, Nagykállói, Nyíregyházi és Zirci) 50–100 millió forint közé esett a kárenyhítő juttatás összege, egy járásban pedig (Nyírbátori) meghaladta a 100 millió forintot (14. ábra).

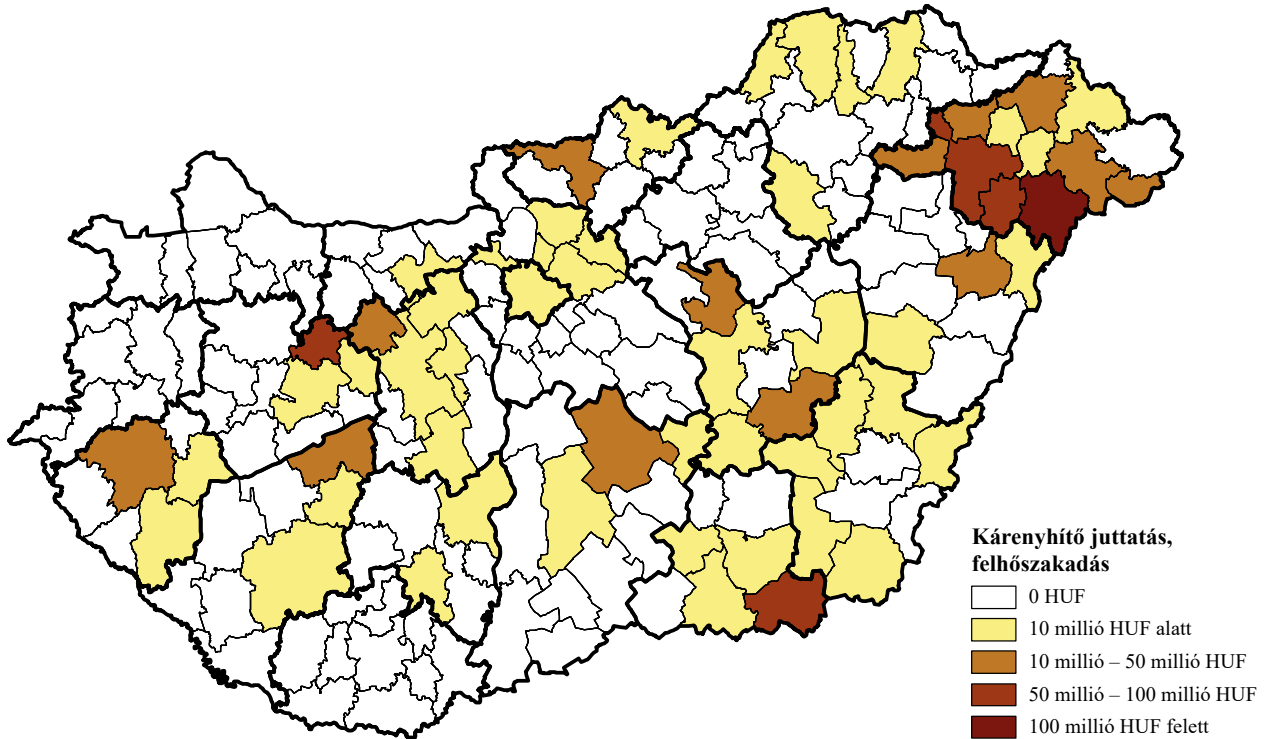
Az átlagosnál szárazabb, csapadékhányosabb téli és tavaszi hónapok miatt 2019-ben belvízkárra az előző évhez viszonyítva kevesebb bejelentés érkezett. A bejelentett károsodott terület nagysága nem érte el a 20 ezer hektárt (2018-ban 26,4 ezer hektár). A kifizetés ezen veszélynem esetében 656,4 millió forint volt, szemben az előző évi 734,4 millió forinttal. A 176 járásból 120-ban nem került sor kárenyhítő juttatás fizetésére 2019-ben belvízkárra. A kifizetett összegek 35 járásban 10 millió forint alatt, 16 járásban 10–30 millió forint között, 4 járásban 30–50 millió forint között alakultak. Egy járásban, Békés megyében a Sarkadi járásban, a kifizetések meghaladták az 50 millió forintot (15. ábra).

13. ábra: Jégkára kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

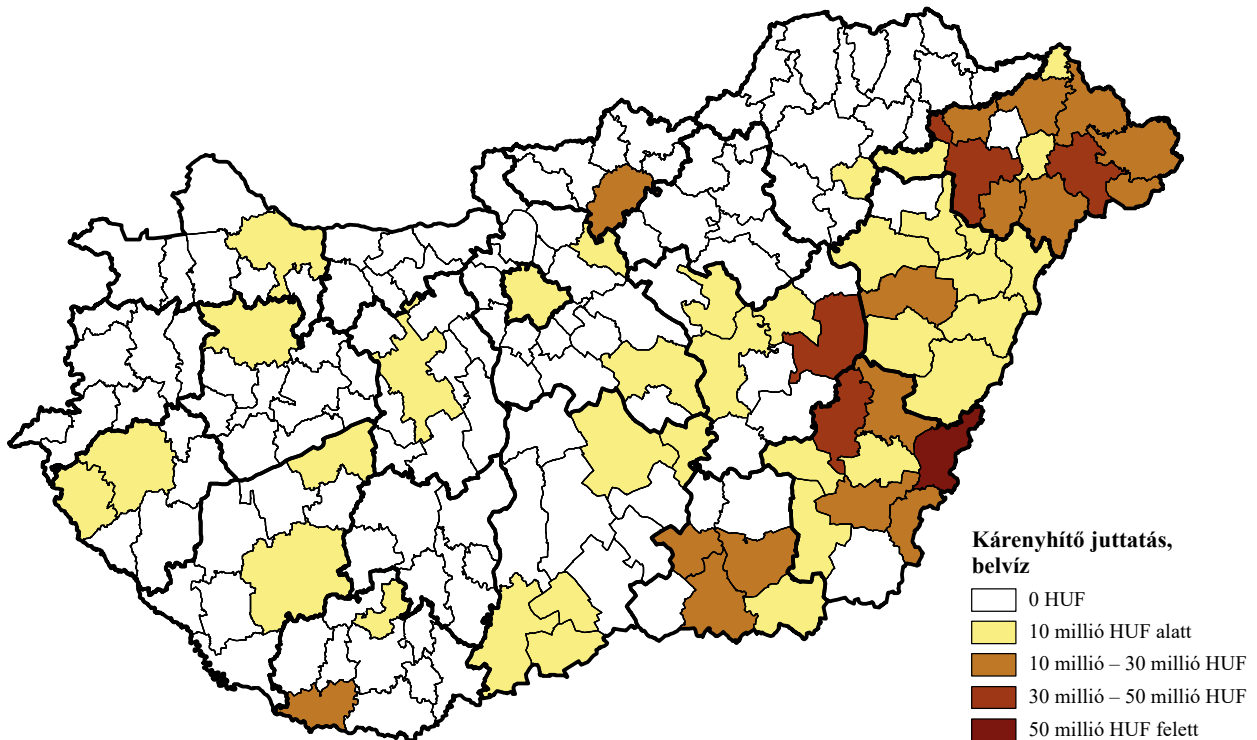
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

14. ábra: Felhőszakadásra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

15. ábra: Belvízkárra kifizetett kárenyhítő juttatás járásonkénti alakulása 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

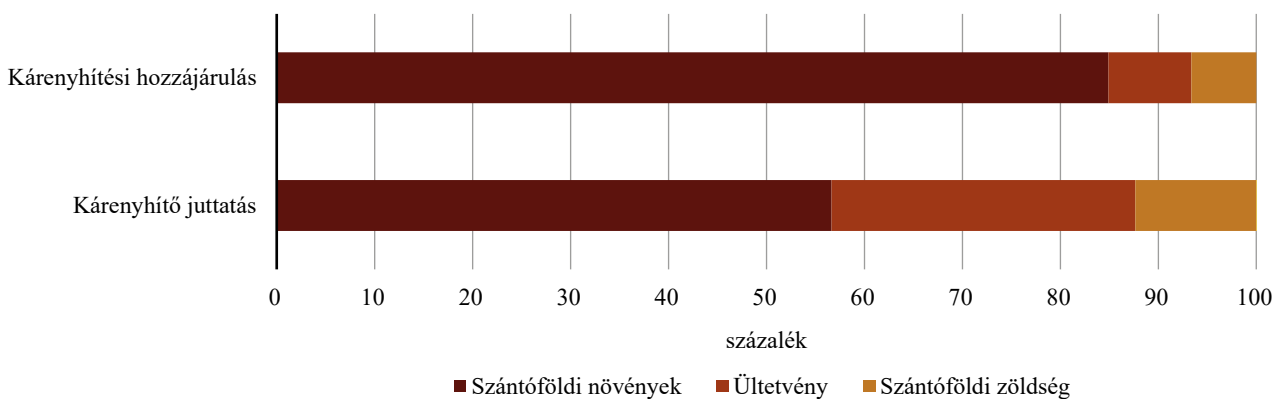
Ágazatonkénti bontás

Magyarországon a növénykultúrákenti bontás alapján az összes kárenyhítő juttatásból a szántóföldi növények 56,6 százalékkal, az ültetvények 31,0 százalékkal, és a szántóföldi zöldségek 12,4 százalékkal részesedtek a tárgyévben (16. ábra).

A részesedések jól jelzik az egyes növénykultúrák különböző kárnemek iránti érzékenységét. A szántóföldi növénykultúrákat elsősorban az aszály veszélyezteti, amely 2018-ban is számottevő mértékű, de 2019-ben még jelentősebb károkat idézett elő. A veszteségek ellentételezésére 2019-ben 6,5 milliárd forintot fizettek a termelőknek, ami az előző évi kifizetés több mint másfélszerese. A legnagyobb kifizetés 2018-hoz és a szántóföldi kultúrákon belül is a káposztarepcére történt. A kárenyhítő juttatás összege több mint ötszörösére nőtt. Az aszályra különösen érzékeny kukorica esetében a tárgyévben 249 millió forinttal több kárenyhítő juttatást fizettek, mint 2018-ban. Az előző évhez viszonyítva a búzában keletkezett károokra kifizetett kárenyhítő juttatás összege megháromszorozódott. Az ugyancsak vízigenyes napraforgóban is jelentős károkat okozott a hosszan tartó csapadékmentes időszak. Az előző évhez viszonyítva közel másfélszeres volt a kifizetett kárenyhítő juttatás összege. A belvízkár leginkább a vetésekben okozott komolyabb károkat, a tritikálé esetében közel másfélszeresére növekedett a kárenyhítő juttatások összege 2019-ben (17. ábra).

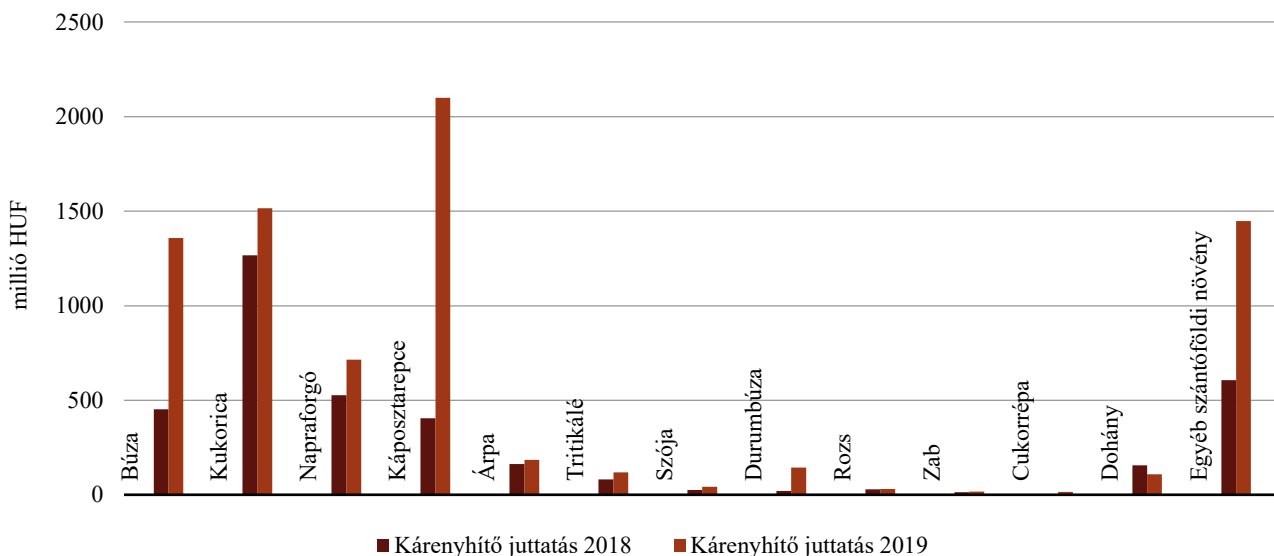
Az országban az ültetvények esetében általában a tavaszi fagy okozza a legnagyobb hozamcsökkenést. Az előző évhez hasonlóan 2019-ben is komoly kárt szenvedtek a gyümölcsösök, azon belül is leginkább a később virágzó ültetvénykultúrák. Ezúttal nem okozott az előző évihez hasonló, komoly károkat a tavaszi fagy a korai virágzású gyümölcsösökben (kajszi, man-

16. ábra: A főbb növénycsoportok részesedése a be- és kifizetésekből 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

17. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása 2018-ban és 2019-ben

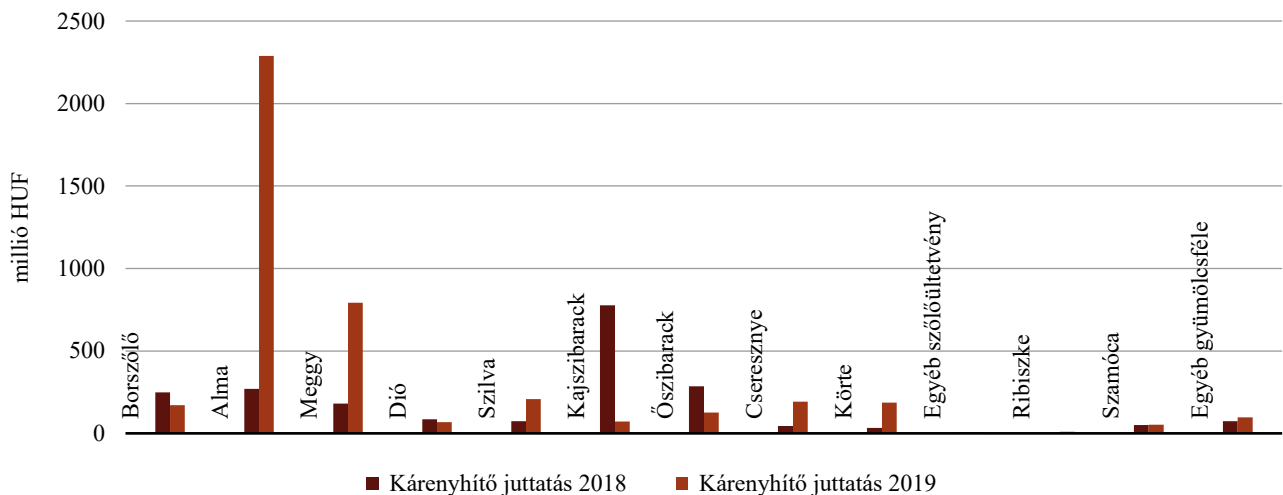

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

dula) és a középkorai fajtákban (őszibarack). Az áprilisi, májusi fagyok kártétele viszont jelentős volt. Az almánál több mint nyolcszorosára, a meggy esetében pedig több mint négyszeresére nőtt a kifizetett kárenyhítő juttatás összege az előző évhez képest. Összesen 4,3 milliárd forintot fizettek ki (2018-ban ez az érték 2,1 milliárd forint volt). A 4,3 milliárd forint 72,1 százalékát az alma és a meggy kárenyhítésére fordították. A többi később virágzó gyümölcsösben is, az előző évhez viszonyítva, jelentősen növekedett a kárenyhítő juttatás összege. A körte esetében ötszörösére, a cseresznyénél több mint négyszeresére, a szilvánál, pedig több mint háromszorosára emelkedett a kifizetett összeg. Figyelemreméltóan csökkent a kifizetett összegek nagysága a diónál, a borszőlőnél (20,0–31,3 százalék), ennél is nagyobb mértékben, 56,0 százalékkal az őszibaracknál és 90,7 százalékkal a kajszibaracknál (18. ábra).

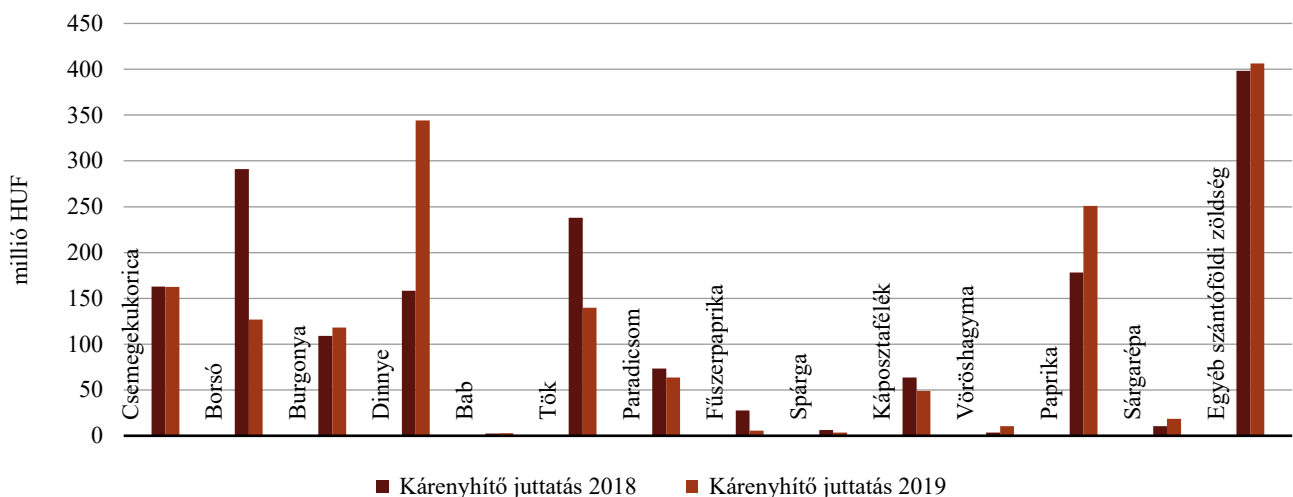
A zöldségfélék esetében a kifizetett kárenyhítő juttatás összege kevesebbnek bizonyult, mint az ültetvények esetében, és az előző évi összeget sem érte el. A zöldségkultúrákat elsősorban az aszály (ha nem öntöztek), valamint a jégeső veszélyezteti. A tárgyévben mindkettő jelentős károkat okozott. A dinnye után kifizetett kárenyhítő juttatás összege és növekedése volt a legjelentősebb, amely 158,4 millió forintról 344,3 millió forintra emelkedett. A második legnagyobb kifizetésben részesült a paprika után folyósított kárenyhítő juttatás 41 százalékkal haladta meg az előző évit. A paradicsom, a káposztafélék, a borsó és a tök esetében a kifizetések 12,3–59,0 százalékkal csökkentek. A fűszerpaprika utáni összeg 28 millió forintról 6 millió forintra, a sárgarépa utáni 11 millió forintról 18 millió forintra, a vöröshagyma utáni 4 millió forintról 10 millió forintra növekedett (19. ábra).

18. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

19. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kárenyhítő juttatás alakulása 2018-ban és 2019-ben

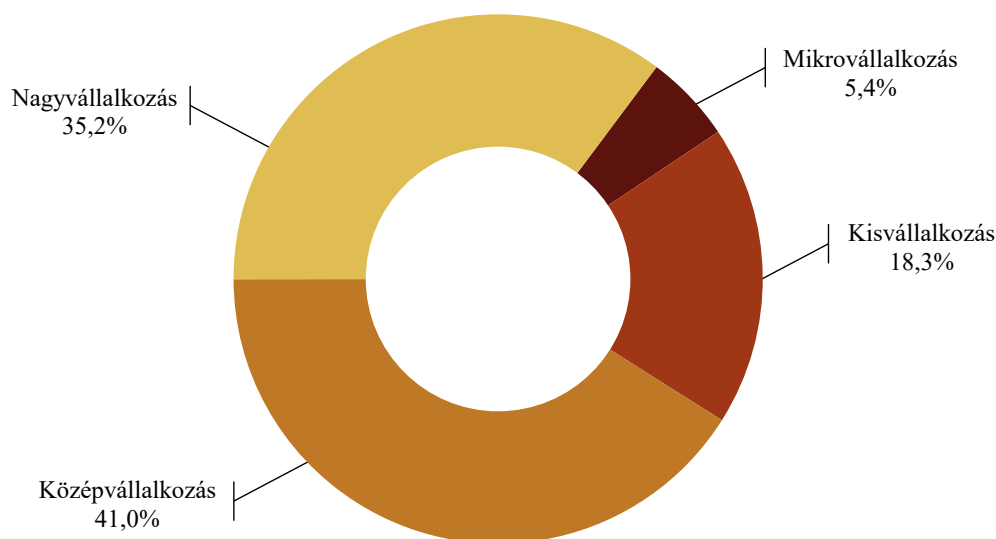
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Méret szerinti bontás

A 13,8 milliárd forint kárenyhítő juttatásból a mikrovállalkozások 5,4, a kisvállalkozások 18,3, a középvállalkozások 41,0, a nagyvállalkozások 35,2 százalékban részesedtek a 2019. kárenyhítési évben. A százalékos arányokban jelentősebb elmozdulások nem történtek az egyes méretkategóriák között az előző évhez képest. A mikrovállalkozások részesedése csökkent 1,3 százalékponttal, míg a kisvállalkozásoké változatlan maradt. A középvállalkozásoké 2,4 százalékponttal, a nagyvállalkozásoké 4,5 százalékponttal emelkedett. Ezáltal a kárenyhítő juttatásból részesedő második legnagyobb csoport a középvállalkozásoké lett (20. ábra).

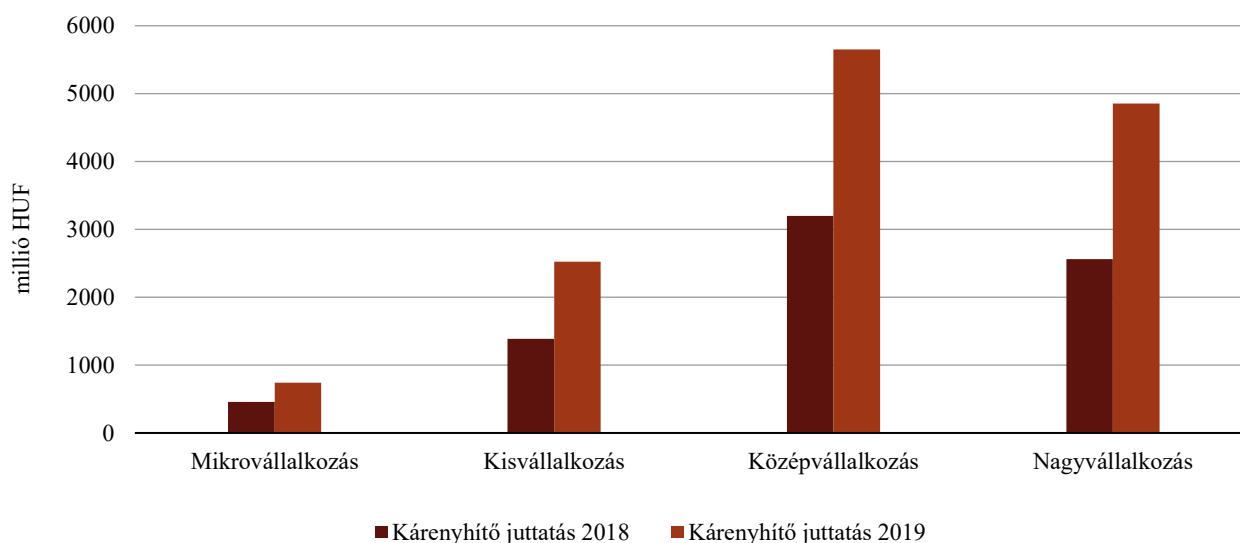
A méretkategóriákat tekintve a 2019. évben a termelőknek kifizetett kárenyhítő juttatás minden méretkategóriában nőtt, de eltérő mértékben. A nagyvállalkozások a 2018. évi összegnél 89,5 százalékkal kaptak többet. Ez, amint már korábban említésre került, összefügg a kárenyhítő juttatás igénylésében 2017-ben bekövetkezett változással, miszerint a 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek, ami az igénylés feltétele, már nem üzemi szinten, hanem a termesztett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A mikrovállalkozások kárenyhítő juttatása 62,4 százalékkal, a középvállalkozásoké 76,7 százalékkal haladta meg, a kisvállalkozásoké pedig 81,9 százalékkal emelkedett az egy évvel ezelőtti értékhez viszonyítva (21. ábra).

20. ábra: A különböző méretkategóriájú termelők részesedése a kárenyhítő juttatás összegéből 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

21. ábra: Kárenyhítő juttatás összege méretkategóriák szerint 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kárhányadok

Járásonkénti bontás

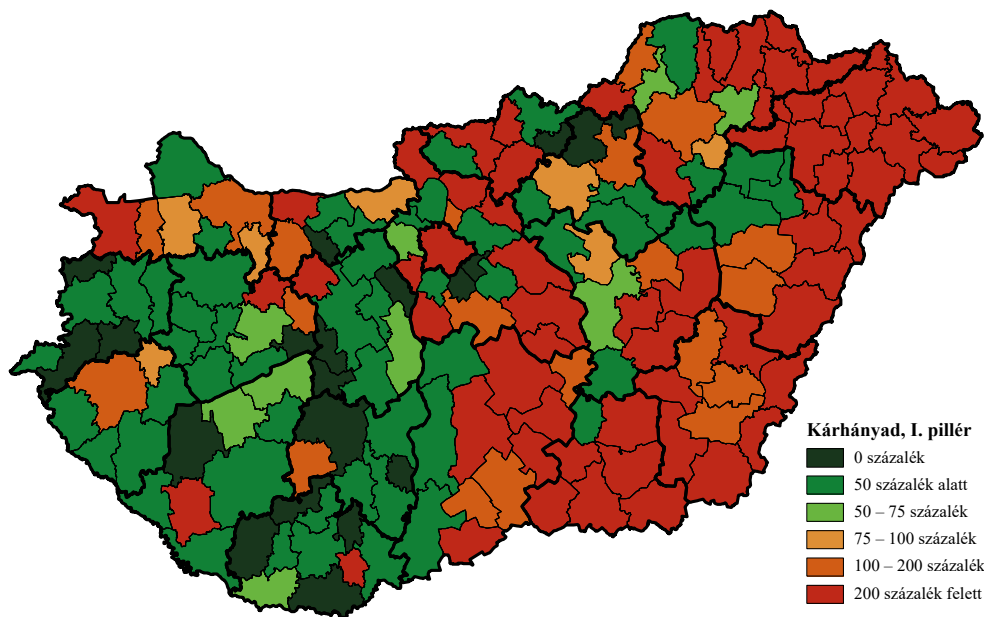
A kifizetett kárenyhítő juttatás és a befizetett kárenyhítési hozzájárulás hányadosaként számolt kárhányad értéke járásonként eltérően változott. A változás a Dunától keletre eső országrészt érintette elsősorban. A legmagasabb, 200 százalék feletti kárhányad 65 járásban fordult elő (előző évben 41-ben), ezek elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Hajdú-Bihar megye, Békés megye, Csongrád-Csanád megye,

Bács-Kiskun megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Pest megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Nógrád megye, Győr-Moson-Sopron megye területén található. A kárhányad 20 járásban volt 0 százalék, míg 50 százalék alatt 55 járásban, 50–75 százalék között 9 járásban, 75–100 százalék között alakult 7 járásban, 100–200 százalék volt 20 járásban (22. ábra).

Ágazati bontásban

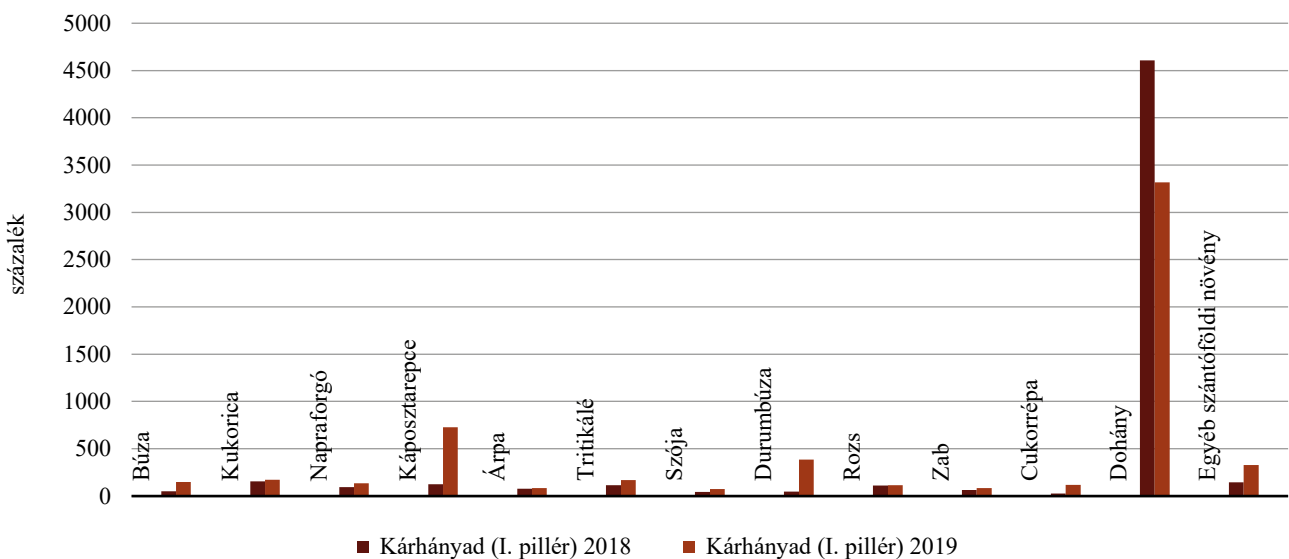
A szántóföldi kultúráknál a 2019. évet a 74,6–728,5 százalék közötti kárhányadértékek jellemezték. A dohány kivételével minden kultúrában nőtt a

22. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az I. pillérben 2019-ben

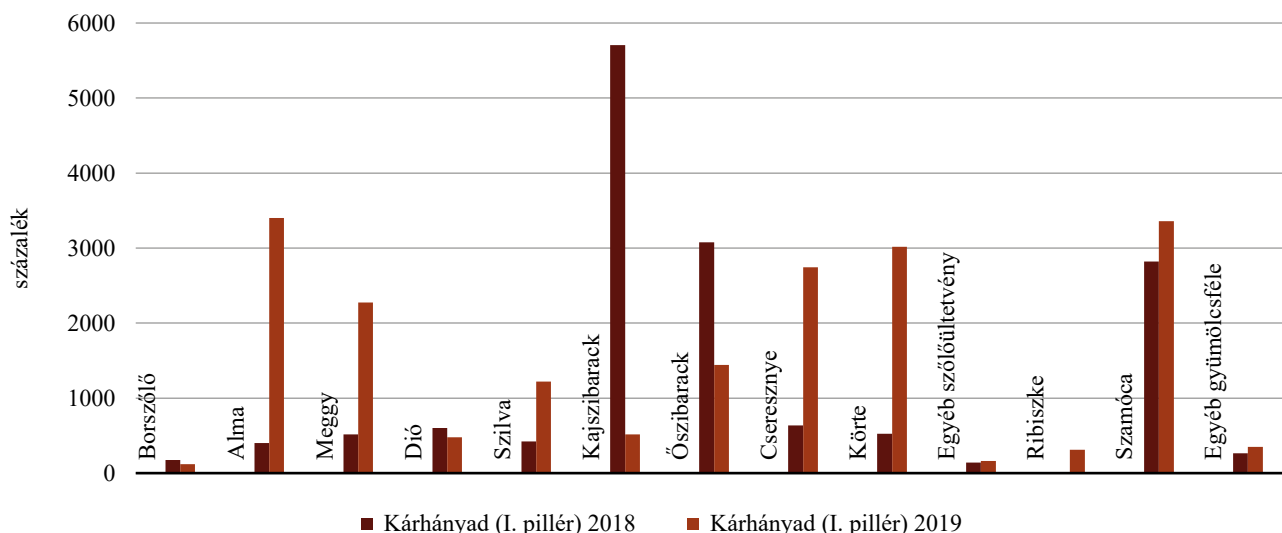
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

23. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai az I. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

24. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai az I. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

kárhányad. Jelentős mértékű növekedés mutatkozott az cukorrépánál (25-ről 118 százalékra), a búzánál (50-ről 150 százalékra) és a káposztarepcénél (125-ről 729 százalékra). Legmagasabb kárhányad az előző évhez hasonlóan a dohánynál (3317,0 százalék) keletkezett. A legnagyobb területen termesztett szántóföldi kultúrák közül a kukorica 171,2, a napraforgó 135,7 százalékos kárhányaddal rendelkezett (23. ábra).

A kárhányadértékek az ültetvénykultúrákban 2019-ben jellemzően 121,0–3359,2 százalék között alakultak, nagyságrenddel nagyobbak voltak, mint a szántóföldi növénytermesztésnél. Ennek oka, hogy az ültetvénykultúrák jóval érzékenyebbek az időjárási tényezőkre, illetve lényegesen magasabb a hektáronkénti termelési érték, ennek megfelelően gyakrabban és nagyobb mértékben károsodnak, mint a szántóföldi növénytermesztés növényei.

A kárhányad kiugróan magas, 3402,9 százalék volt az almánál. Jelentős károkat szenvedett el még 2019-ben a szamóca (3359,2 százalék), a körte (3016,0 százalék) és a cseresznye (2744,1 százalék) (24. ábra). A 2018. évhez képest a borszőlő, dió, a kajszi- és ósziibarack növénykultúráknál csökkent ugyan a kárhányad, de mint minden más ültetvénykultúránál, ezeknél is többszörös kárenyhítő juttatást fizettek ki a termelőknek, mint amennyi a kárenyhítési hozzájárulás befizetése⁸ volt.

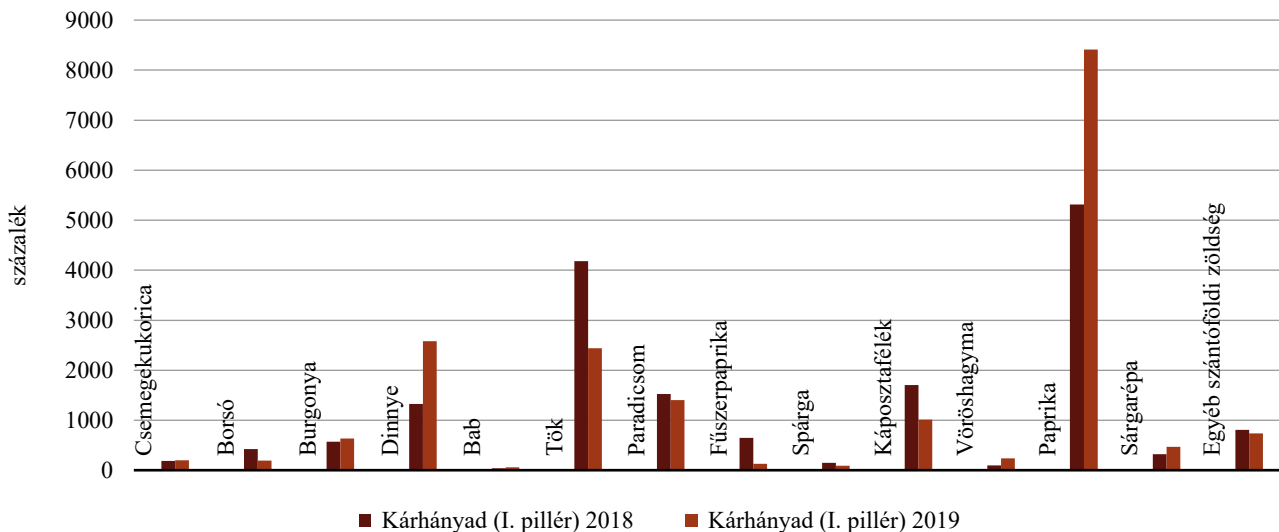
A zöldségfélékre, ha kisebb mértékben is, de szintén jellemző a magasabb kockázat és az alacsony hozamérték-arányos díj, csakúgy, mint az ültetvényekre. Amíg azonban az iparszerűen művelt zöldségek többnyire nettó befizetői a rendszernek (bab kárhányada 58,7 százalék, spárga 90,7 százalék), addig a kisebb parcellákon, nem integráltan termelt növények (pl.: paprika, paradicsom, káposztafélék) esetében a befizetett kárenyhítési hozzájárulás többszörösét fizetik ki a termelőknek. A káposztafélék kárhányada 2019-ben 1015 százalék, a paradicsomé 1403,3 százalék, a paprikáé 8414,0 százalék volt (25. ábra). Az előző évhez képest nagymértékben visszaesett a kárhányad a fűszerpaprika (649,8-ről 129,5 százalékra), valamint a borsó (423,5-ről 194,5 százalékra) esetében. Ugyanakkor jelentősen megnőtt a dinnyénél (közel kétszeresére) a kárhányad értéke.

Méret szerinti bontás

A tárgyévben a kárhányadok az egyes méretkategóriákban 256–925 százalék között változtak. A legnagyobb károkat az előző évhez hasonlóan a mikro- és kisvállalkozások szenvedték el, kárhányadértékük meghaladta az 900 százalékot. A kisvállalkozások kárhányada 575 százalékra emelkedett, a középvállalkozásoké 190 százalékról 331 százalékra, a nagyvállalkozások kárhányada 136 százalékról 256 százalékra nőtt (26. ábra).

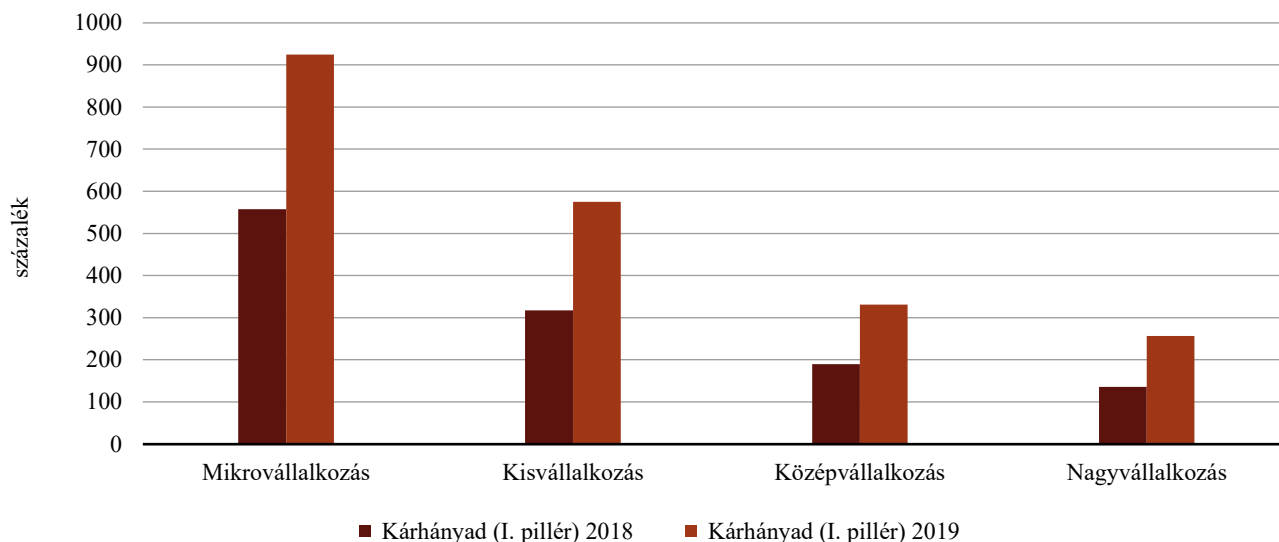
⁸ A szántóföldi kultúrák esetében a hektáronkénti 1000 forintos befizetés áll szemben a 200–300 ezer forintos hozamértékkel. Az ezen nagyságrendű hozamértékben bekövetkezett károkat kell pótolni az 1000, illetve az állami támogatást beleszámítva 2000 forintos összegből. Az ültetvényeknél 500–2500 ezer forintos hektáronkénti érték áll szemben a 3000 forintos hektáronkénti kárenyhítési hozzájárulással (állami támogatás beszámításánál 6000 forintos az összeg).

25. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai az I. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

26. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása az I. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A II. pillér részletes eredményei

Részvétel

Járásonkénti bontás

A díjtámogatásban részt vevő gazdaságok száma 12,8 százalékkal emelkedett a II. pillérben 2019-ben. A díjbevételek szintén növekedtek 10,7 százalékkal, 10,5 milliárd forintról 11,6 milliárd forintra (6. táblázat).

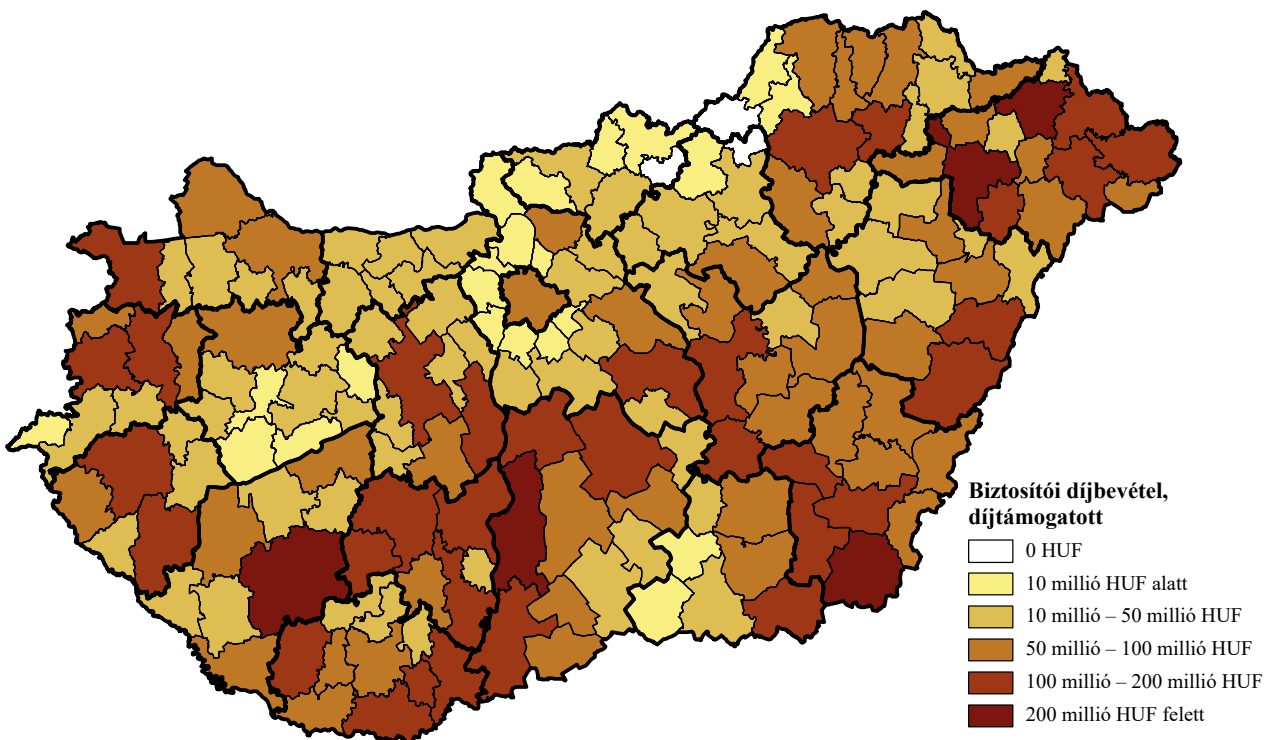
A díjbevételek járásonkénti alakulását tekintve elmondható, hogy a 176 járásból ötben a díjtámogatott biztosítások díjbevétele meghaladta a 200 millió forintot, jellemzően az Alföld területén (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Békés és Bács-Kiskun megyékben), valamint a Dél-Dunántúlon, a Kaposvári járásban. A járások 18,8 százalékánál (33 járás) a díjbevételek 100–200 millió forint, 27,3 százalékában (48 járás) pedig 50–100 millió forint között alakultak az aktuális évben. A járások több mint harmadában (65 járás)

a termelői befizetések nagyságrendje 10–50 millió forint között változott, 22 járásnál pedig nem érte el a 10 millió forintot. Az előző évhez hasonlóan 3 járásban (Ózdi, Belpátfalvai és Bányterenyei) 2019-ben sem kötöttek díjtámogatott biztosítást (27. ábra).

A díjtámogatott biztosításokhoz köthető kiegészítő⁹ biztosítások népszerűsége töretlen, 3 járástól eltekintve mindenhol éltek ezzel a lehetőséggel a gazdák. A kiegészítő biztosítást is kötő gazdaságok száma 12,5 százalékkal emelkedett az aktuális évben, díjbevételek pedig 8,2 százalékkal nőtt 369,9 millió forintról 400,1 millió forintra (6. táblázat).

A Kaposvári és Mohácsi járásokban a bevétel meghaladta a 10 millió forintot, tizenhét járásban (9,7 százalék) pedig 5–10 millió forint közé esett. A járások zömében (87,5 százalék, 154 járás) a kiegészítő biztosítás díjbevétele 5 millió forint alatt maradt, ebből 52 járásban a díjbevételek 2–5 millió forint között, 48 járásban 1–2 millió forint között, 54 járásban pedig 1 millió forint alatt alakultak az aktuális évben.

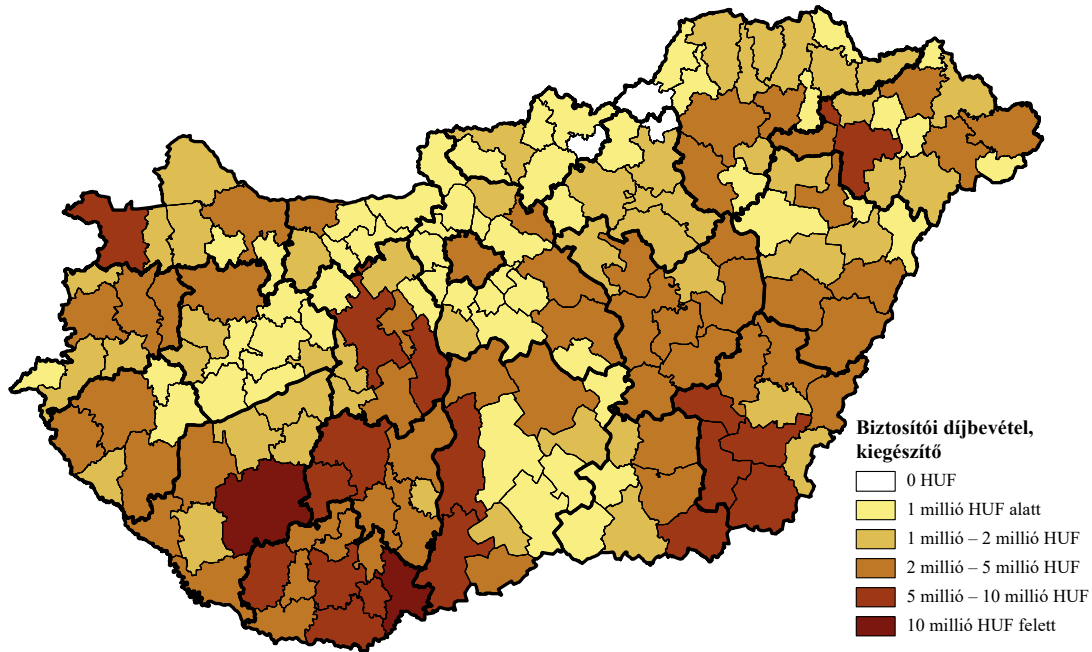
27. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevétele járásonként 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

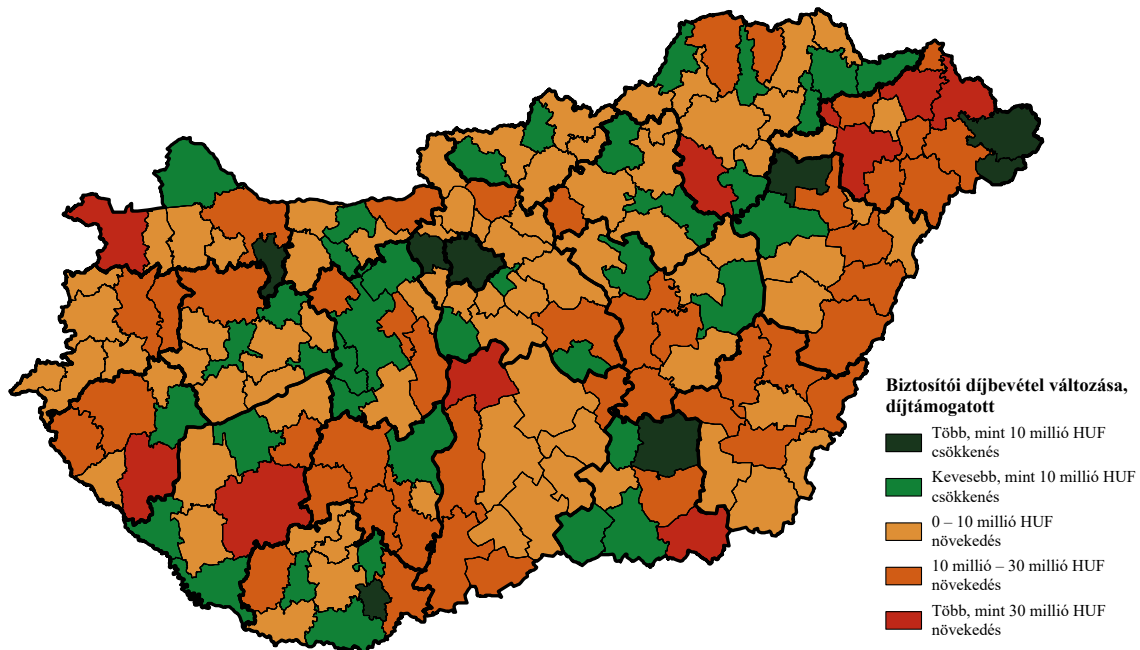
⁹ A biztosítók által szolgáltatott adatok szerint minden veszélynem szerepel a kiegészítő biztosításnál is. A cél, hogy kiegészítsék a termelői fedezetet a díjtámogatott biztosítási konstrukció szerint nem téríthető káreseményekre is. Így amíg a díjtámogatott biztosítás csak a 30 százaléknál nagyobb károk esetén fizet kártérítést, e kiegészítéssel már az 5 és 30 százalék közötti károk is téríthetővé, illetve termelői szempontból fedezhetővé válnak.

28. ábra: A kiegészítő biztosítások díjbevétele járásonként 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

29. ábra: A díjtámogatott biztosítások díjbevételeinek változása 2018-ról 2019-re járásonként

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A három járásban, a Bátorterenyei, az Ózdi és a BÉlapátfalvai járásokban, ahol nem kötöttek díjtámogatott biztosítást, ott ebből adódóan kiegészítő biztosítást sem kötöttek 2019-ben (28. ábra).

Az egyes járásokat nézve elmondható, hogy a kiegészítő biztosítások díjbevétel-eloszlása jórészt követte a díjtámogatott biztosítások területi elhelyez-

kedését. Ugyanakkor például Bács-Kiskun megyében, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Dunántúl nyugati területein (ezek a területek kimagasló jelentőséggel bírnak a gyümölcstermesztés területén) a kiegészítő biztosítások kevésbé elterjedtek, mint a díjtámogatott alapbiztosítás, aminek az a magyarázata, hogy a gyümölcsösökben már kisebb jégverés vagy tavaszi

fagy is okozhat 30 százalékos feletti hozamcsökkenést, ezért a díjtámogatott biztosítás (30 százalékos kiesés feletti térítés) önmagában is érdemi védelmet jelent (a rendkívül nagy károk és éves hozamingadozások miatt). A gazdák gyakran megelégszenek ezzel a védelemmel, mivel a gyümölcsösök biztosítását még díjtámogatással is nagyon drágának találják. Továbbá a 2019. évtől a csonthéjas, héjas gyümölcsökre is köthető „A” csomagbiztosítás, és a „B” biztosításon belül is már minden veszélynemre biztosíthatók az ültetvények.

A kiegészítő biztosítások díjbevétele arányainak változását vizsgálva megállapítható, hogy a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás összesített díjbevétele belül a kiegészítő biztosítások díjbevétele aránya 3,5 százalékról 3,4 százalékra csökkent 2019-ben (6. táblázat).

A díjtámogatott biztosítások díjbevétele arányának változását vizsgálva megállapítható, hogy 2019-ben az előző évhez viszonyítva 128 járásban növekedés, 45 járásban csökkenés mutatkozott, 3 járásban pedig az előző évhez hasonlóan nem keletkezett díjbevétel. Az összes járás közül kilencben (5,1 százalék, főként az Alföld területén, valamint a Dél-Dunántúlon és a Soproni és Mezőkövesdi járásokban) több mint 30 millió forintos, 45 járásban (25,6 százalék) 10–30 millió forint közötti, a járások 42,0 százalékában kevesebb mint 10 millió forintos díjbevétel-bővülés történt. A járások 25,6 százalékánál mérséklődött a díjbevétel, 37 járásban 10 millió forint alatti, 8 járásban 10 millió forintot meghaladó mértékben csökkent (29. ábra).

Biztosítási típusonkénti bontás

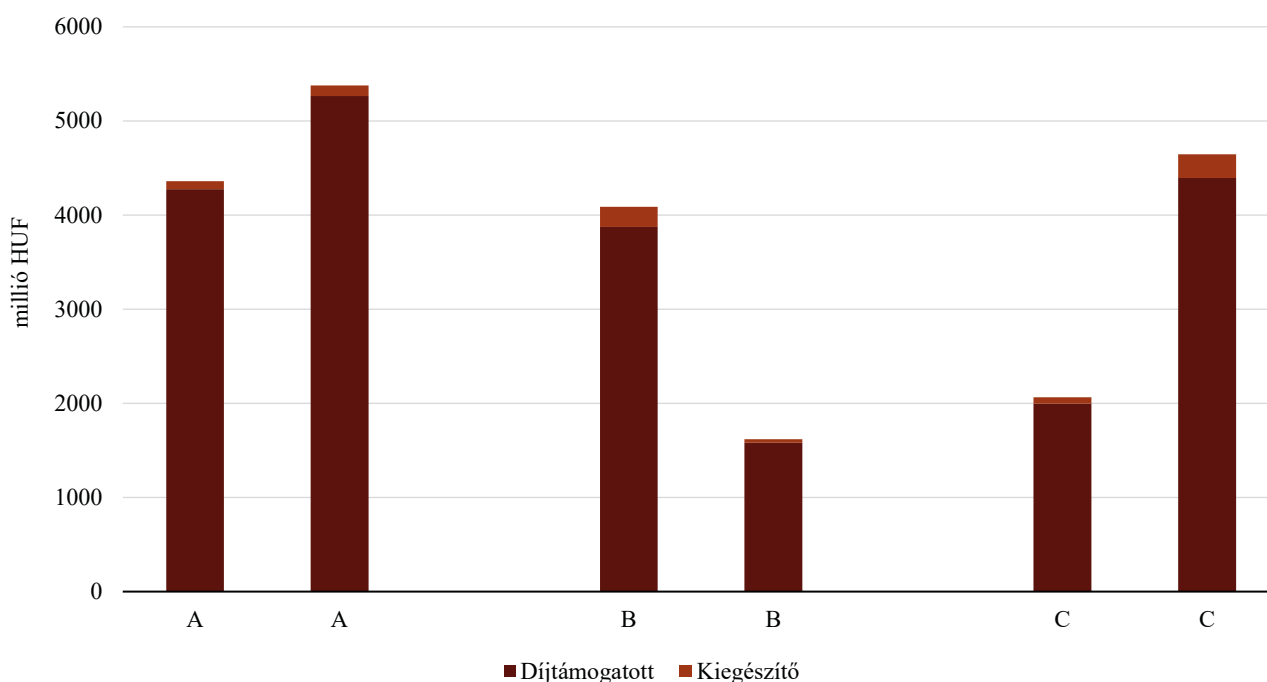
A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások díjbevétele az előző évi 1,3 százalékos növekedéshez képest 10,7 százalékkal haladta meg a 2018. évi értéket. A díjtámogatott biztosítások díjbevétele 1,1 milliárd forinttal, a kiegészítő biztosításoké 30,2 millió forinttal nőtt.

Az előző évekhez képest 2019-től több módosítás is életbe lépett. Több biztosítási típus bővült különböző növénykultúrákkal, illetve bizonyos átrendeződés is történt. Az „A” típusba bekerültek a csonthéjas gyümölcskultúrák, a „B” biztosításból a kalászosok átkerültek a „C” biztosításba. A szabályozásban bekövetkezett változások hatása tükröződik a díjtámogatott és kiegészítő biztosítások díjbevétele alakulásában.

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes díjbevétele „A” kategóriánál 23,3 százalékkal emelkedett 4,4 milliárd forintról 5,4 milliárd forintra, a „B” kategóriánál 60,0 százalékkal mérséklődött 4,1 milliárdról 1,6 milliárd forintra, a „C” kategóriánál pedig több mint kétszeresére nőtt 2,1 milliárdról 4,6 milliárd forintra.

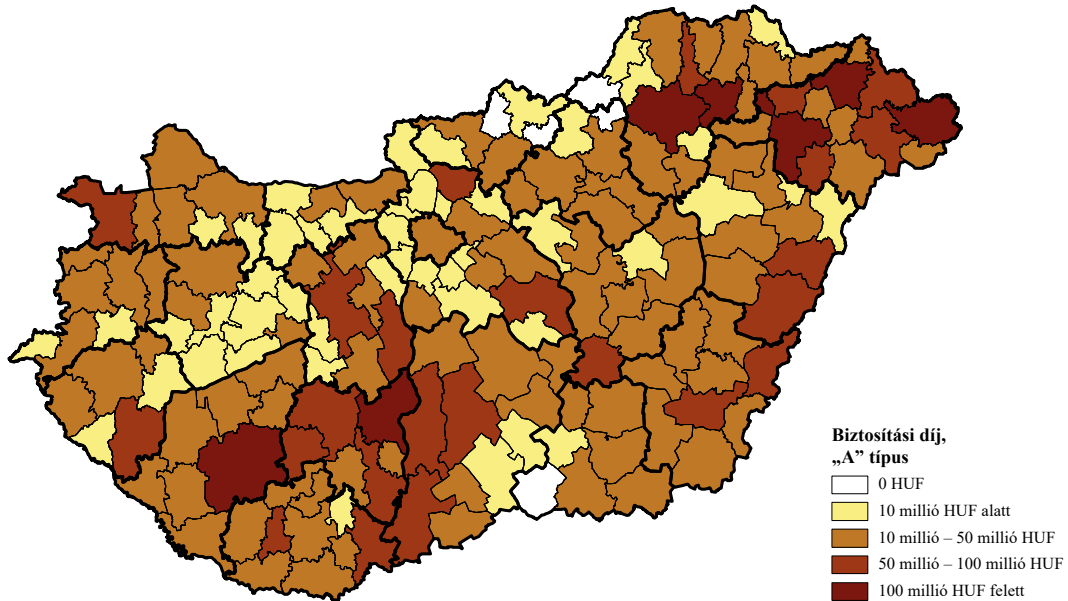
A díjtámogatott biztosítások díjbevétel-változását tekintve az „A” biztosítási kategóriánál 23,2 százalékkal növekedtek, a „B” biztosításnál 59,2 százalékkal csökkentek és a „C”-nél több mint kétszeresére nőttek a befizetett díjak 2019-ben. A kiegészítő biztosítások bevétele a „B” típusnál csökkent 83,0 százalékkal, az „A” típusnál 25,9 százalékos növekedés következett be az aktuális évben, a „C”-nél pedig több mint háromszoros volt a bővülés (30. ábra).

30. ábra: A biztosítói díjbevételek változása biztosítási típusonként 2018-ról 2019-re

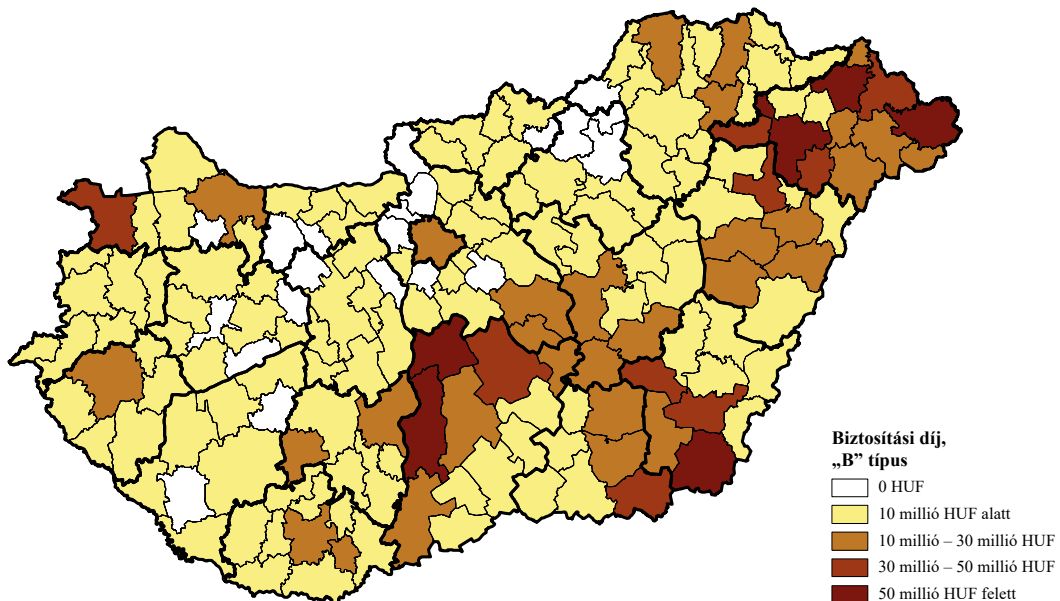
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

31. ábra: „A” típusú biztosítások díjbevétele járasonként 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

32. ábra: „B” típusú biztosítások díjbevétele járasonként 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A fentebb említettek alapján elmondható, hogy míg 2018-ban a biztosítók csekély mértékű díjbevétele-növekedést realizálhattak, addig 2019-ben 1,1 milliárd forintnyi bővülést könyvelhettek el.

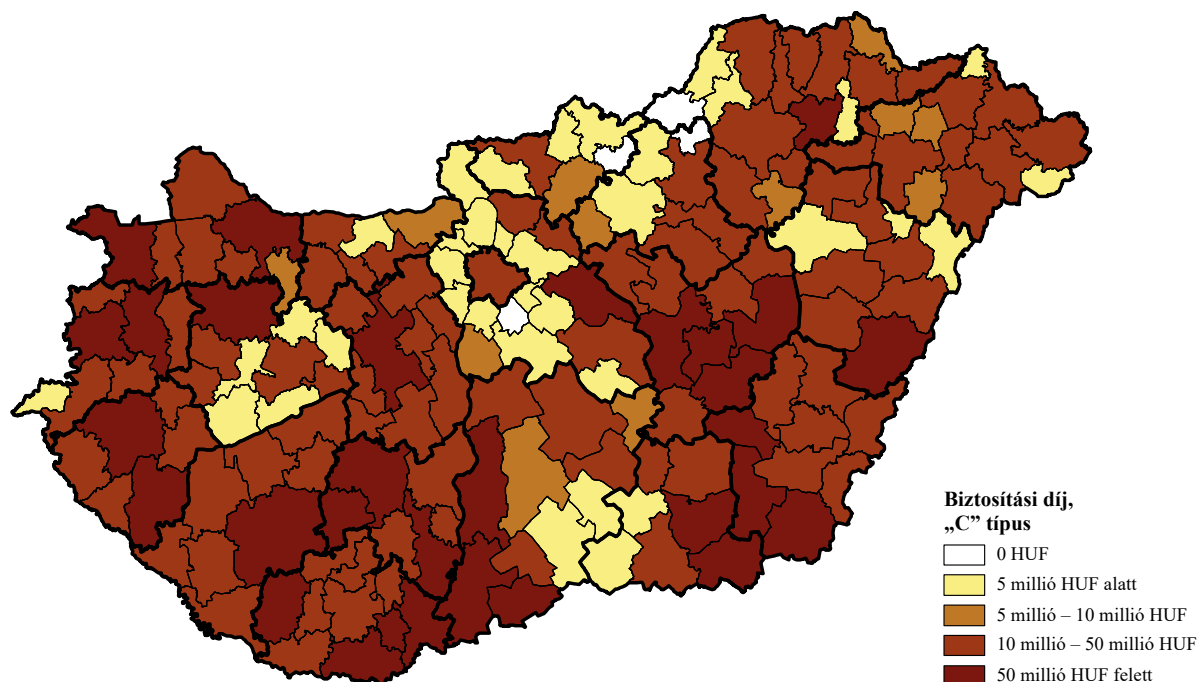
A területi eloszlást tekintve megállapítható, hogy az „A” típusú biztosítások díjbevétele főként Észak-Magyarország északkeleti járásaira, az Alföld területére, valamint a Dunántúl déli és nyugati részére és a Duna–Tisza közti járásokra koncentrált.

Hét járásban 100 millió forint felett, 24 járásban 50–100 millió forint között alakultak a díjbevételek.

A járások több mint felében (92 járás, 52,3 százalék) 10–50 millió forint közé estek, 48 járásban (27,3 százalék) nem érték el a 10 millió forintot. Öt járásban (2,8 százalék) nem kötöttek „A” típusú biztosítást 2019-ben (31. ábra).

Az előző évvel összevetve 126 járásban nőtt a díjbevétele (legnagyobb, 50 millió forintot meghaladó mértékben a Kaposvári, Nyíregyházi és Soproni járásokban), 45 járásban csökkent (legnagyobb mértékben, 46,9 millió forinttal a Hajdúnánási járásban), míg öt járásban egyik évben sem kötöttek „A” típusú növénybiztosítást.

33. ábra: „C” típusú biztosítások díjbevétele járásonként 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A „B” típusú biztosítások esetében hat járásban (3,4 százalék) 50 millió forint felett, kilenc járásban (5,1 százalék) 30–50 millió forint között, 30 járásban (17,0 százalék) pedig 10–30 millió forint között alakultak a bevételek. Az összes járásból 21-ben nem kötöttek „B” típusú biztosítást 2019-ben, szemben a 2018. évi négy járással (32. ábra). A „B” típusú biztosítás korábban elsősorban a nagy területen termesztett szántóföldi növények esetében volt népszerű, a tárgyévtől azonban a kalászosok átkerültek a „C” kategóriába.

Az egyes biztosítási típusok közül a „C” díjbevétele számottevő mértékben, mintegy 124,9 százalékkal emelkedett 2019-ben a növénykultúrák átsorolásának köszönhetően. A járások közül 153-ban volt növekedés, főként az Alföldön, a Dunántúlon és az Északmagyarországi régióban bővültek a díjbevételek.

A járások 17,6 százalékában (31 járás) a díjbevételek összege 50 millió forint felett alakult, a Bajai és a Mezőkovácsházai járásban meghaladta a 100 millió forintot. A járások 52,8 százalékában (93 járás) 10–50 millió forint között, 6,8 százalékában (12 járás) 5–10 millió forint között, 20,5 százalékában (36 járás) pedig 5 millió forint alatt maradtak a befizetések. A tavalyi évvel megegyezően „C” típusú biztosítást négy járásban nem kötöttek (33. ábra).

Díjbevételek változása

A „B” típusú díjtámogatott biztosításnál összességében a biztosított területek nagysága 93,2 százalékkal, a díjbevételek értéke 59,2 százalékkal csökkent.

A mutatók csökkenése abból adódott, hogy a „B” csomagból kikerültek a kalászosok és átkerültek a „C” típusba. Az ültetvényeknél és a zöldségkultúráknál minden veszélynem esetében nőttek a mutatók, a biztosított terület éppúgy, mint a díjbevételek.

A „B” típusnál a biztosítható kockázatok köre kibővült az aszályval, felhőszakadással, mezőgazdasági árvízzel és tavaszi fagygal. E veszélynemekre 2019-ben 4082,2 hektárra kötöttek biztosítást (az összes biztosított terület 7,5 százaléka), 60,4 millió forint díj megfizetése mellett (a teljes díjbevételek 3,8 százaléka). Az új veszélynemek közül ültetvényeknél a felhőszakadásra kötöttek legnagyobb területre biztosítást (1436 hektár) 9,2 millió forint díj befizetésével, a legnagyobb díjbevételek pedig (39,8 millió forint) a 702 hektárra kötött tavaszifagybiztosításból keletkezett. A zöldségkultúráknál szintén a felhőszakadás-biztosítás volt a legnépszerűbb az új lehetőségek közül, 726 hektárra kötöttek biztosítást e veszélynemre a gazdálkodók 6,0 millió forint díjbefizetéssel (1. melléklet).

Az összes „B” típusú biztosítás veszélynemenkénti területi eloszlását nézve megállapítható, hogy az 71,3–95,0 százalékkal visszaesett 2019-ben. A legnagyobb változás a tűzkár esetében jelentkezett, itt a biztosított terület 95,0 százalékkal maradt el a 2018. évi értéktől. Ezt követték a jégesőkárok 93,5, majd a téli fagy-biztosítások 91,2 százalékos csökkenéssel. A zöldségkultúráknál veszélynemenként a biztosított terület 17,6–176,5 százalékkal nőtt, legnagyobb mértékben az őszi fagy- és

11. táblázat: A „B” és „C” típusú biztosítások igénybevételének változása veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2019-ben

Veszélynemen	Biztosított terület változása, százalék				Díjbevétel változása, százalék			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldség-kultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Aszály	–	–	–	–	–	–	–	–
Felhőszakadás	–	–	–	–	–	–	–	–
Jégeső	0,5	181,7	117,6	6,5	0,9	136,5	116,7	41,0
Mezőgazdasági árvíz	–	–	–	–	–	–	–	–
Őszi fagy	–	–	276,5	28,7	–	–	121,7	68,5
Tavaszi fagy	–	–	–	–	–	–	–	–
Téli fagy	0,1	–	–	8,8	0,2	–	–	63,0
Tűz	0,5	185,2	124,4	5,0	0,4	104,4	151,4	16,6
Vihar	1,1	179,7	232,2	9,7	2,4	191,8	224,4	29,2
„B” típusú biztosítások összesen	0,5	200,4	117,4	6,8	1,1	154,6	122,7	40,8
„C” típusú biztosítások								
Aszály	76,7	–	–	70,2	72,7	–	–	66,4
Felhőszakadás	79,0	–	–	49,1	60,8	–	–	15,2
Jégeső	418,4	–	–	410,1	262,5	–	–	233,7
Mezőgazdasági árvíz	111,4	–	–	101,7	122,7	–	–	83,1
Őszi fagy	–	–	–	–	–	–	–	–
Tavaszi fagy	244,8	–	–	76,3	246,8	–	–	3,5
Téli fagy	91,8	–	–	89,0	67,2	–	–	64,2
Tűz	439,9	–	–	429,8	417,2	–	–	338,3
Vihar	334,9	–	–	328,6	224,0	–	–	217,7
„C” típusú biztosítások összesen	414,7	0,0	0,0	402,1	253,1	0,0	0,0	220,1

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

a viharbiztosításoknál. Az ültetvényeknél a növekedés mértéke 79,7–85,2 százalék között változott.

A „B” típusú biztosításnál a területhez hasonlóan a díjbevételek is minden veszélynemen esetében csökkentek, 31,5–83,4 százalékkal. A zöldségkultúráknál a díjbevétel veszélynemenként 16,7–124,4 százalékkal nőtt, az ültetvényeknél 4,4–91,8 százalékkal, legnagyobb mértékben mindkét növénykultúra esetében a viharbiztosításoknál.

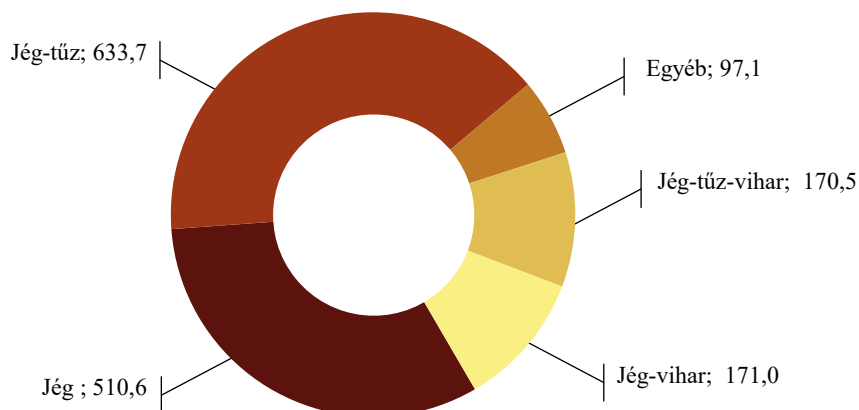
A „C” típusú díjtámogatott biztosítás által lefedett terület nagysága összességében négyszeresére, díjbevétele több mint kétszeresére nőtt 2019-ben. Az egyes veszélynemenek közül a tűz ellen biztosított terület több mint négyszeresére, a megkötött biztosítás díjbevétele több mint háromszorosára változott, a jégeső ellen biztosított terület szintén négyszeresére, a díjbevétel pedig 2,3-szeresére nőtt. A viharra biztosított terület több mint háromszorosára, a díjbevétel több mint

kétszeresére emelkedett. A további veszélynemeneknél a biztosított terület 11,0–50,9 százalékkal, míg a díjbevétel 16,9–96,5 százalékkal csökkent (11. táblázat, 1–2. melléklet).

A „B” típusú biztosításnál a veszélynemenkénti eloszlást tekintve megállapítható, hogy az összes 1,6 milliárd forint díjbevétel 40,0 százalékát jég-tűz kombinációra fizették ki 2019-ben. Ezt követte a jégeső 32,3 százalékkal. A jég-tűz-vihar és a jég-vihar kombináció 10,8-10,8 százalékban részesedett a „B” típusú díjtámogatott biztosítás bevételeiből (34. ábra).

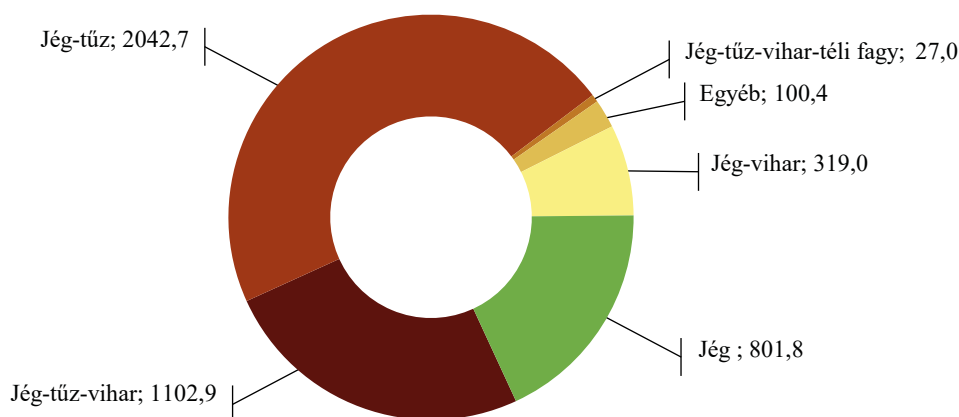
A „C” típusnál a veszélynemenkénti eloszlást vizsgálva megállapítható, hogy az összes biztosítói díjbevételeiből 46,5 százalékot a jég-tűz biztosítás tette ki. Ezt követte a jég-tűz-vihar kombináció (25,1 százalék), majd a jég (18,2 százalék). A jég-vihar párosítás 7,3, a jég-tűz-vihar-téli fagy kombináció 0,6, az egyéb kategória 2,3 százalékos részarányt jelentett (35. ábra).

34. ábra: **A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „B” típusú díjtámogatott biztosítás esetén 2019-ben (millió HUF)**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

35. ábra: **A biztosítói díjbevételek veszélynemenkénti megoszlása a „C” típusú biztosítás esetén 2019-ben (millió HUF)**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növények vetésterülete a 2018. évi vetésterülettel közel megegyezően alakult, azaz 3,8 millió hektár volt a tárgyévben (25,4 ezer hektárral nőtt). A díjtámogatott biztosítások által lefedett összes terület nagysága 1332 ezer hektárról 5,9 százalékkal 1411 ezer hektárra bővült 2019-ben. Mivel a tárgyévtől kezdődően a szántóföldi növények átkerültek a „B” típusból a „C” típusba, a „C” típusú biztosítással lefedett terület több mint négyszeresére nőtt. Az „A” típusú biztosítással lefedett terület 24,2 százalékkal bővült. A „C” típus 26,8 százalékos penetrációval rendelkezett, az „A” esetében 10,5 százalék volt a biztosított terület vetésterülethez viszonyított aránya.

A legnagyobb vetésterületen termesztett szántóföldi növények közül a búza és a kukorica díjtámogatott biztosítással lefedett területe 7,0, illetve 13,6 százalékkal emelkedett. A tritikálénál 16,0, a zabnál 14,8, az árpánál 11,9 százalékos növekedés jelentkezett. A káposztarepce, a durumbúza és a cukorrépa biztosítással lefedett területe 3,8–10,6 százalékkal csökkent, a napraforgóé lényegében nem változott (egy hektárral csökkent).

A nagyobb területen termesztett szántóföldi növények esetében a penetráció 1–5 százalékponttal nőtt, azaz a biztosítás által lefedett terület aránya 36–59 százalék között alakult 2019-ben. A cukorrépánál csökkent egyedül a vetésterülethez viszonyított lefedettség egy százalékponttal. A legnagyobb mértékben,

12. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrák részvétele a II. pillérben 2019-ben

Megnevezés	Vetésterület 2019-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2019-ben, ezer ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása, ^{a)} százalék			Lefedtség a vetésterülethez viszonyítva, százalék			
	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen
Búza	962	290	5	384	116	-	295	411	129	-	6 223	107	12	-	30,7	43
Kukorica	983	238	3	313	95	-	262	356	130	-	9 576	114	10	-	26,6	36
Napraforgó	561	155	1	223	78	-	144	222	117	-	11 863	100	14	-	25,7	40
Káposztarepce	297	61	-	120	181	71	102	174	117	-	85	96	24	-	34,5	59
Árpa	242	19	-	61	80	23	66	89	123	-	109	112	10	-	27,2	37
Tritikálé	84	4	-	9	13	5	10	16	134	-	108	116	6	-	12,1	19
Szója	59	-	31	1	32	-	34	34	-	-	3 921	104	-	-	56,7	57
Durumbúza	38	4	16	0	20	5	13	18	128	-	24 664	91	12	-	35,6	48
Rozs	31	1	-	4	5	2	3	5	236	-	78	103	6	-	10,5	16
Zab	24	-	3	0	3	-	4	4	-	-	2 122	115	-	-	16,9	17
Cukorrépa	14	-	8	0	8	-	7	7	-	-	4 923	89	-	-	51,2	51
Dohány	3	-	-	2	2	-	2	2	-	-	110	110	-	-	52,2	52
Egyéb szántóföldi növény	477	1	28	38	67	0	4	74	39	12	182	109	0	1	14,6	15
Szántóföldi növény összesen	3 775	318	244	1 332	395	4	1 013	1 411	124	0	415	106	10	0	27	37

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

13. táblázat: A főbb ültetvénykultúrák részvétele a II. pillérben 2019-ben

Megnevezés	Ültetvény-terület 2019-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2019-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása, ^{a)} százalék			Lefedettség az ültetvényterülethez viszonyítva, százalék				
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C		
	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Összesen		
Borszőlő	52 784	0	932	1 856	975	882	-	1 857	106	-	-	-	100	2	2	-	4
Alma	24 774	0	1 541	4 800	3 199	2 687	-	5 886	98	-	-	-	123	13	11	-	24
Meggy	14 371	-	1 267	409	1 677	204	1 613	-	1 817	-	127	-	108	1	11	-	13
Dió	8 316	-	544	94	638	6	464	-	470	-	85	-	74	0	6	-	6
Szilva	6 578	-	547	243	790	34	451	-	485	-	82	-	61	1	7	-	7
Kajsziabarack	5 776	-	728	211	938	276	484	-	760	-	67	-	81	5	8	-	13
Őszibarack	3 307	-	235	90	325	3	201	-	203	-	85	-	62	0	6	-	6
Cseresznye	2 904	-	319	151	470	51	323	-	374	-	101	-	80	2	11	-	13
Körte	2 275	402	0	164	565	320	235	-	555	80	-	-	98	14	10	-	24
Egyéb szőlőültetvény	1 950	20	0	7	27	31	10	-	41	157	-	-	152	2	0	-	2
Ribizke	1 227	-	1	1	3	-	7	-	7	-	505	-	253	-	1	-	1
Szamóca	651	-	39	2	41	-	33	-	33	-	84	-	81	-	5	-	5
Egyéb gyümölcsféle	13 183	-	205	46	251	1	395	-	396	-	193	-	157	0	3	-	3
Ültetvény összesen	138 098	4 604	3 891	12 380	5 100	7 784	-	12 884	111	200	-	-	104	4	6	-	9

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerékített területek szerepelnek.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

14. táblázat: A főbb zöldségkultúrák részvétele a II. pillérben 2019-ben

Megnevezés	Vetésterület 2018-ban, ha	Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2018-ban, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület 2019-ben, ha			Díjtámogatott biztosítás által lefedett terület változása ^{a)} , százalék			Lefedtség a ültetvényterülethez viszonyítva, százalék		
		A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen	A	B	C	Összesen
		Csemegekukorica	28 467	16 289	73	16 362	17 164	17 164	17 164	105	105	60	60
Borsó	22 047	12 186	225	12 411	12 862	12 862	12 862	106	106	58	58	58	58
Burgonya	7 796	800	17	816	764	764	764	96	96	10	10	10	10
Dinnye	5 240	1 085	111	1 196	1 267	1 267	1 267	117	117	24	24	24	24
Bab	1 698	589	0	589	671	671	671	114	114	40	40	40	40
Tök	2 388	178	63	241	294	294	294	165	165	12	12	12	12
Paradicsom	1 595	702	0	702	816	816	816	116	116	51	51	51	51
Fűszerpaprika	1 719	578	2	580	777	777	777	134	134	45	45	45	45
Spárga	1 561	3	0	3	2	2	2	77	77	0	0	0	0
Káposztafélék	1 974	91	4	95	196	196	196	214	214	10	10	10	10
Vöröshagyma	1 620	246	4	250	436	436	436	177	177	27	27	27	27
Paprika	1 313	385	28	413	343	343	343	89	89	26	26	26	26
Sárgarépa	1 544	273	0	273	517	517	517	189	189	33	33	33	33
Egyéb szántóföldi zöldség	20 347	3 582	3 247	6 829	7 312	7 312	7 312	204	204	36	36	36	36
Szántóföldi zöldség összesen	99 309	36 987	3 773	40 760	43 422	43 422	43 422	117	117	44	44	44	44

^{a)} Változás: 2019/2018 értéke, mely a pontos területek hányadosát jelöli, míg a táblázatban csak a kerekített területek szerepelnek.
 Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

6 százalékponttal a dohány penetrációja emelkedett a tárgyévben.

Az „A” típusú biztosításnál a legmagasabb, 24,0 százalékos penetrációval a káposztarepce rendelkezett, a „C” típusnál a szója, a dohány és a cukorrépa vetésterülethez viszonyított lefedettsége meghaladta az 50 százalékot 2019-ben (12. táblázat).

Az ültetvénykultúrák területe 1,1 százalékkal nőtt 2018-hoz képest. Legnagyobb mértékben a dió területe bővült 14,5 százalékkal, a kajszi, az egyéb szőlő és a meggy területe 2,2–6,2 százalékkal nőtt, ugyanakkor csökkent az egyik legnagyobb területen termesztett almáé 0,6 százalékkal, valamint a szilva, ribiszke, őszibarack és szamóca ültetvények területe 0,1–8,5 százalékkal.

Az összes ültetvényterület bővülése mellett 4,1 százalékkal nőtt a díjtámogatott biztosítások által lefedett terület nagysága is 2019-ben. A ribiszke biztosított területe 2,5-szerese lett az előző évinek, a meggy, az alma és a borszőlőn kívüli egyéb szőlőültetvények esetében 8,4–52,2 százalék növekedés történt. A szilva, az őszibarack és a dió biztosított területe 26,3–38,6 százalékkal csökkent.

Az ültetvénykultúrák esetében kissé nőtt a penetráció az előző évihez viszonyítva 9,1 százalékról 9,3 százalékra. Az egyes biztosítási típusokat tekintve a szabályozásban bekövetkezett változások (míserint a „C” típuson belül ültetvénykultúrákra nem köthető biztosítás, és a „B” típusban kibővült a veszélynemek köre) hatása a penetrációban is tetten érhető. Az összes biztosítási típust figyelembe véve a legjobb penetrációja a körtének és az almának volt (24,4 és 23,8 százalék), ezt követte a kajszi (13,2 százalék), a cseresznye (12,9 százalék) és a meggy (12,6 százalék). Legalacsonyabb lefedettséggel a ribiszke, az egyéb szőlőültetvény

és a borszőlő rendelkezett, 0,6–3,5 közötti százalékkal. Az egyes biztosítási típusokat figyelembe véve megállapítható, hogy a „B” típusú biztosítás penetrációja az előző évi 2,8 százalékról 5,6 százalékra nőtt, az „A” típusúé pedig 3,4 százalékról 3,7 százalékra (13. táblázat).

A zöldségkultúrák vetésterülete 1,3 százalékkal csökkent az előző évhez képest. A dinnye, káposztafélék, vöröshagyma, sárgarépa és az egyéb szántóföldi zöldségek vetésterülete 9–23 százalékkal nőtt. A többi szántóföldi zöldségnövény esetében 1–17 százalékos csökkenés figyelhető meg, legjobban a bab vetésterülete csökkent az aktuális évben.

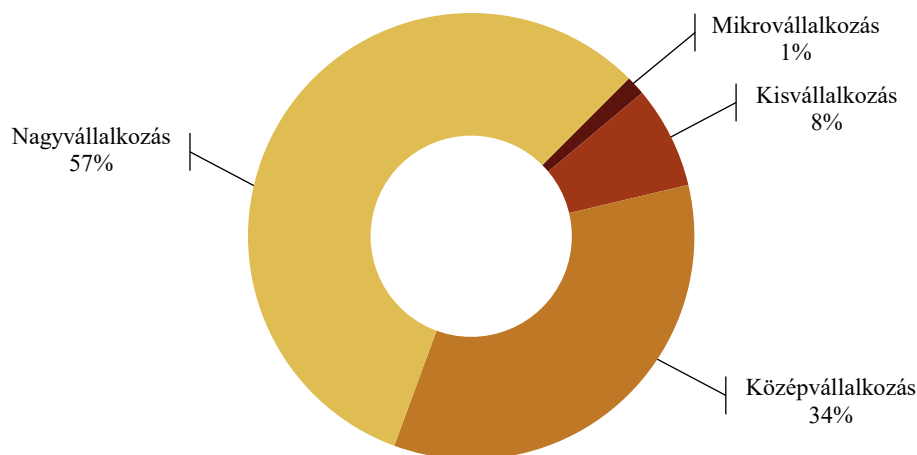
A zöldségkultúrák díjtámogatott biztosítások által lefedett területe 6,5 százalékkal nőtt 2019-ben. Az egyes kultúrákat tekintve legnagyobb növekedés a káposztaféléknél (több mint kétszeres), a sárgarépánál (89,1 százalék) és a vöröshagymánál (74,4 százalék) következett be. Csökkent a burgonya, a paprika és a spárga díjtámogatott biztosítások által lefedett területének nagysága 6,4–22,7 százalékkal.

A zöldségkultúrák penetrációja a legnagyobb területen termesztett csemegekukoricánál és borsónál meghaladta az 58 százalékot. A paradicsom penetrációja elérte az 51 százalékot, a fűszerpaprikáé a 45 százalékot, a bab, sárgarépa és az egyéb szántóföldi zöldségek penetrációja több mint 30 százalék volt 2019-ben (14. táblázat).

Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások esetében egyértelműen kirajzolódik, hogy a legnagyobb gazdaságok fordítják a legmagasabb összegeket biztosításkötésre, részesedésük csak kis mértékben, 1 százalékkal csök-

36. ábra: Díjtámogatott biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2019-ben

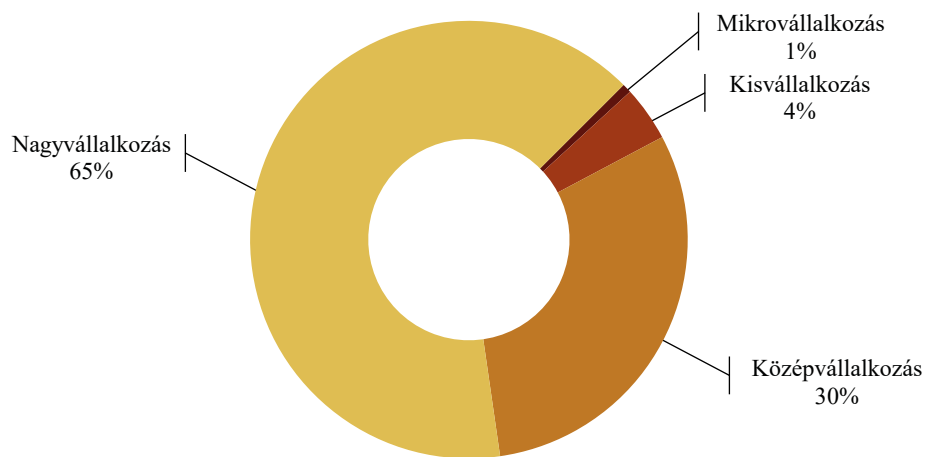
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

kent az előző évi 57,9 százalékos értékhez képest. A kisvállalkozásoknál¹⁰ és a mikrovállalkozásoknál is 0,3 százalékpontos csökkenés következett be, míg a középvállalkozások részaránya 1,5 százalékponttal emelkedett 2019-ben az előző évihez viszonyítva (36. ábra). A kiegészítő biztosítások esetében ugyancsak a nagyvállalkozások domináltak, az összes megkötött kiegészítő biztosítási díjból ezen szereplők 64,8 százalékot tudhattak magukénak 2019-ben, mely 2,2 százalékponttal maradt el az előző évi arányszámtól.

A középvállalkozások részesedése 2,7 százalékponttal emelkedett, míg a kisvállalkozások díjállományának aránya 0,3, a mikrovállalkozásoké pedig 0,1 százalékponttal csökkent (37. ábra).

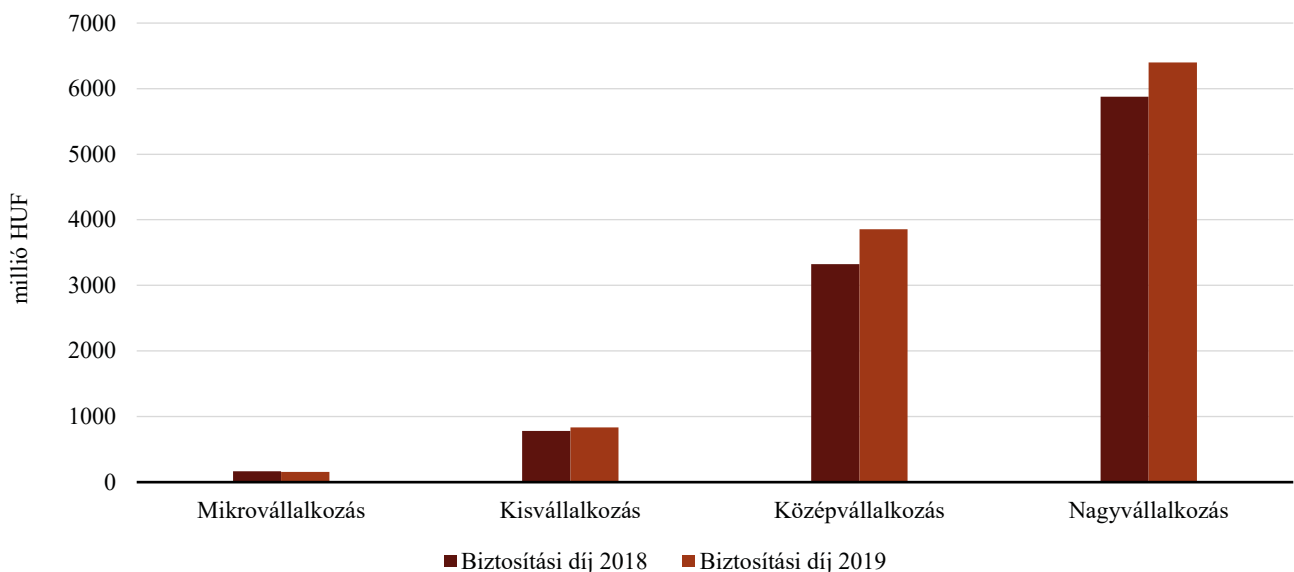
A díjtámogatott biztosítások díjállománya a középvállalkozásoknál 16,0 százalékkal, a nagyvállalkozásoknál 8,9 százalékkal, a kisvállalkozásoknál pedig 7,0 százalékkal nőtt az aktuális évben. A mikrovállalkozások díjállománya 7,0 százalékkal mérséklődött (38. ábra).

37. ábra: **Kiegészítő biztosítások díjállományának megoszlása méretkategóriák szerint 2019-ben**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

38. ábra: **Díjtámogatott biztosítások díjállománya méretkategóriák szerint 2018-ról 2019-re**

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

¹⁰ A mikro- és kisvállalkozások jellemzően kis területeken magas termelési értékű kultúrákat termesztnek, amelyeknek biztosítási díja arányosan jóval magasabb, mint a kárenyhítési hozzájárulás hektáronkénti összege a szántóföldi és ültetvénykultúrák esetében.

Károsodás

Járásonkénti bontás

A 2019. évi szélsőséges, sokévi átlagnál melegebb időjárás következtében a biztosítói kárkifizetések összege (díjtámogatott és kiegészítő) az előző évhez képest közel másfélszeresére emelkedett 3,9 milliárd forintról 5,7 milliárd forintra, a kárhányadok aránya 12,4 százalékponttal nőtt 36,7 százalékról 49,1 százalékra (6. táblázat).

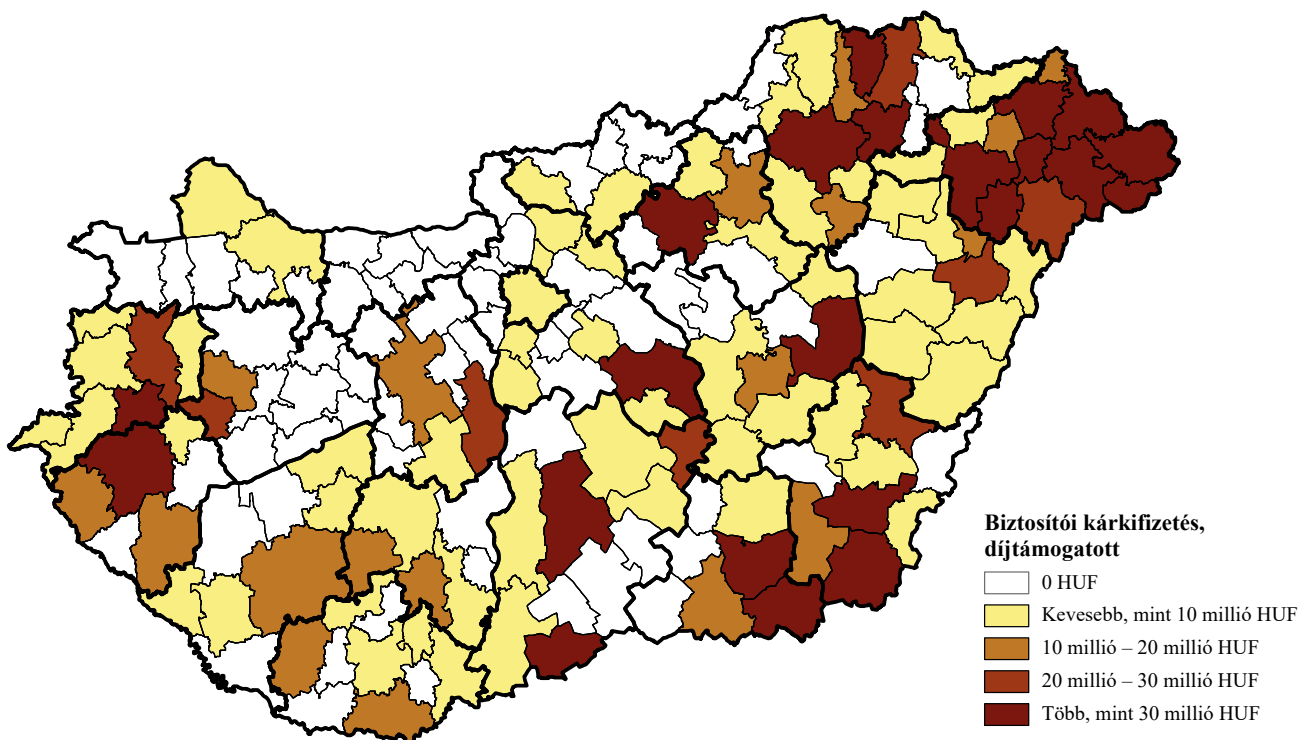
A díjtámogatott biztosítások kárkifizetéseit tekintve nagyobb károk az Alföld déli és északkeleti térségeiben, a Duna–Tisza közén és a Dunántúl nyugati részén keletkeztek (39. ábra). A legjelentősebb, 30 millió forint feletti kifizetések 22 járásban (12,5 százalék) fordultak elő, ebből 8 alföldi járásban (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Csongrád-Csanád és Békés megye területén) a 100 millió forintot is meghaladó kárfizetést folyósítottak a termelőknek. További 8 járásban (4,5 százalék) a kiadások 20–30 millió forint között változtak. A járások 43,2 százalékában (76 járásban) a kárkifizetések nem érték el a 20 millió forintot 2019-ben. A járások 39,8 százalékánál (70 járás) nem történt biztosítói kárkifizetés, ez 12-vel kevesebb, mint 2018-ban.

A kármentes területek elsősorban Nógrád, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Veszprém megyékben, valamint a főváros körül helyezkedtek el.

A kiegészítő biztosítások kárkifizetései is emelkedtek az előző évihez viszonyítva 13,5 százalékkal, elsősorban jég- és viharkárookra folyósítottak többet. A járások csaknem egyötödében (33 járásban) nem volt kárkifizetés, míg a járások 58,0 százalékánál kevesebb mint 25 millió forintos, 13,1 százalékánál 25–50 millió forint közötti, 6,8 százalékánál 50–75 millió forint közötti kártérítést fizettek ki. Hat járásban 75 millió forintot meghaladó kárkifizetés történt, ezek a Makói, Kisvárdai, Nyíregyházi, Celldömölki, Szerencsi és Szarvasi járások (40. ábra).

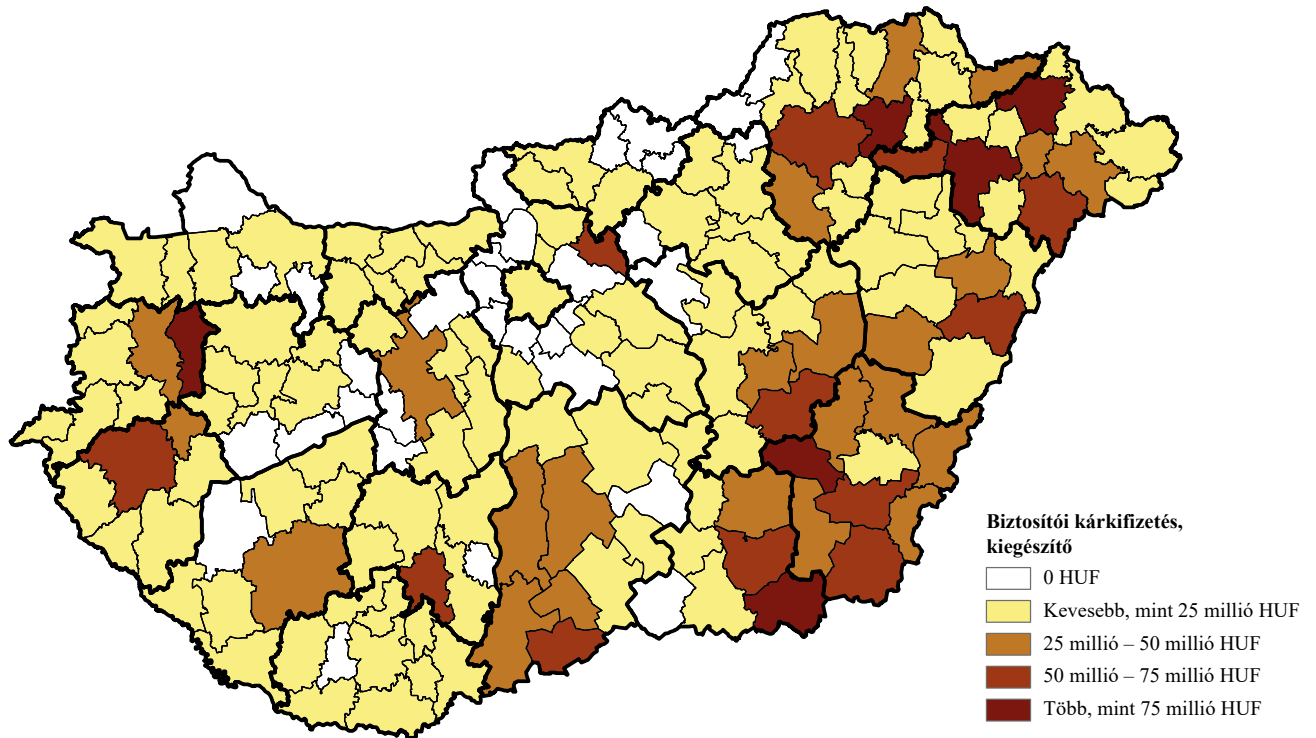
A díjtámogatott biztosítások kárkifizetésének változását vizsgálva megállapítható, hogy 37 járásban (21,0 százalék) 10 millió forint feletti növekedésről, 43 járásban (24,4 százalék) 10 millió forint alatti növekedésről beszélhetünk 2018-hoz viszonyítva, 44 járásban egyik évben sem történt kifizetés. A járások közel harmadánál (52 járás) csökkenés mutatkozott, melynek mértéke 35 járásban (19,9 százalék) nem érte el a 10 millió forintot, 14 járásban (8,0 százalék) 10–50 millió forint között alakult, a Soproni, Barcsi és Kunszentmiklósi járásokban (1,7 százalék) pedig a csökkenés meghaladta az 50 millió forintot (41. ábra).

39. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizetései járásonként 2019-ben

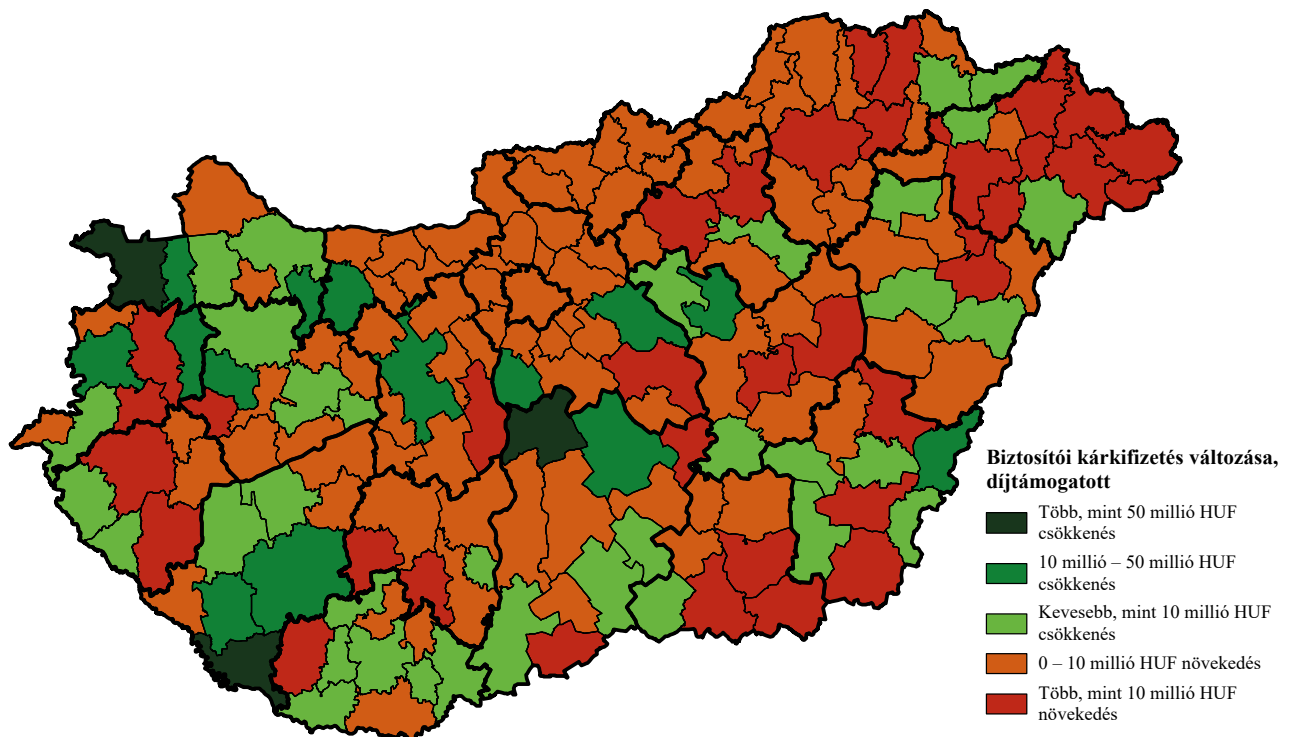
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

40. ábra: A kiegészítő biztosítások kárkifizései járasonként 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

41. ábra: A díjtámogatott biztosítások kárkifizetésének változása járasonként 2018-ról 2019-re

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Veszélynemenkénti bontás

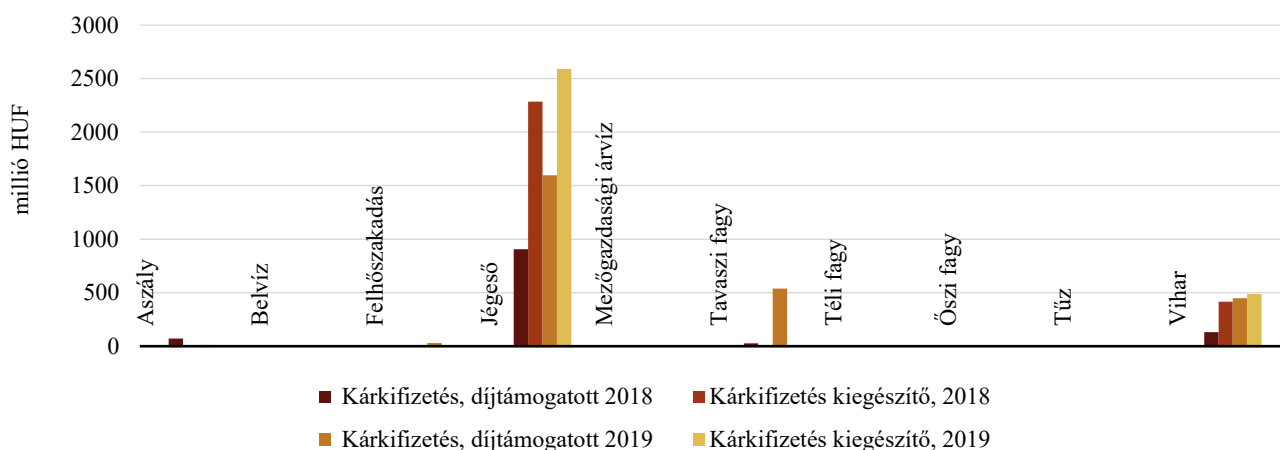
A veszélynemek közül a kifizetett kártérítések alapján a jégeső- és a viharkár dominált 2019-ben is. Többször fordult elő az év során heves zivatar borsó és cseresznye, egy-egy esetben dió nagyságú jéggel. A nyár folyamán jelentkező vihar és jégeső nagy károkat okozott a betakarítás előtt álló növényekben, gabonánál, valamint az ültetvényekben.

A korábbi évekhez hasonlóan legnagyobb károkat okozó jégesőnél a díjtámogatott és kiegészítő biztosítás kártérítései megközelítették a 4,2 milliárd forintot, ami egy milliárd forinttal meghaladta az előző évi kifizetést. Ezt követte a viharkár térítése 935 millió forintos

összeggel, majd a tavaszi fagy 539, a felhőszakadás 30, az aszály 12, és az egyéb károk 14 millió forinttal (42. ábra).

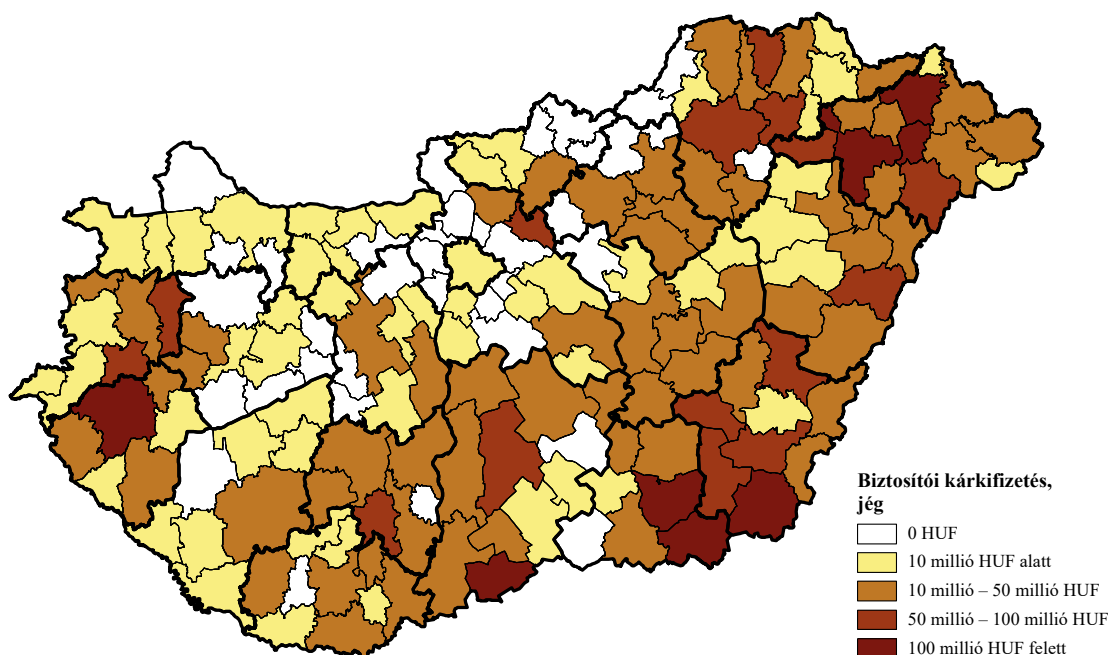
A 2019. évi káreseményeknél a kifizetések 73,2 százalékát jégesőkárra fordították a biztosítók. Ez az arány 9,6 százalékponttal kevesebb, mint az előző évben. Hét alföldi járásban és a Zalaegerszegi járásban a kifizetett kártérítés meghaladta a 100 millió forintot 2019-ben. Tizenöt járásban (8,5 százalék) 50–100 millió forint közé, 61 járásban (34,7 százalék) pedig 10–50 millió forint közé esett a kártérítés értéke. A járasok közel harmadában 10 millió forintnál kevesebb kárkifizetés volt, 37 járásban (21,0 százalék) pedig nem fordult elő jégkár (43. ábra).

42. ábra: Veszélynemenkénti kártérítési összegek a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások esetében 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

43. ábra: Jégkára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

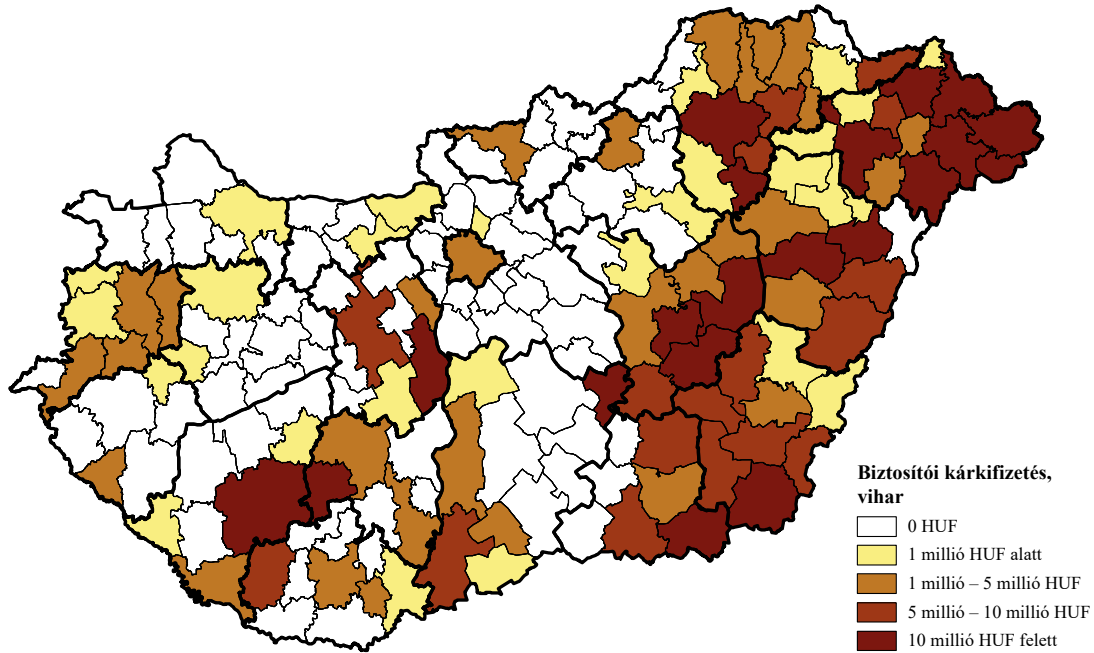
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A jégeső után a viharok okozták a legnagyobb pusztítást 2019-ben. Viharkárra az összes kártérítés 16,4 százalékát fordították a biztosítók, amely az előző évihez képest 2,2 százalékponttal emelkedett. A járások 11,4 százalékában, 20 járásban több mint 10 millió forintos kifizetésre került sor. További 17 járásban (9,7 százalék) 5–10 millió forint közötti, 30 járásban (17,0 százalék) 1–5 millió forint közötti, 28 járásban (15,9 százalék) pedig 1 millió forint alatti kifizetés

történt, míg a járások csaknem felében (81 járásban) nem fizettek kártérítést viharkárra 2019-ben (44. ábra).

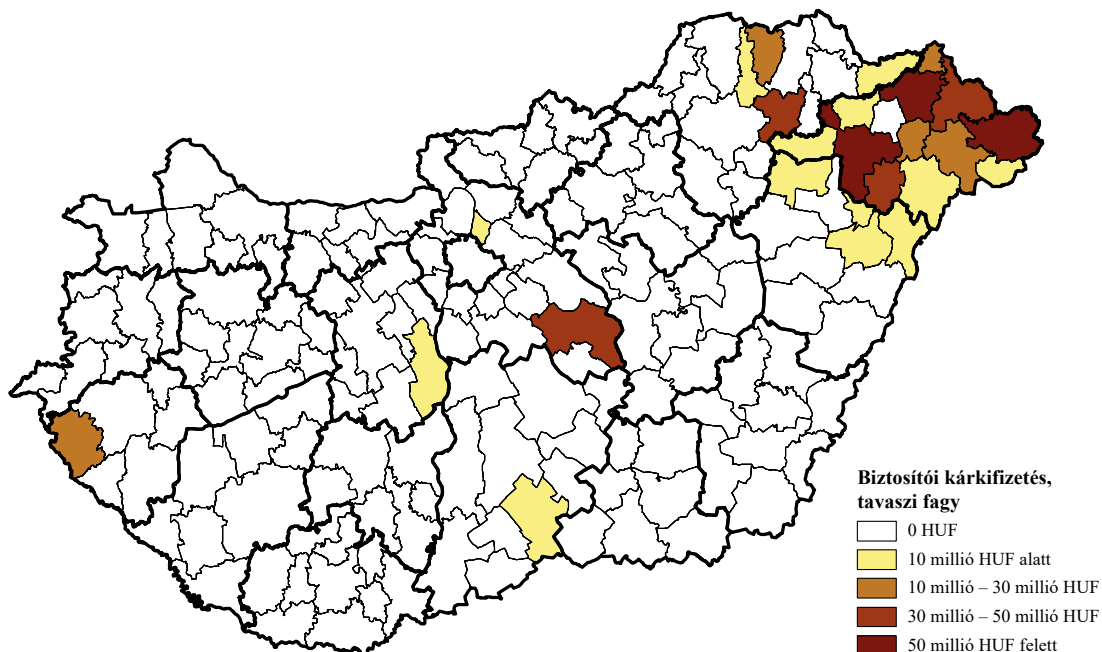
Tavaszi fagykár elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében okozott jelentős károkat az ültetvényekben és a káposztarepcében. A kifizetések 9,4 százaléka ehhez a veszélynemhez kapcsolódott. A járások 14,2 százalékában került sor kártérítés folyósítására, 13 járásban ez 10 millió forint alatt maradt, 5 járásban 10–30 millió forint, 4 járásban 30–50 millió forint

44. ábra: Viharkárra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

45. ábra: Tavaszi fagykára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

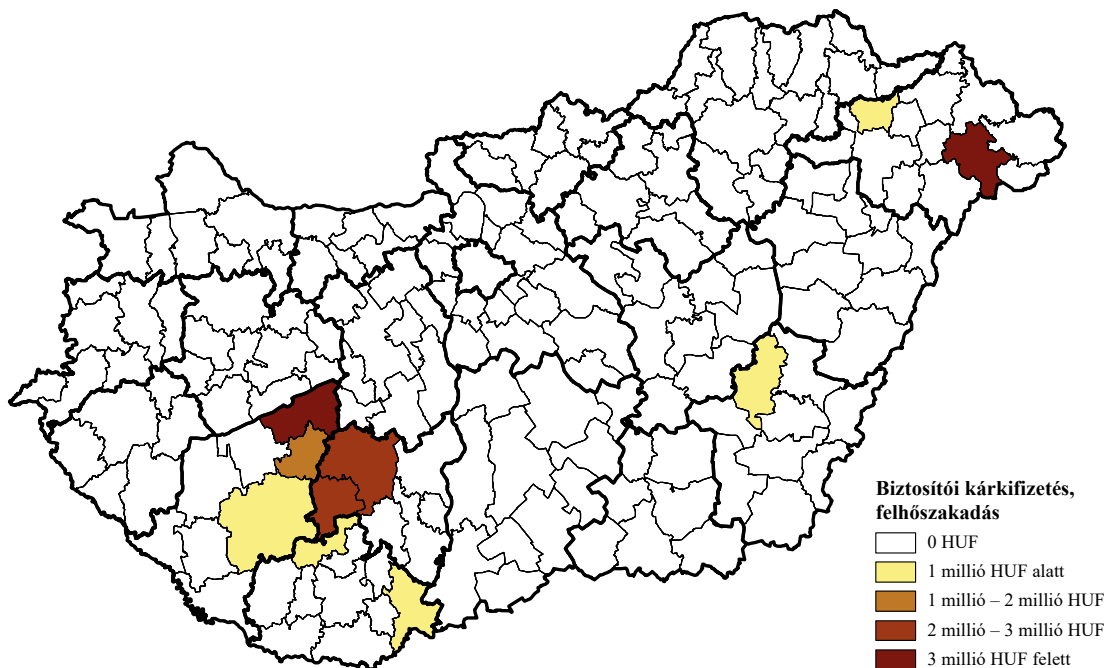
között alakult, a Kisvárdai, Fehérgyarmati és Nyíregyházi járásokban pedig meghaladta az 50 millió forintot a kifizetés (45. ábra).

Felhőszakadás tíz járásban, a Dunántúlon és elszórta az Alföldön okozott károkat a szántóföldi növényeknél, elsősorban a napraforgónál. A károkra kifizetett összeg öt járásban nem érte el az egymillió forintot, 3 járásban 1–3 millió forint között alakult,

3 millió forintnál magasabb összegű kártérítésben részesültek a Mátészalkai és a Siófoki járások termelői (46. ábra).

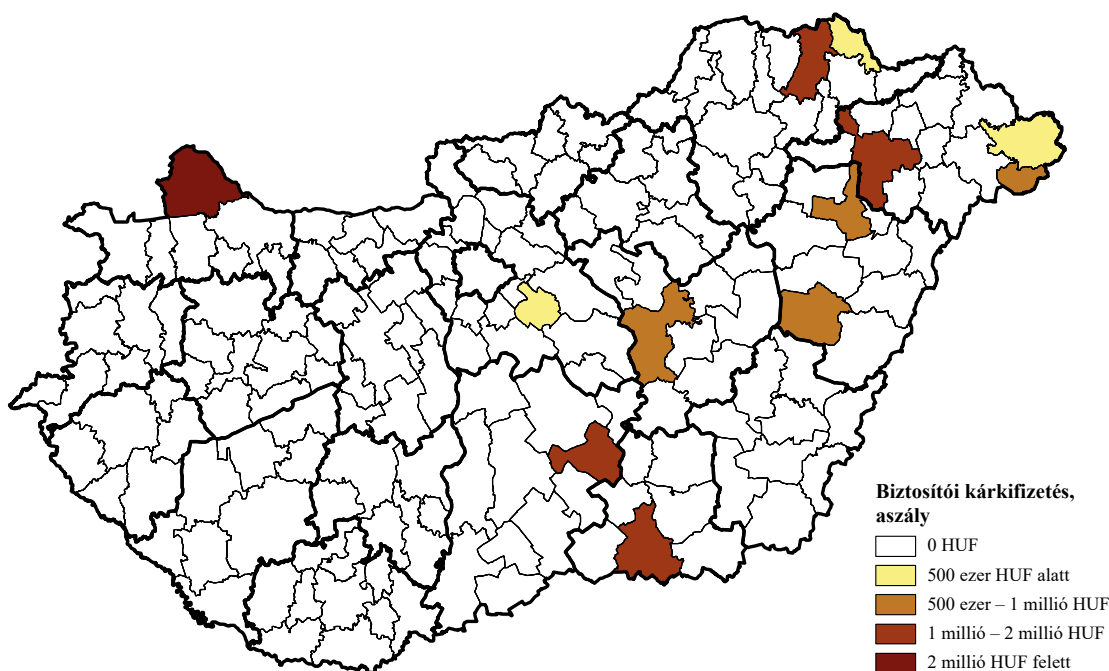
A 47. ábrán jól látható, hogy komoly aszálykár – amelyre biztosítói kártérítést fizettek – az országban kevés helyen fordult elő 2019-ben, főként az alföldi területeken. Jelentősebb kifizetések a kukoricát, káposztarepcét és búzát ért aszálykára történtek.

46. ábra: Felhőszakadásra kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

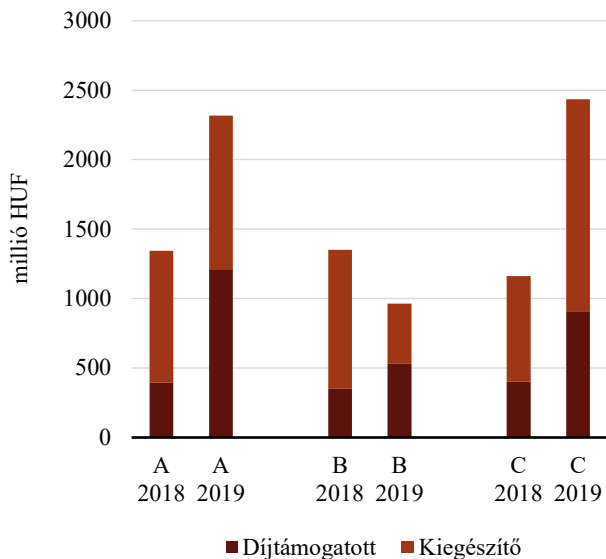
47. ábra: Aszálykára kifizetett kártérítés járásonkénti alakulása 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A legtöbb kártérítést a Mosonmagyaróvári járásban fizették 2 millió forintot meghaladó összegben, 4-4 járásban 1–2 millió forint és 500 ezer – 1 millió forint között, 3 járásban 500 ezer forint alatt alakult a kárkifizetés összege. A járások 93,2 százalékában, 164 járásban nem fizettek kártérítést aszálykárra 2019-ben.

48. ábra: A biztosítói kárkifizetések összege típusonként 2018-ban és 2019-ben

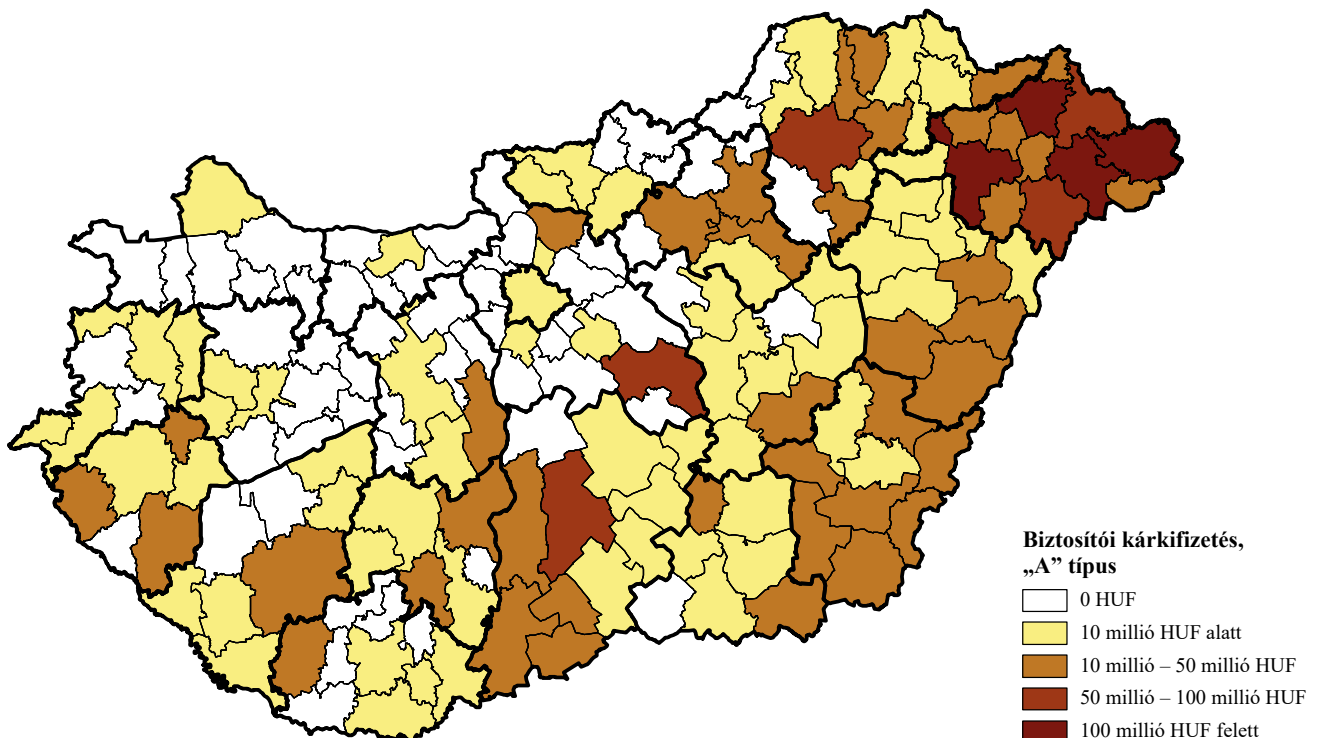
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Biztosítási típusonkénti bontás

A díjtámogatott és kiegészítő biztosítási kárkifizetések összege másfélszeresére nőtt az előző évhez képest. A díjtámogatott biztosítások kárkifizetései mindegyik típus esetében, a kiegészítő biztosításoké az „A” és „C” típusnál emelkedtek 2019-ben. A díjtámogatott biztosításokon belül az „A” típusú biztosításnál a kárkifizetés összege háromszorosára, a „B” kategóriánál másfélszeresére, a „C” biztosítási típusnál több mint kétszeresére emelkedett. A kiegészítő biztosítások kártérítése az „A” típusnál 17,1 százalékkal nőtt, a „C” típusnál több mint kétszeresére bővült, ugyanakkor a „B” típusú kiegészítő biztosításhoz köthető kártérítés 56,6 százalékkal mérséklődött (48. ábra). A kifizetett kártérítések alakulására jelentős hatással volt a tárgyévtől megvalósult biztosítási típusok közötti átrendezés.

Az „A” típusú biztosításnál 2019-ben a kárkifizetések 72,5 százalékkal nőttek. Az összes járás közül 61-ben (34,7 százalék) nem fordult elő „A” típusú biztosításra történő kárkifizetés. További 65 járásban (36,9 százalék) a kifizetett összegek nem érték el a 10 millió forintot, 41 járásban (23,3 százalék) 10–50 millió forint között, 5 járásban 50–100 millió forint között alakultak. Legnagyobb összegű kártérítést Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 4 járásában fizettek a biztosítók, a kárkifizetés ott meghaladta a 100 millió forintot (49. ábra).

49. ábra: „A” típusú biztosítás kárkifizetései 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

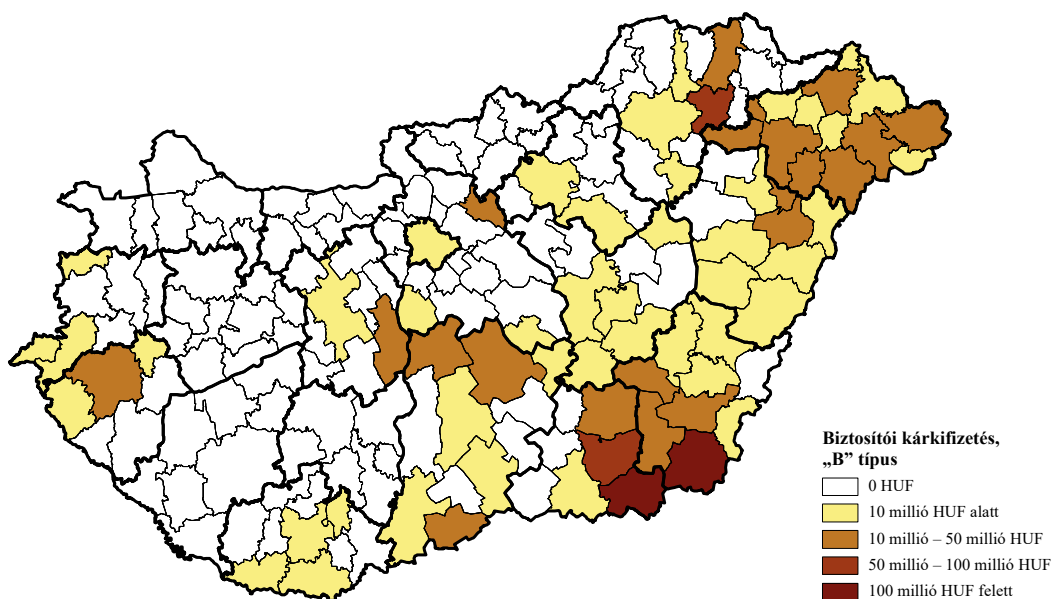

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A „B” típusú biztosítások esetében 28,7 százalékkal csökkent a kárkifizetés az előző évhez képest. A járások 61,4 százalékában nem történt kárkifizetés, 25,0 százalékuknál 10 millió forint alatti összegben nyújtottak kártérítést a biztosítók. További 20 járásban (11,4 százalék) 10–50 millió forint közé, 2 járásban (1,1 százalék) pedig 50–100 millió forint közé esett az összes kártérítés értéke. A legnagyobb, 100 millió forintot meghaladó kártérítések kifizetésére a Makói és a Mezőkovácsházi járásokban került sor 2019-ben (50. ábra).

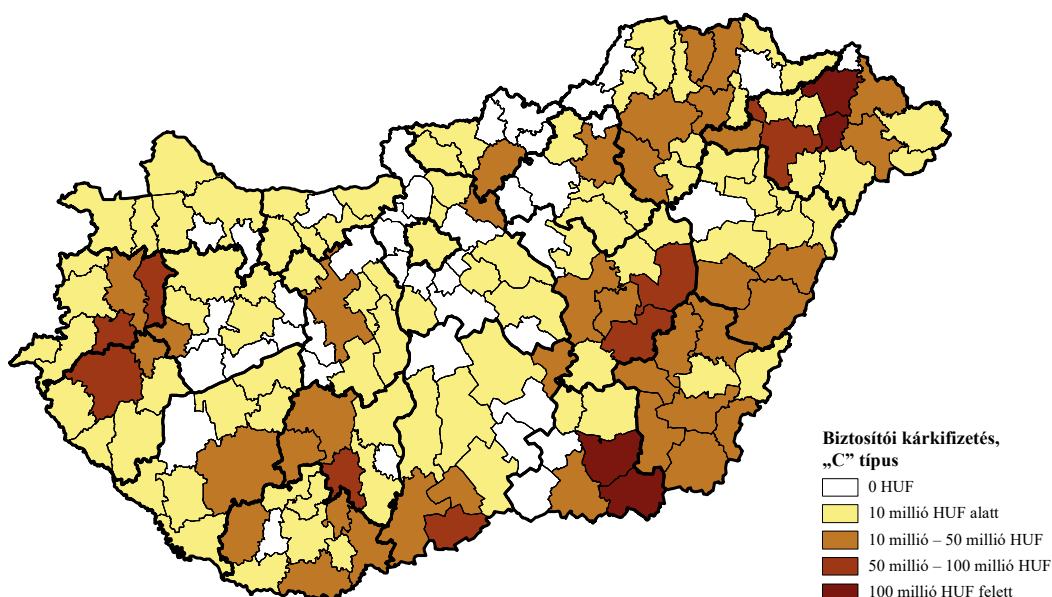
A „C” típusú biztosításra (ebbe a kategóriába került az összes szántóföldi növény) az előző évnek több mint kétszeresét fizették ki a biztosítók. A legnagyobb károk az alföldi területeken fordultak elő, a Makói, Kiskovácsi, Hódmezővásárhelyi és Baktalórántházi járásokban a kifizetett összegek meghaladták a 100 millió forintot. További 8 járásban (4,5 százalék) 50–100 millió forint, 38 járásban (21,6 százalék) 10–50 millió forint közötti kárkifizetésre került sor, 84 járásban 10 millió forintnál kevesebb volt a kártérítés. A „C” típusú biztosításra 42 járásban nem történt kifizetés (51. ábra).

50. ábra: „B” típusú biztosítás kárkifizetései 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

51. ábra: „C” típusú biztosítás kárkifizetései 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

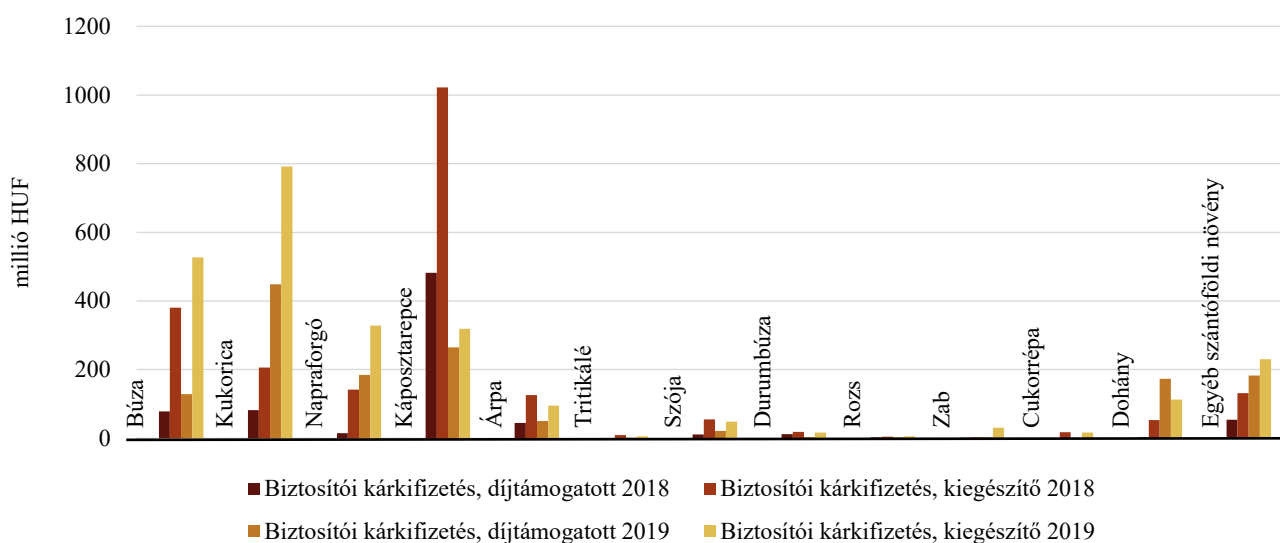
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A főbb szántóföldi kultúrák közül a kukorica, a búza, a káposztarepce és a napraforgó kárkifizései voltak a legmagasabbak 2019-ben, amelyek együttesen a szántóföldi növénykultúrák összes kárkifizéséből 74,9 százalékkal részesedtek. Ezt követte az egyéb szántóföldi növény 10,4 százalékkal, a dohány 7,2 százalékkal, majd az árpa 3,6 százalékkal. A többi szántóföldi növény együttesen 3,9 százalékos részarányt képviselt az összes szántóföldi növény kárkifizéséből (52. ábra).

Az egyes biztosítási típusok kárkifizéseit vizsgálva megállapítható, hogy a legmagasabb össze-

get, 658,0 millió forintot az „A” típusú díjtámogatott alap- és kiegészítő biztosításnál fizettek ki kukoricára, amely 42,6 százalékos részesedést jelent az „A” kategórián belül. Ebben a biztosítási csomagban káposztarepce-re jutott a kifizetések 19,8 százaléka, búzára 17,2 százalék, napraforgóra 16,0 százalék. A „C” típusnál (díjtámogatott és kiegészítő) a kifizetésekből szintén kukoricára fordították a legnagyobb összeget, 581,8 millió forintot, ami az összes „C” típusú kifizetésen belül 23,9 százalékot tett ki. Jelentősebb, 16,0 százalékot elérő kifizetés történt búzára ebben a kategóriában, 390,1 millió forint összegben (15. táblázat).

52. ábra: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések alakulása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

15. táblázat: A főbb szántóföldi kultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként 2018-ban és 2019-ben

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2019, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2019, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Búza	53,9	24,0	0,0	115,5	253,8	11,1	55,6	–	72,5	209,7	–	317,6
Kukorica	39,0	42,6	0,0	32,0	172,7	1,4	247,1	–	201,1	410,9	–	380,7
Napraforgó	6,4	8,6	0,0	57,9	81,8	1,6	97,9	–	86,2	149,8	–	178,3
Káposztarepce	182,5	–	299,2	539,2	–	483,0	145,9	–	118,6	160,3	–	158,4
Árpa	3,0	–	41,3	38,9	–	87,0	3,5	–	46,5	42,2	–	52,6
Tritikálé	0,4	–	0,0	7,8	–	1,1	0,8	–	0,5	4,6	–	1,2
Szója	–	10,9	0,0	–	55,2	0,0	–	–	21,3	–	–	48,4
Durumbúza	2,4	10,0	0,0	5,5	12,9	0,0	3,4	–	0,0	9,2	–	7,4
Rozs	0,1	–	2,6	4,1	–	0,0	0,0	–	2,8	4,7	–	0,5
Zab	–	1,5	0,0	–	2,9	0,0	–	–	2,7	–	–	30,9
Cukorrépa	–	0,0	0,0	–	17,6	0,0	–	–	0,0	–	–	16,7
Dohány	–	–	2,6	–	–	52,6	–	–	173,7	–	–	113,0
Egyéb szántóföldi növény	0,2	44,0	9,6	0,7	75,6	55,1	0,0	5,6	176,9	0,0	5,6	224,9
Szántóföldi növény összesen	288,0	141,6	355,4	801,7	672,4	692,9	554,3	5,6	902,8	991,4	5,6	1 530,8

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

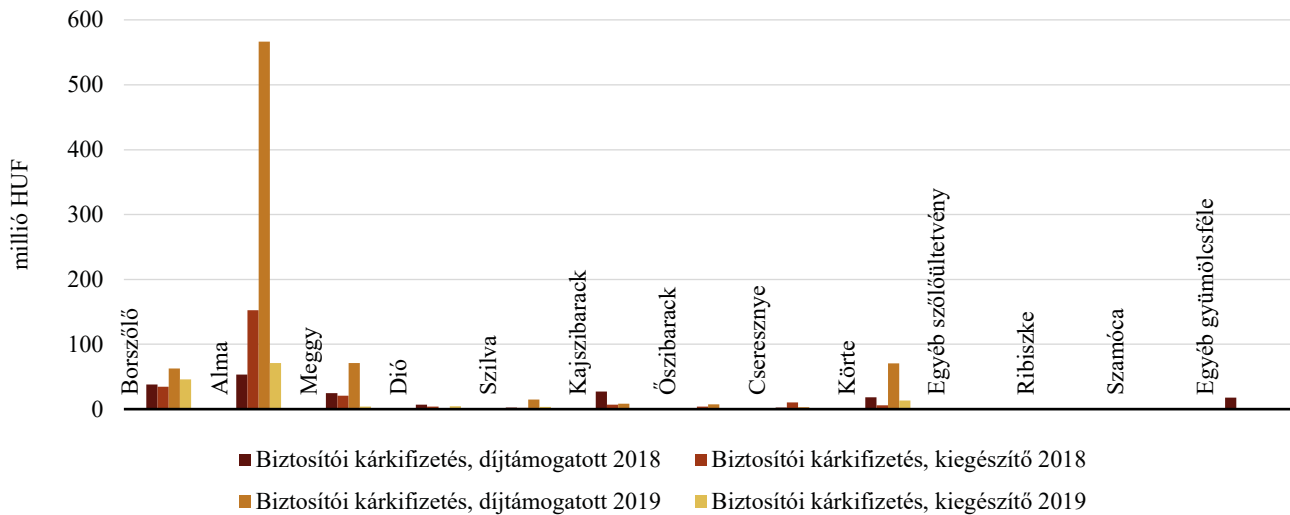
Az ültetvénykultúrákban a kárkifizetések a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt több mint kétszeresére emelkedtek (0,4 milliárd forintról 0,9 milliárd forintra) az előző évhez képest. Leginkább a jégeső okozott komolyabb terméskiesést, elsősorban a szabolcsi almatermelő vidékeken és a nagyobb alföldi szőlőültetvényekben. Az ültetvénykultúrák közül az almánál volt a legmagasabb a kártérítés összege (díjtámogatott és kiegészítő), az összes kifizetés 67,3 százaléka, 638,0 millió forint az almatermelő gazdaságokhoz került. Jelentősen károsodott még a borszőlő 2019-ben (53. ábra).

Az ültetvénykultúrák esetében a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítások kifizetései jelentős mértékben

emelkedtek az előző évi kártérítésekhez képest. A „C” biztosítási típusból 2019-től átkerültek az ültetvények a „B” típusba, ami a számokban is megmutatkozik.

Az „A” típusú biztosításnál (díjtámogatott és kiegészítő) az almára kifizetett összeg 3,6-szeresére, a körtére kifizetett összeg kétszeresére, a borszőlőre 1,7-szeresére nőtt 2019-ben. A „B” biztosítások kártérítésének jelentős része a meggyet, a körtét, az almát és a szilvát termelő gazdaságokhoz került. A szilvánál négyszeres, a meggyénél másfélszeres kártérítést fizettek a biztosítók az 2018-as évhez képest, az almánál és körténél, valamint több más kultúránál pedig a „B” típus esetében előző évben nem, 2019-ben viszont már történt kifizetés (16. táblázat).

53. ábra: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések alakulása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

16. táblázat: A főbb ültetvénykultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként 2018-ban és 2019-ben

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2019, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2019, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Borszőlő	33,8	0	4,2	28,1	0,0	6,5	58,4	4,3	–	45,3	0,7	–
Alma	52,7	0	0,7	117,1	0,0	35,7	549,1	17,7	–	63,1	8,1	–
Meggy	–	22,2	2,4	–	20,8	0,0	6,3	64,7	–	0,8	3,0	–
Dió	–	7,0	0,0	–	3,7	0,0	0,0	0,0	–	0,2	4,4	–
Szilva	–	2,5	0,0	–	1,8	0,0	0,4	14,3	–	0,1	3,3	–
Kajszibarack	–	2,2	25,0	–	7,0	0,0	0,0	8,3	–	0,0	0,7	–
Őszibarack	–	0,0	0,0	–	4,1	0,0	0,0	7,6	–	0,0	0,2	–
Cseresznye	–	2,2	0,0	–	10,3	0,0	0,0	2,7	–	0,0	0,0	–
Körte	18,4	0,0	0,0	4,1	0,0	1,9	35,9	34,7	–	12,4	1,1	–
Egyéb szőlőültetvény	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	–	0,0	0,0	–
Ribiszke	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	–	–	0,0	–
Szamóca	–	0,0	0,0	–	0,2	0,0	–	0,0	–	–	0,0	–
Egyéb gyümölcsféle	–	17,6	0,1	–	1,0	0,5	0,0	0,2	–	0,0	0,1	–
Ültetvény összesen	104,9	53,7	32,7	149,2	49,0	44,6	650,4	154,6	–	121,9	21,7	–

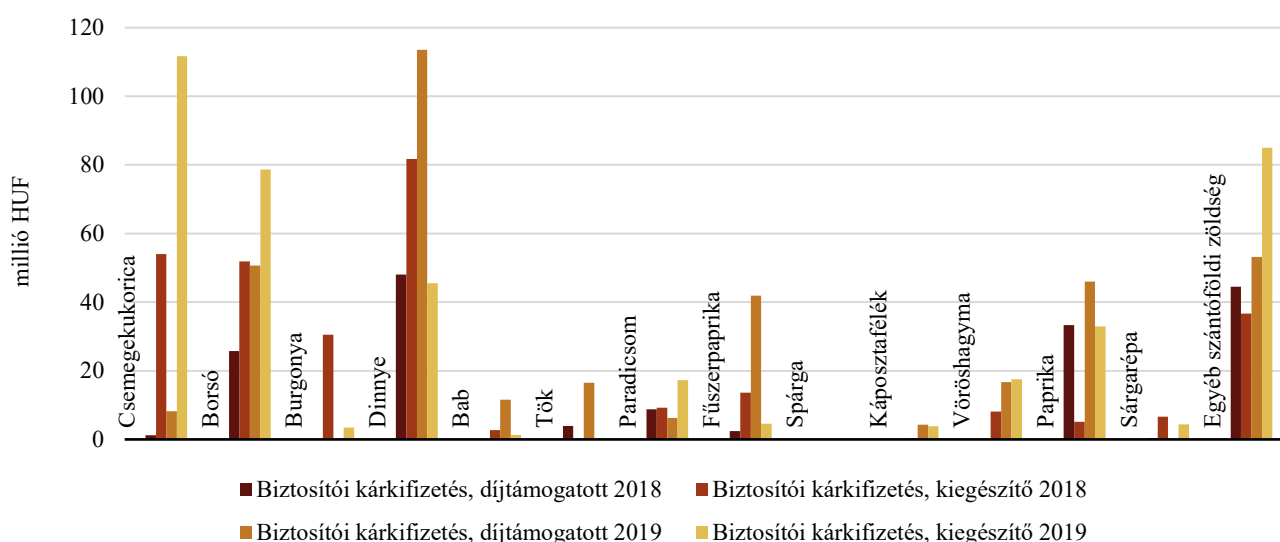
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A zöldségkultúráknál a kárkifizetések a díjtámogatott és a kiegészítő biztosítással együtt 65,2 százalékkal emelkedtek a 2018-as évhez képest, a burgonya, a spárga és a sárgarépa kivételével minden zöldség esetében tapasztalható a nagyobb mértékű károsodás. A díjtámogatott és kiegészítő biztosításokon belül a főbb zöldségkultúrák közül a legnagyobb kárkifizetések a dinnyénél (159,1 millió forint), az egyéb szántóföldi zöldségeknél (138,2 millió forint), a borsónál (129,3 millió forint) és a csemegekukoricánál (119,8 millió forint) fordultak elő. Ezt követte a paprika, a fűszerpaprika, a vöröshagyma és a paradicsom 23–79 millió forint közötti kártérítéssel, majd a tök, a

bab, a káposztafélék, a sárgarépa és a burgonya kárkifizetései 3–16 millió forinttal (54. ábra).

Az egyes zöldségkultúráknál a kifizetett kártérítési összeg a díjtámogatott „B” típusnál 368,8 millió forint volt, ami az előző évi összegnek több mint kétszerese. A „B” típushoz kapcsolódó kiegészítő biztosítás kifizetésében is csaknem másfélszeres növekedés mutatkozott, elérve a 406,2 millió forintot. A 2018-as évben a díjtámogatott „C” biztosításra 13,1 millió forintot, a kiegészítő biztosításra pedig 23,1 millió forintot kaptak a gazdálkodók tök és egyéb szántóföldi növények kárait, a tárgyévben azonban a „C” biztosítási típusból már kikerültek a zöldségkultúrák (17. táblázat).

54. ábra: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések alakulása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

17. táblázat: A főbb zöldségkultúrákra kifizetett kártérítések megoszlása biztosítási típusonként 2018-ban és 2019-ben

Megnevezés	Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2018, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, díjtámogatott, 2019, millió HUF			Biztosítói kárkifizetés, kiegészítő, 2019, millió HUF		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Csemegekukorica	–	1,3	0,0	–	54,1	0,0	–	8,2	–	–	111,6	–
Borsó	–	25,8	0,0	–	51,9	0,0	–	50,7	–	–	78,7	–
Burgonya	–	0,0	0,0	–	30,5	0,0	–	0,0	–	–	3,4	–
Dinnye	–	48,1	0,0	–	81,8	0,0	–	113,5	–	–	45,5	–
Bab	–	0,0	0,0	–	2,7	0,0	–	11,6	–	–	1,3	–
Tök	–	1,1	2,9	–	0,0	0,0	–	16,5	–	–	0,0	–
Paradicsom	–	8,8	0,0	–	9,3	0,0	–	6,3	–	–	17,3	–
Fűszerpaprika	–	2,4	0,0	–	13,7	0,0	–	41,9	–	–	4,6	–
Spárga	–	0,0	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0	–	–	0,0	–
Káposztafélék	–	0,0	0,0	–	0,3	0,0	–	4,3	–	–	3,9	–
Vöröshagyma	–	0,0	0,0	–	8,1	0,0	–	16,7	–	–	17,5	–
Paprika	–	33,3	0,0	–	5,2	0,0	–	46,0	–	–	33,0	–
Sárgarépa	–	0,4	0,0	–	6,6	0,0	–	0,0	–	–	4,4	–
Egyéb szántóföldi zöldség	–	34,3	10,2	–	13,6	23,1	–	53,2	–	–	85,0	–
Szántóföldi zöldség összesen	–	155,3	13,1	–	277,6	23,1	–	368,8	–	–	406,2	–

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

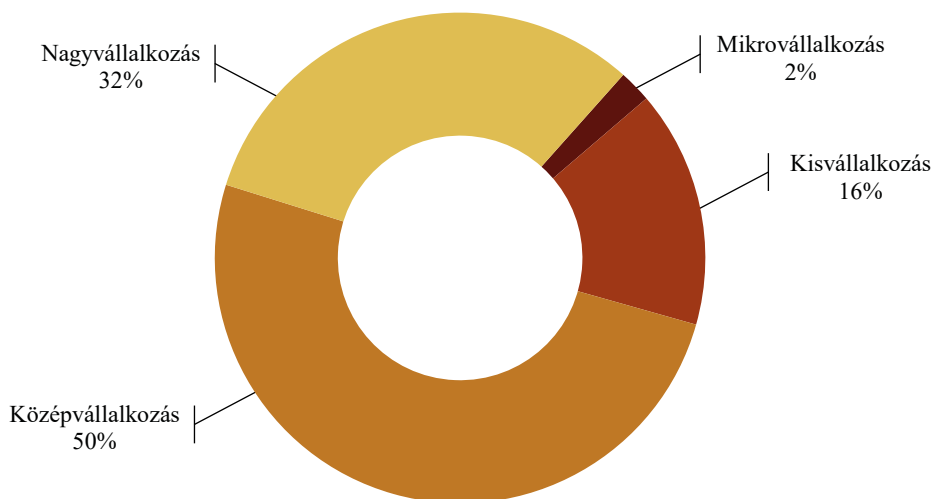
Méret szerinti bontás

A díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlásában az előző évhez képest átrendeződések történtek az arányokban. Tovább nőtt a középvállalkozások és a kisvállalkozások aránya, míg a nagyvállalkozások részesedése csökkent. A középvállalkozásoknál a kárkifizések összege 6,9 százalékponttal nőtt, így a nagyvállalkozásokat jelentősen megelőzve a legnagyobb kárkifizetési összeggel, a teljes biztosítói kifizetés felével rendelkeztek az egyes méretkategóriákon belül 2019-ben. A nagyvállalkozá-

sok kárkifizetésből való részesedése 43,2 százalékról visszaesett 31,8 százalékra. A kisvállalkozások aránya a kifizetéseken belül 5,2 százalékponttal nőtt, a mikrovállalkozásoké 0,6 százalékponttal csökkent (55. ábra).

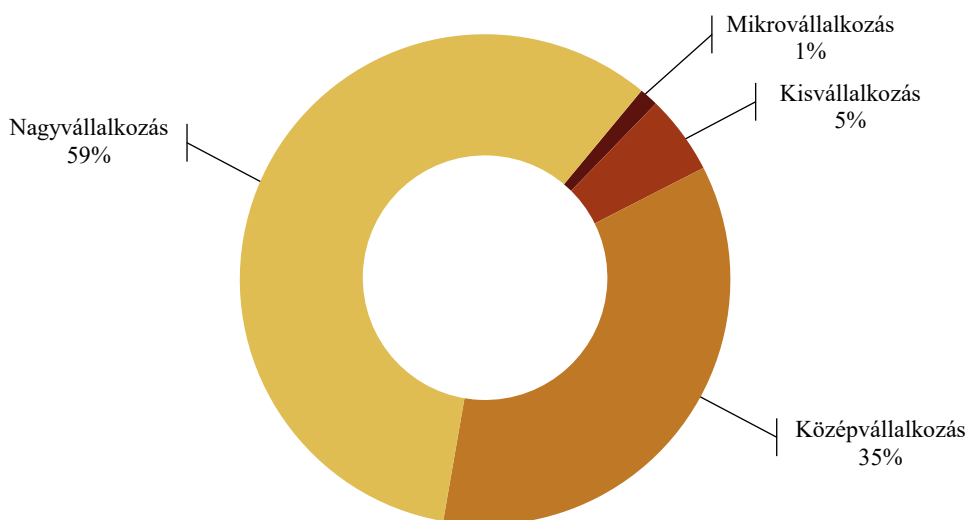
A kiegészítő biztosítások kárkifizéseinél nem volt ilyen hangsúlyos átrendeződés a méretkategóriák között. A nagyvállalkozások részesedése 0,2 százalékponttal, a középvállalkozásoké 1,7 százalékponttal, a mikrovállalkozásoké pedig 0,1 százalékponttal nőtt, míg a kisvállalkozások aránya 2,0 százalékponttal mérséklődött az előző évihez képest 2019-ben (56. ábra).

55. ábra: Díjtámogatott biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2019-ben

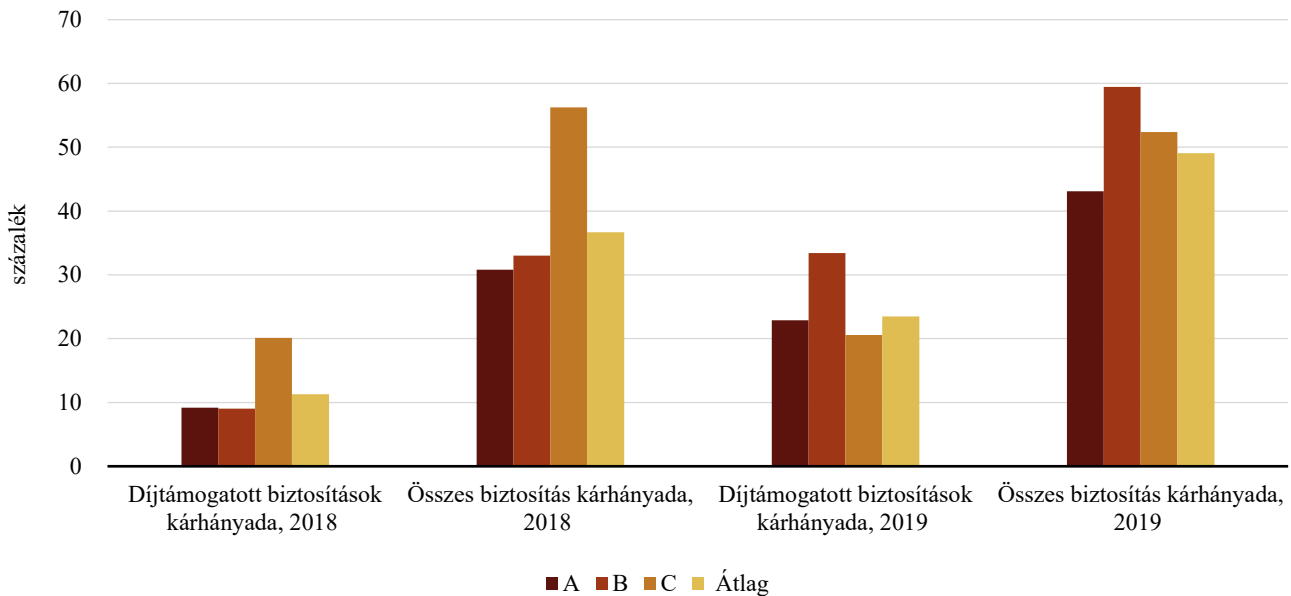
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

56. ábra: Kiegészítő biztosítások kárkifizéseinek megoszlása méretkategóriák szerint 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

57. ábra: Kárhányadok biztosítási típusonkénti alakulása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Kárhányadok

Biztosítási típusonként

Az előző kedvező időjárású év után 2019-ben a kárhányadok átlagosan 33,9 százalékkal emelkedtek, a növekedés az „A” és „B” biztosítási típusnál mutatkozott meg. A legnagyobb mértékű változás a „B” típusú díjtámogatott és kiegészítő biztosítás együttesen számított kárhányadában történt, amely 80,1 százalékkal haladta meg az előző évi. Az „A” típusú biztosításnál a kárhányadok 39,9 százalékkal növekedtek, míg a „C” típusú biztosításnál 6,9 százalékkal csökkentek az aktuális évben (57. ábra).

Járásonkénti bontás

A kárhányadok területi alakulása nagyon fontos a biztosítók számára a bonus-malus rendszer kialakításában.¹¹

A térképeken látható, hogy a 2019. évi időjárás az ország néhány területén okozott jelentősebb károkat. Az „A” típus esetében a magasabb kárhányaddal rendelkező járások száma nőtt az előző évhez képest. Nagyobb kárhányadok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye,

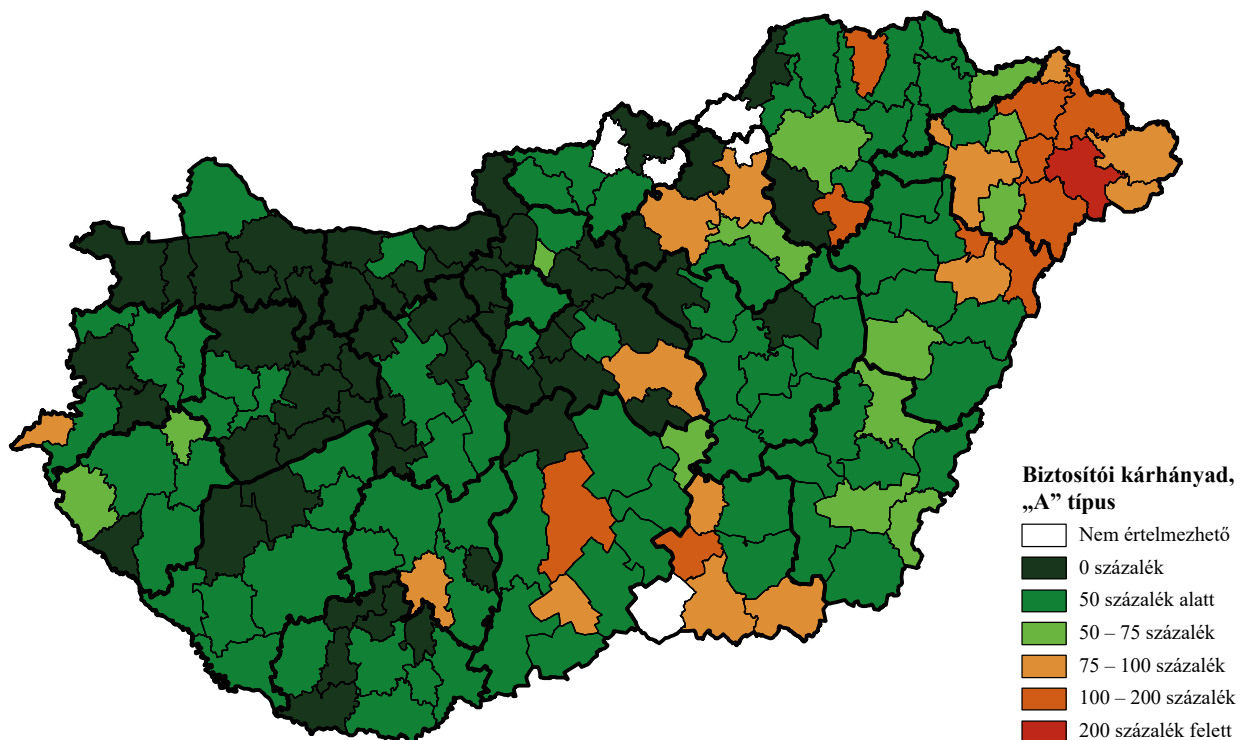
Dél-Alföld és Észak-Magyarország egyes járásaiban jelentkeztek. Csupán egyetlen járásban (Mátészalkai) keletkezett 200 százalék feletti kárhányad, további 10 járásban 100–200 százalék közötti, 14 járásban 75–100 százalék közötti és 13 járásban 50–75 százalék közötti kárhányadokról beszélhetünk. A járások közel felénél (77 járás) 50 százaléknál kisebb kárhányadok keletkeztek, 56 járásban pedig nem volt (vagy nem volt számottevő) kár 2019-ben (58. ábra).

A „B” típusú biztosításoknál 200 százalékot meghaladó kárhányad az előző évi 3 járáshoz képest 2019-ben 11 járásban keletkezett. Az ennél alacsonyabb kárhányadokkal rendelkező járások száma minden kategóriában csökkent. Nyolc járásban (4,5 százalék) a kárhányadok 100–200, hat járásban 75–100, nyolc járásban 50–75 százalék közöttiek, 35 járásban (19,9 százalék) pedig nem érték el az 50 százalékot. A járások felében nem keletkezett kár 2019-ben (59. ábra).

A „C” típusú biztosítási kategóriában a 100 százalék feletti és az 50 százalék alatti kárhányadú járások számában történt növekedés 2019-ben. Legnagyobb, 200 százalék feletti kárhányad 13 járásban (7,4 százalék) jelentkezett, ami az ország területén szórva-nyosan oszlott el. További 15 járásban (8,5 százalék) 100–200 százalék közötti, 10 járásban (5,7 százalék) 75–100 százalék közötti, 13 járásban (7,4 százalék) 50–75 százalék közötti, 83 járásban (47,2 százalék) 50 százalék alatti kárhányadról számolhatunk be. A járások ötödében, 38 járásban nem volt kárkifizetés 2019-ben, így a kárhányad itt nulla (60. ábra).

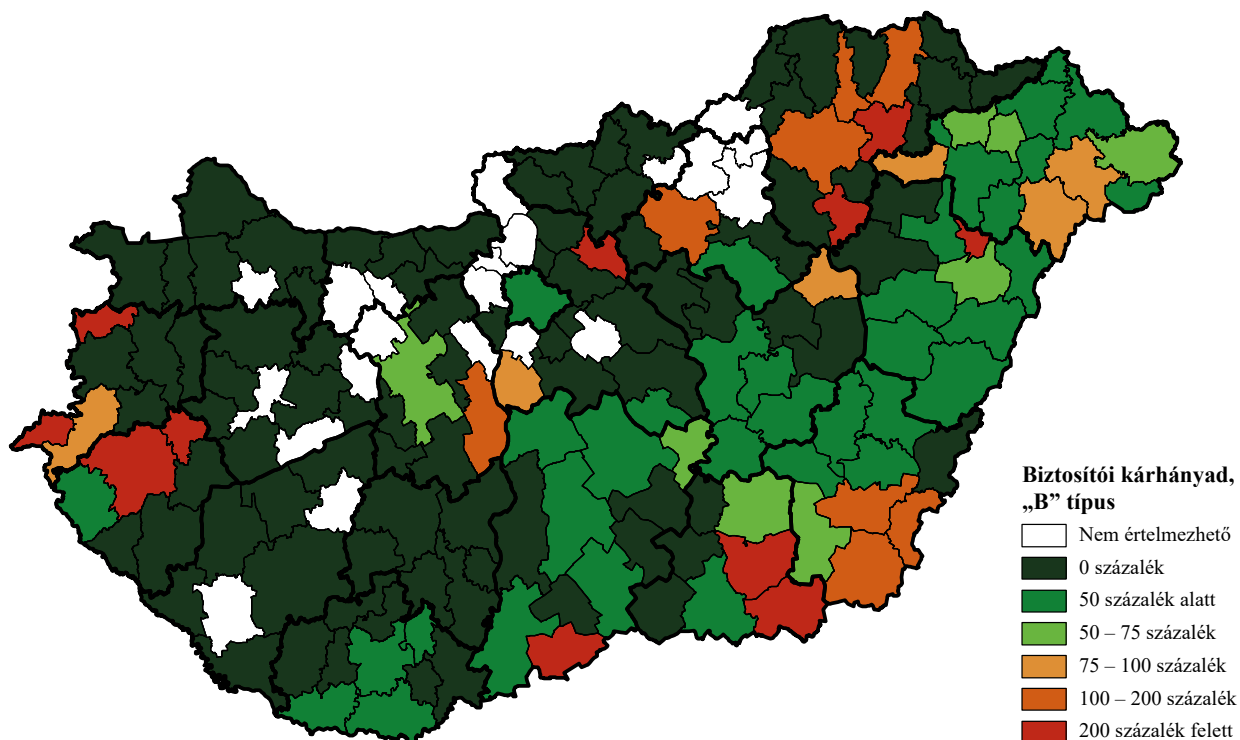
¹¹ Ha egy járás sorozatosan kedvezőtlen (75 százalék feletti) kárhányadokat produkál, a biztosítók az adott járásban várhatóan emelni fogják a díjakat, hogy csökkentsék az adott járás kárhányadát és hozzáigazítsák a biztosítások díját a kárkifizetésekhez. Emellett azonban egy-egy járás egy-egy éves kárhányadának drasztikus eltérése az éves országos kárhányadtól nem jelent extrém esetet: a biztosítói működés lényegéhez tartozik, hogy a veszélyközösségtől összegyűjtött biztosítási díjakat az adott évben éppen károsodó termelő vagy járás kapja meg, amelynek kárhányada így természetesen jóval meghaladhatja nemcsak a 75, hanem a 100 százalékot is.

58. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása az „A” típusú biztosítás esetén 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

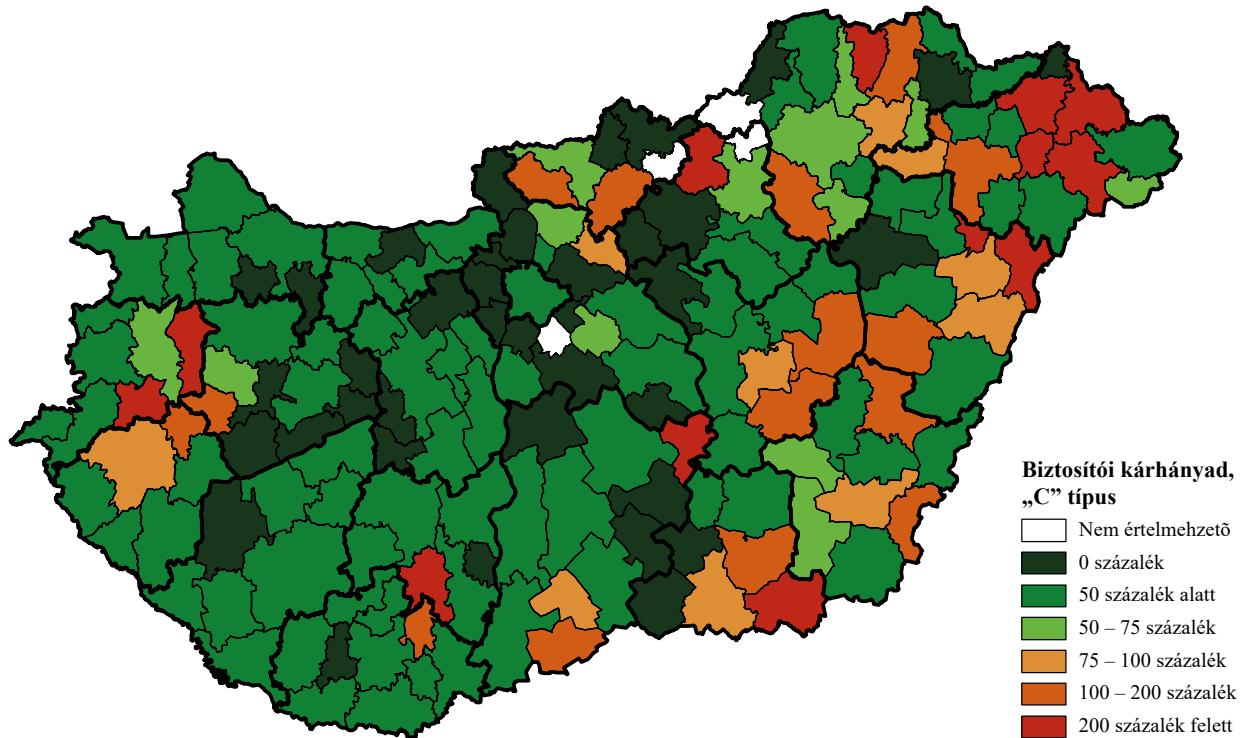
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

59. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „B” típusú biztosítás esetén 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

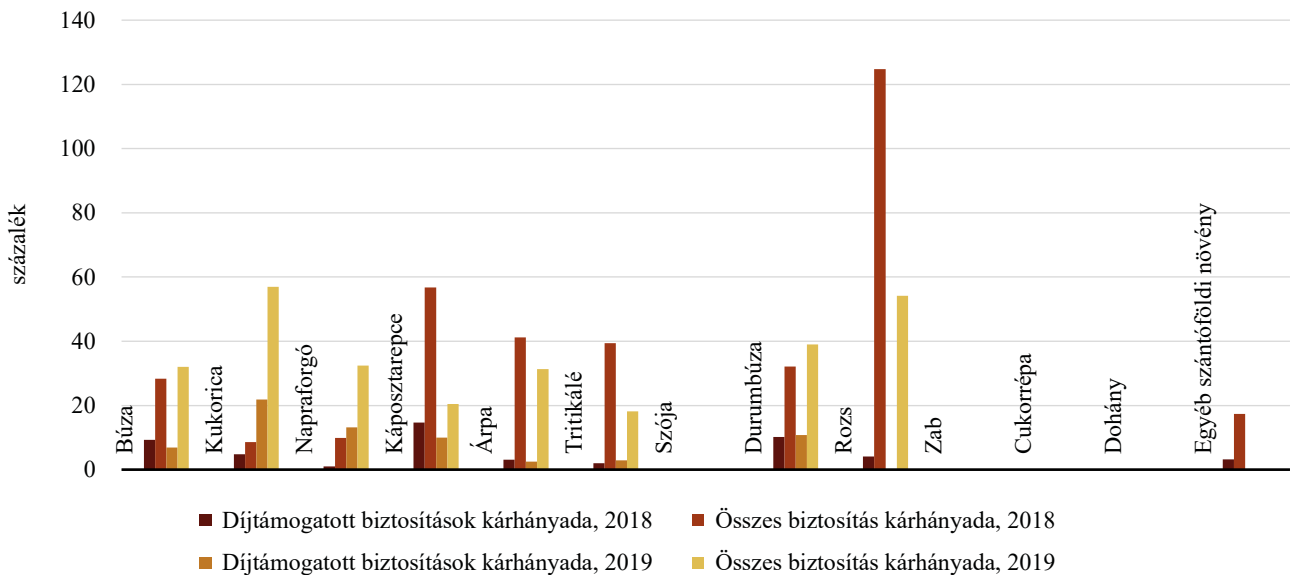
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

60. ábra: Kárhányadok járásonkénti alakulása a „C” típusú biztosítás esetén 2019-ben (díjtámogatott és kiegészítő)

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

61. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

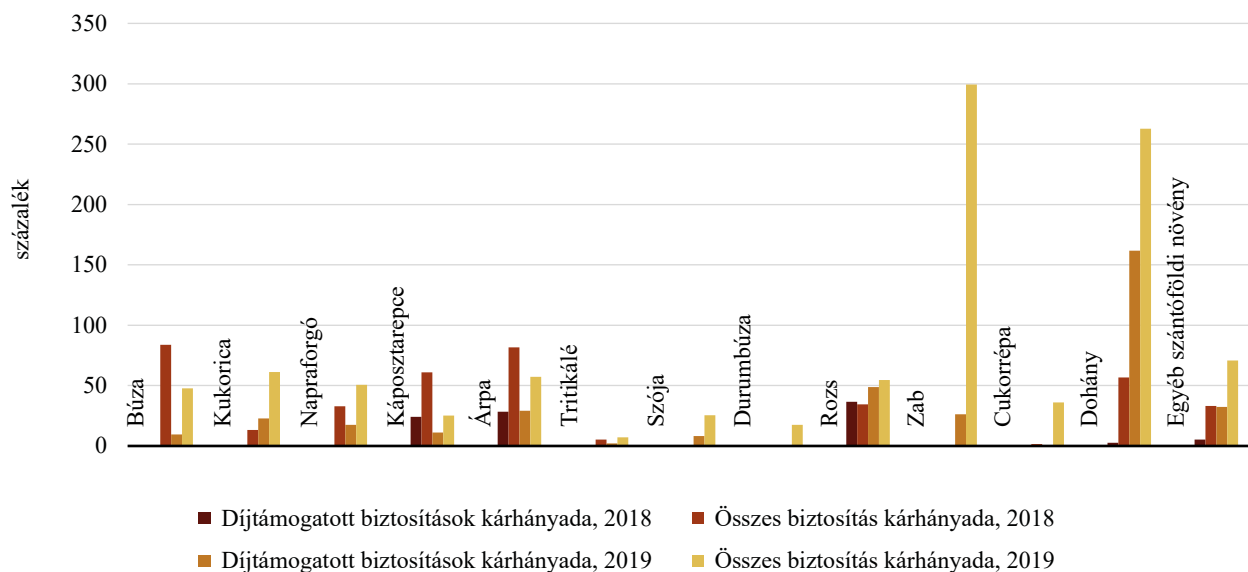
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Ágazatonkénti bontás

A szántóföldi növénykultúráknál az „A” típusú biztosításnál 100 százalék alatt maradtak a kárhányadok. A nagy területen termesztett kukorica és napraforgó nagyobb kárt szenvedett 2019-ben, mint 2018-ban.

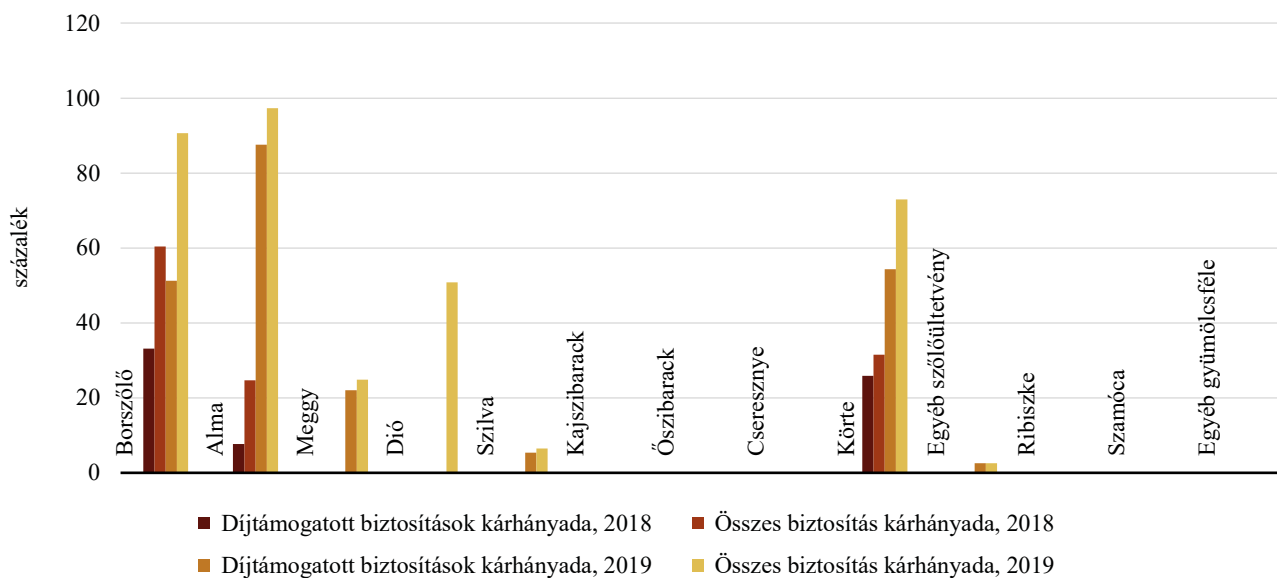
A kukoricához tartozó arányszám lett a legmagasabb (56,9 százalék). A második legjobban károsodott növény a rozs volt 54,2 százalékos kárhányaddal. A durumbúza kárhányada 39,0 százalékot, a búzáé 32,0 százalékot, a napraforgóé 32,4 százalékot, az árpáé 31,3 százalékot ért el az aktuális évben (61. ábra).

62. ábra: A főbb szántóföldi kultúrák kárhányadai a II. pillérben „C” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

63. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „A” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

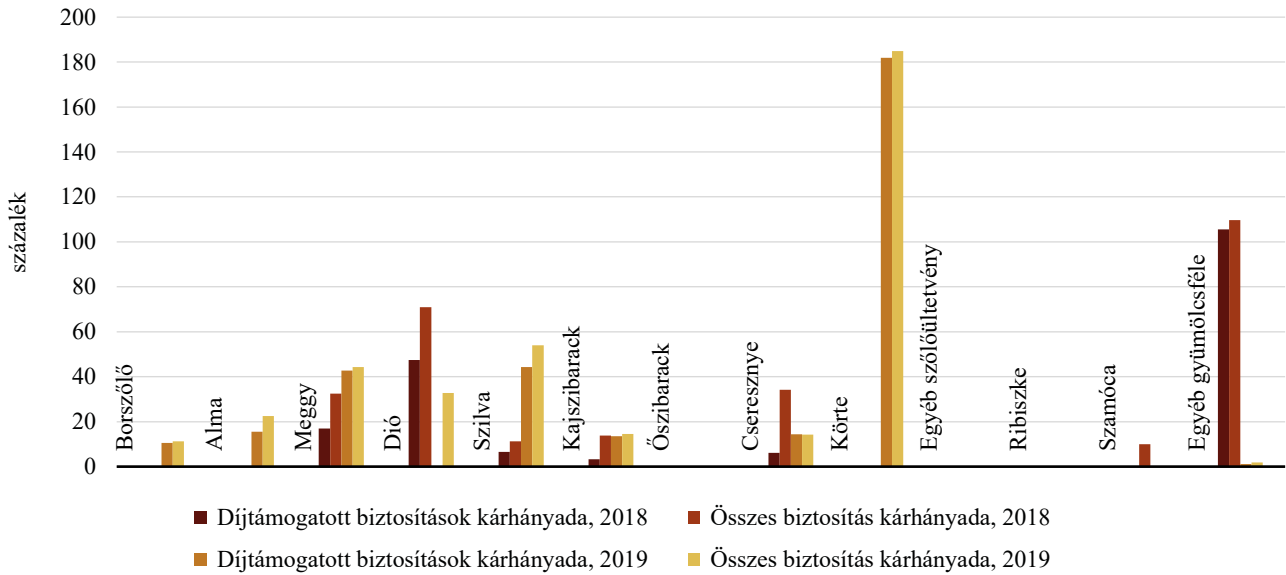
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A „B” biztosítási típusnál a szántóföldi növények esetében kárhányadról nem beszélhetünk a tárgyévtől, hiszen azok átkerültek a „C” típusba. Egyéb szántóföldi növények kategóriáján belül 2019-ben kizárólag mezei borsó, őszi takarmányborsó és tavaszi takarmányborsó kultúrákra kötöttek „B” típusú biztosítást a gazdák. Az előző évhez képest a biztosítások kárhányada a „C” típusú biztosításnál a búza, a káposztarepce és az árpa kivételével nőtt. A legnagyobb kárhányaddal a zab (299,4 százalék, míg 2018-ban 0 volt a kárhányad) és a dohány (262,7 százalék) rendelkezett. Ezt követték az egyéb szántóföldi növények 70,6 százalékos érték-

kel. Az egyik legnagyobb területen termesztett kukorica kárhányada 61,2, míg a napraforgó kárhányada 50,6 százalék volt. A zab mellett a durumbúza és a szója az a növény, amelyre nem fizettek „C” típusú biztosítás keretében kártérítést 2018-ban, de 2019-ben már igen (62. ábra).

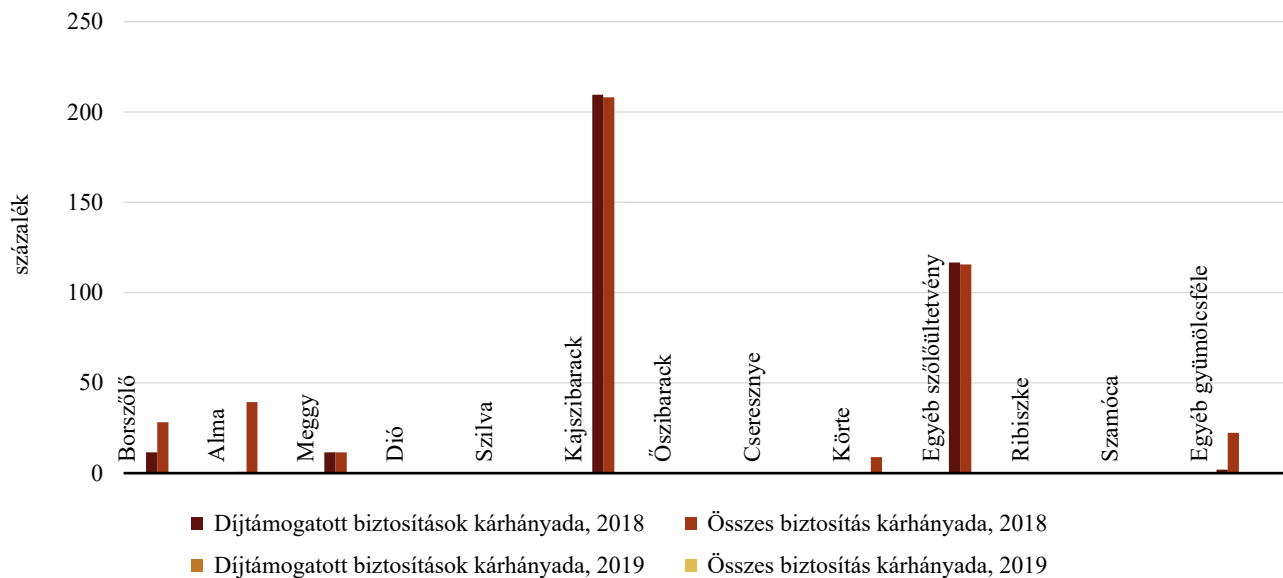
A főbb ültetvénykultúrák köre az „A” típuson belül kibővült 2019-ben. A legnagyobb kárhányaddal az alma (97,3 százalék) és a borszőlő (90,7 százalék) bírt, míg a körtée 72,9 százalék volt. Az újonnan bekerült gyümölcsfajok közül a dió kárhányada 50,8, a meggyé 24,8, a szilváé 6,5 százalékot ért el (63. ábra).

64. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

65. ábra: A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a II. pillérben „C” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

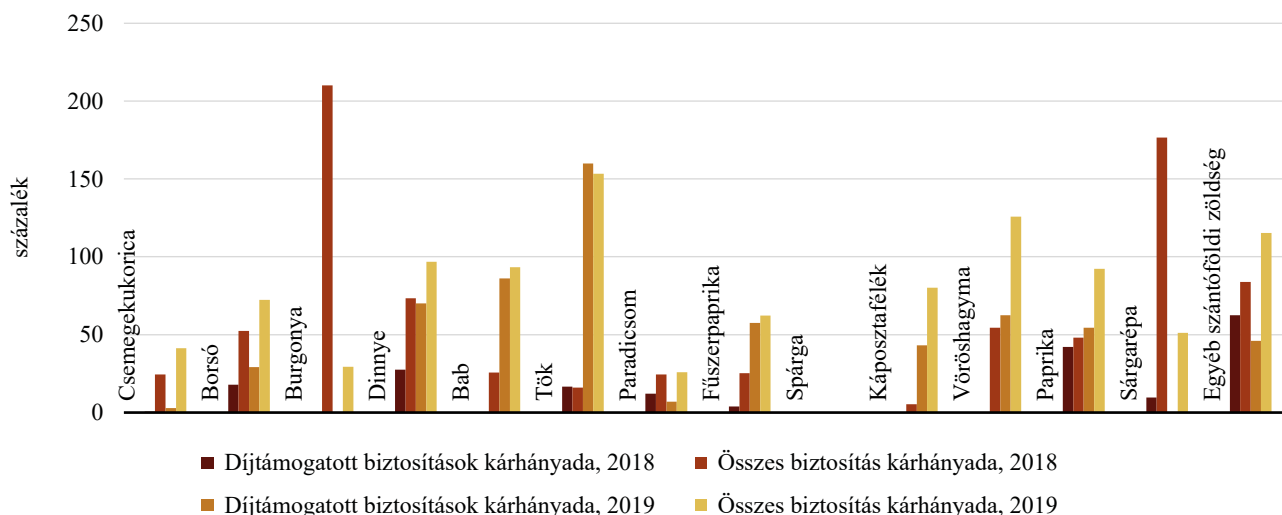
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A főbb ültetvénykultúrák kárhányadai a „B” típusú biztosítás esetében az előző évhez képest ingadoztak. A dió, a cseresznye, az őszibarack, a szamóca és az egyéb gyümölcsfélék kárhányada csökkent. A szilva kárhányada csaknem ötszörösére nőtt, így 54,0 százalék lett 2019-ben. A „C” típusú biztosítások közül a tárgyévben átkerültek a „B”-be az ültetvénykultúrák, ebből adódóan keletkezett almánál 22,5 százalékos, borszőlőnél 11,3 százalékos és körténél 184,9 százalékos kárhányad. A ribiszket, szamócat, egyéb szőlőültetvényeket és az őszibarackot nem érte kár 2019-ben (64. ábra).

A „C” típusú biztosításból kikerültek az ültetvénykultúrák, így itt a kárhányad nem értelmezhető 2019-ben (65. ábra).

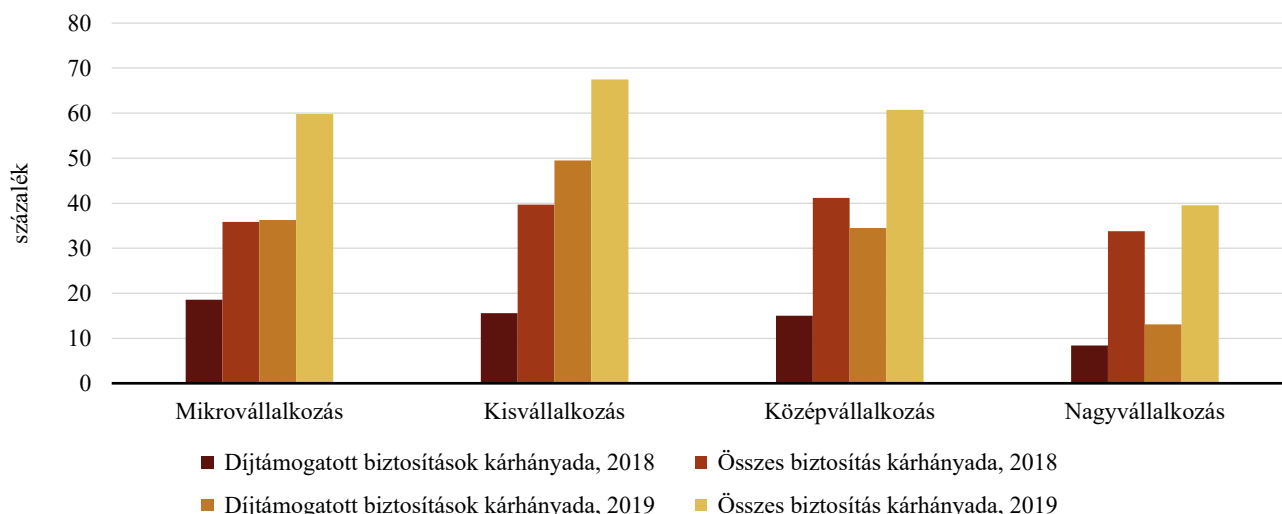
A főbb zöldségkultúráknál „B” típusú biztosítás esetében az előző évhez képest a burgonyánál és a sárgarépnánál mutatkozott csökkenés a kárhányadban, ugyanakkor a káposztafélék kárhányada 15-szörösére, a tök kárhányada 10-szeresére nőtt. Legnagyobb kárhányaddal a tök és a vöröshagyma rendelkezett (153,3 és 125,9 százalék), ezt követte az egyéb szántóföldi zöldség 115,4 százalékkal. A dinnye, a bab, a paprika, a káposztafélék, a borsó és a fűszerpaprika

66. ábra: A főbb zöldségkultúrák kárhányadai a II. pillérben „B” típus esetében 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

67. ábra: A kárhányadok méretkategóriánkénti alakulása a II. pillérben 2018-ban és 2019-ben

Megjegyzés: A teljes listából azok kerülnek be, ahol mindkét évre volt biztosítás ebben a típusban.

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

kárhányada 62–97 százalék között alakult, a sárgarépa, csemegekukorica, burgonya, paradicsom kárhányada 26–51 százalék között változott. A spárgát 2019-ben sem érte kár (66. ábra).

Méret szerinti bontás

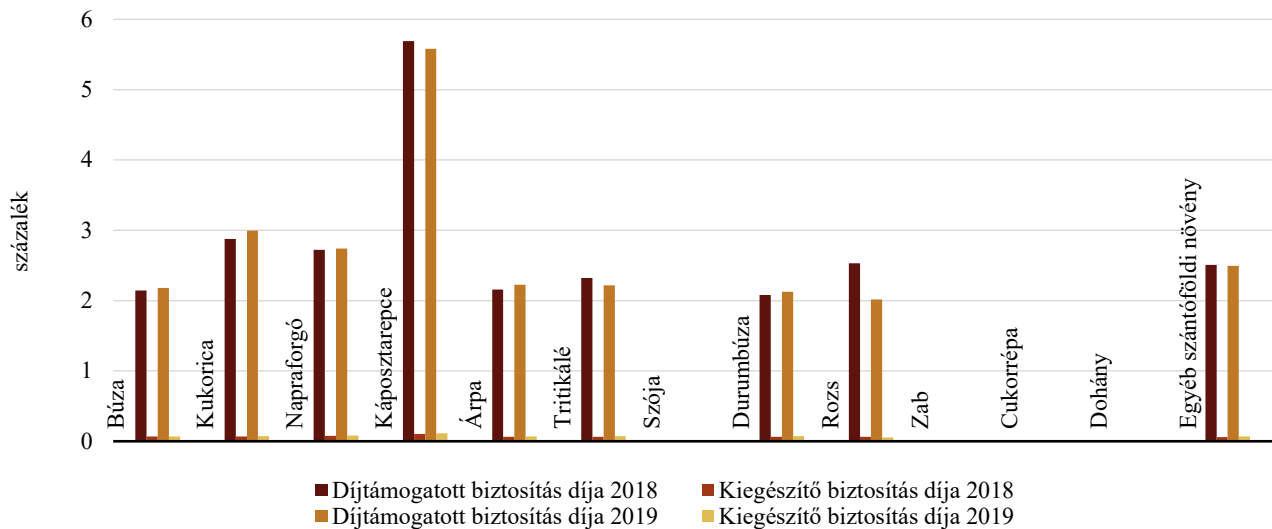
A díjtámogatott és kiegészítő biztosítások együttes kárhányada összességében jelentősen emelkedett az előző évhez képest. Az egyes méretkategóriák kárhányadai megközelítőleg másfélszeresére nőttek. A legnagyobb arányokkal a kisvállalkozások rendelkeztek (67,5 százalék), őket követték a középvállalkozások 60,7 és a mikrovállalkozások 59,8 százalékkal, végül a nagyvállalkozások 39,5 százalékos kárhányaddal (67. ábra).

Biztosítási díjak változása

A biztosítási díjak kulcstényezőt jelentenek úgy a termelői kockázatvállalás tekintetében, mint a biztosítói kárhányadok alakulásában. Ennek megfelelően a következőkben bemutatjuk, hogy az egyes ágazatok esetében milyen biztosítási díjtételekkel¹² találkozhatnak a termelők és milyen változások következtek be 2018 és 2019 között az egyes biztosítási típusok között. Figyelembe véve a biztosítási típusok közötti 2019. évi átrendeződést a díjtételváltozást csak az „A” csomagbiztosításnál elemezzük.

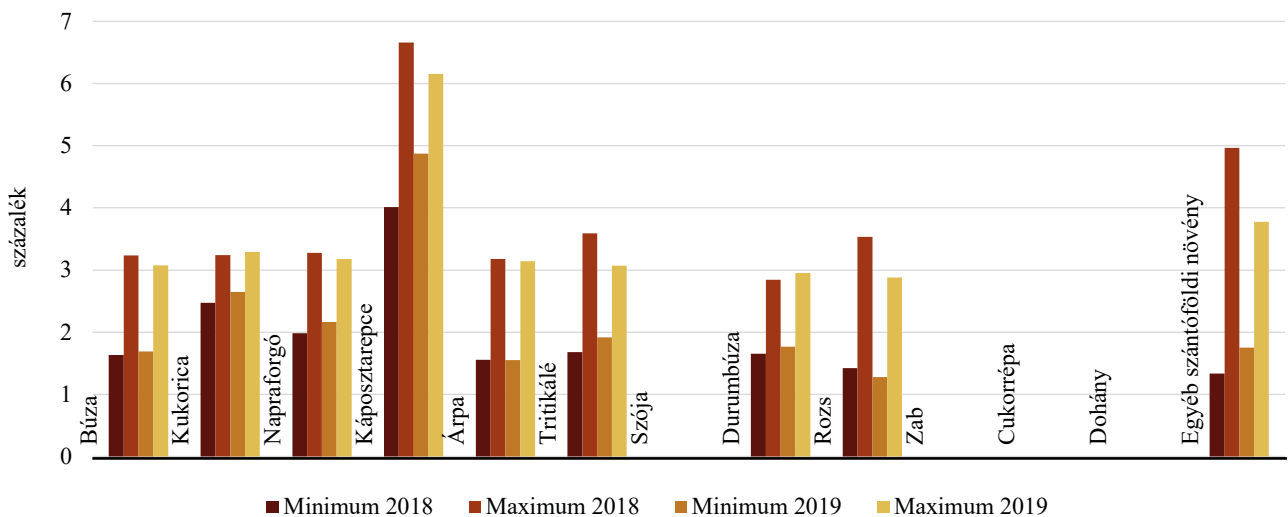
¹² A díjtétel a biztosított terményérték (biztosítási összeg) meghatározott százaléka.

68. ábra: Az „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a szántóföldi növények körében

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

69. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a szántóföldi növények körében

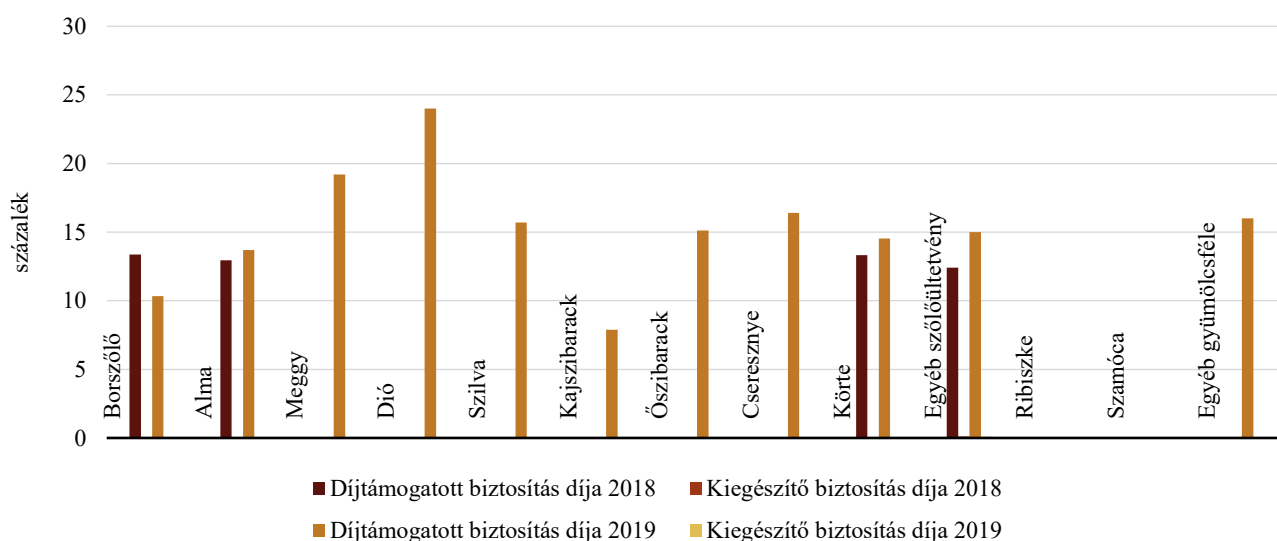
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A szántóföldi növényekre kötött „A” típusú biztosítások átlagos díjtétele a díjtámogatott biztosítások tekintetében 1,8 százalékkal csökkent, a kiegészítő biztosítások esetében 7,3 százalékkal nőtt. Az alaptámogatásnál a rozs díjtétele csökkent nagyobb mértékben, 20,4 százalékkal, a káposztarepce, a triticálé és az egyéb szántóföldi növények díjtétele 0,5–4,5 százalékkal mérséklődött. A többi szántóföldi növényénél 0,6–4,2 százalékos növekedés következett be. A kiegészítő biztosítások díjtétele a rozs esetében 14,5 százalékkal, a búzánál 1,1 százalékkal csökkent, minden más kultúránál nőtt 7,9–16,7 százalékkal (68. ábra).

A mezőgazdasági biztosításokat kínáló piaci szereplők díjtételei között, illetve az egyes növénykultúrák

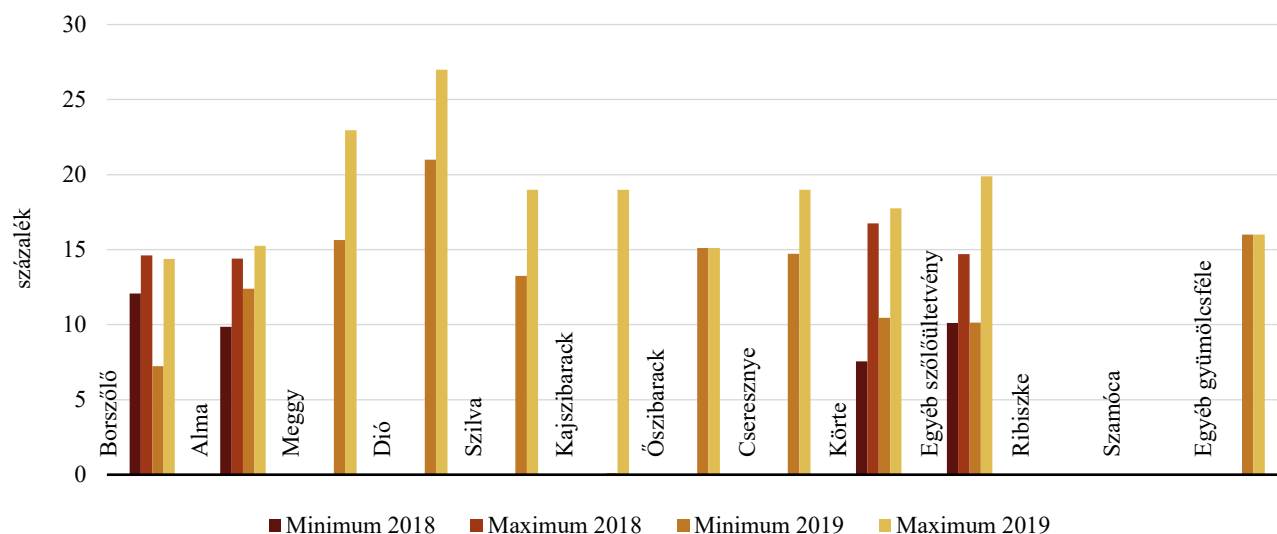
előző évi díjszabásaihoz képest jelentős eltérések mutatkoztak. A szántóföldi növényeknél az „A” biztosítási típus minimumdíjai átlagosan 0,2 százalékponttal emelkedtek és maximumdíjai átlagosan 0,3 százalékponttal csökkentek a 2018. évi díjtételekhez képest. A minimumdíjak esetében a rozs díjainál következett be 10,1 százalékos csökkenés, valamint az árpa minimumdíja esett még vissza 0,2 százalékkal, a többi szántóföldi növény minimumdíja 3,6–31,2 százalékos növekedést mutatott. A maximumdíjak a kukorica (1,5 százalék) és a durumbúza (3,8 százalék) esetében növekedtek, a többi szántóföldi növény díjai 1,1–24,0 százalékkal mérséklődtek. Legnagyobb csökkenés az egyéb szántóföldi növényeknél és a rozsnál mutatkozott (69. ábra).

70. ábra: Az ültetvénykultúrákra kötött „A” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2018-ban és 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

71. ábra: Az „A” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a gyümölcsök esetén

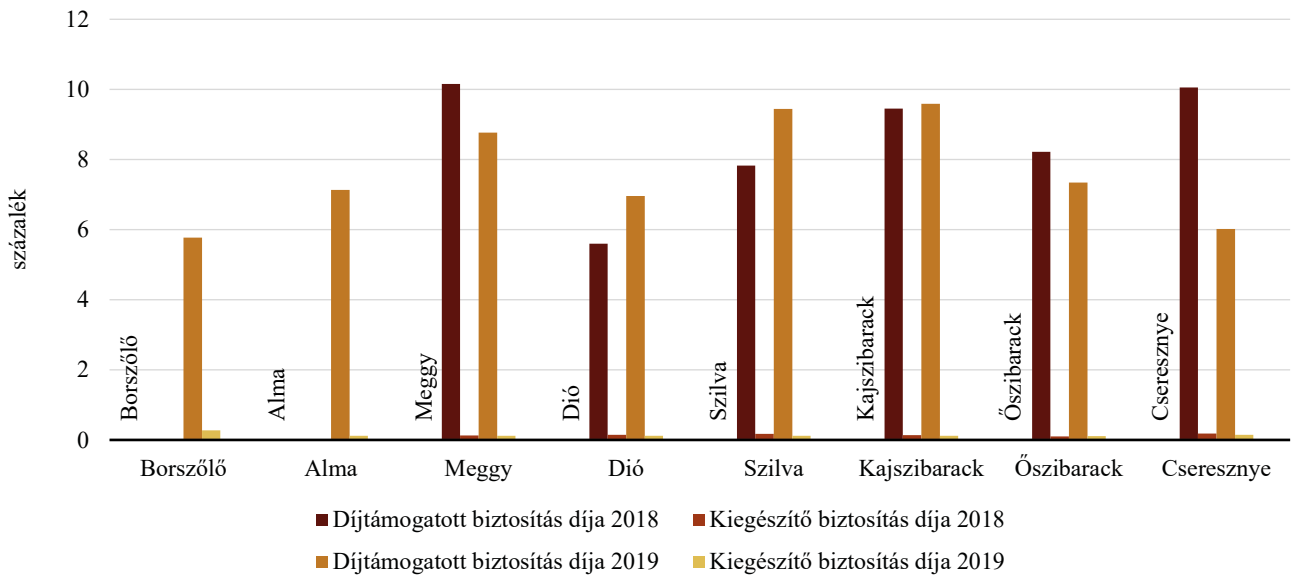
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

Az ültetvénykultúráknál az „A” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei a borszőlő esetében csökkentek 22,6 százalékkal, ugyanakkor a körte díjtámogatott biztosítási díja 9,1 százalékkal, az almáé 5,8 százalékkal, az egyéb szőlőültetvényeké 20,9 százalékkal emelkedett 2019-ben. A kiegészítő díjtételek a borszőlőnél 41,3 százalékkal, az egyéb szőlőültetvényeknél 10,9 százalékkal csökkentek, míg az almánál 2,5 százalékkal, a körténél pedig 9,8 százalékkal nőttek a tárgyévben. A 2019. évtől további ültetvénykultúrák is bekerültek ebbe a biztosítási típusba, melyek közül kiemelkedően magas volt a dió és a meggy díjtétele (70. ábra).

Az „A” biztosítási kategóriában a minimumdíjtételek átlagosan 1,5 százalékkal nőttek az előző évihez képest. A körténél 38,5, az almánál 25,9 százalékkal emelkedtek, az egyéb szőlőültetvényeknél nem változtak a biztosítás minimumdíjtételei, a borszőlőnél azonban 40,1 százalékos csökkenés következett be. A maximumdíjtételek átlagosan 11,3 százalékkal nőttek. Az egyéb szőlőültetvények maximumdíjai 35,3, a körtéé 6,0, az almáé 5,9 százalékkal emelkedtek, míg a borszőlő maximum díjtétele 1,5 százalékkal mérséklődött (71. ábra).

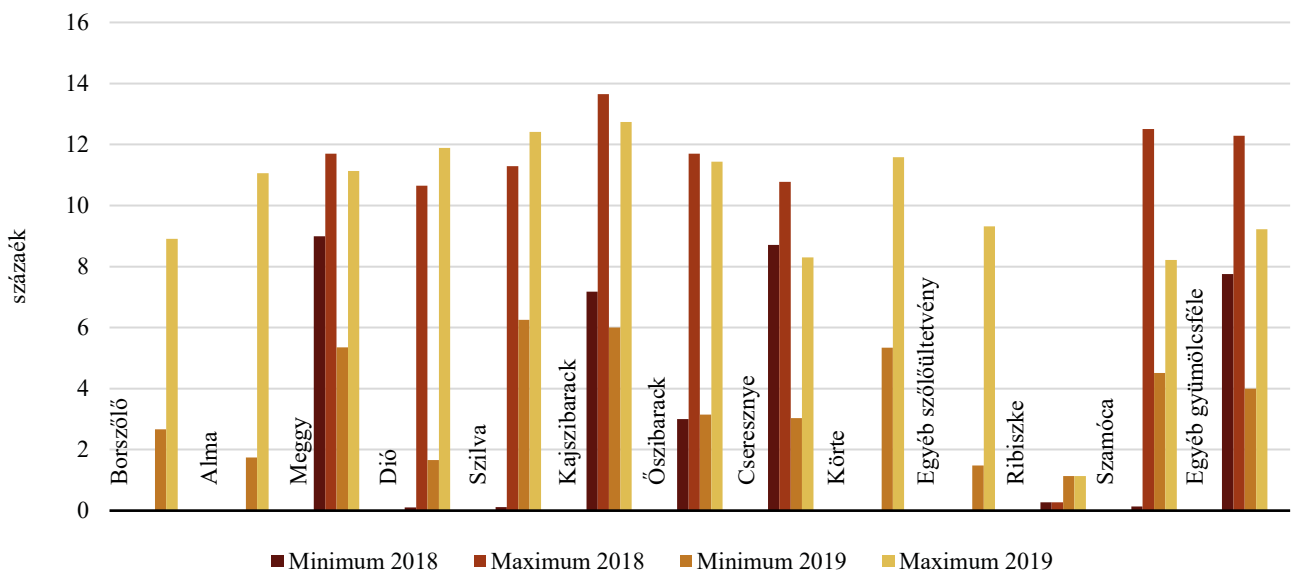
A kajsziбарack, a szamóca, a szilva és a dió díjtámogatott biztosításának díjtételei a „B” biztosítás-

72. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a gyümölcsök esetén

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

73. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a gyümölcsök esetén

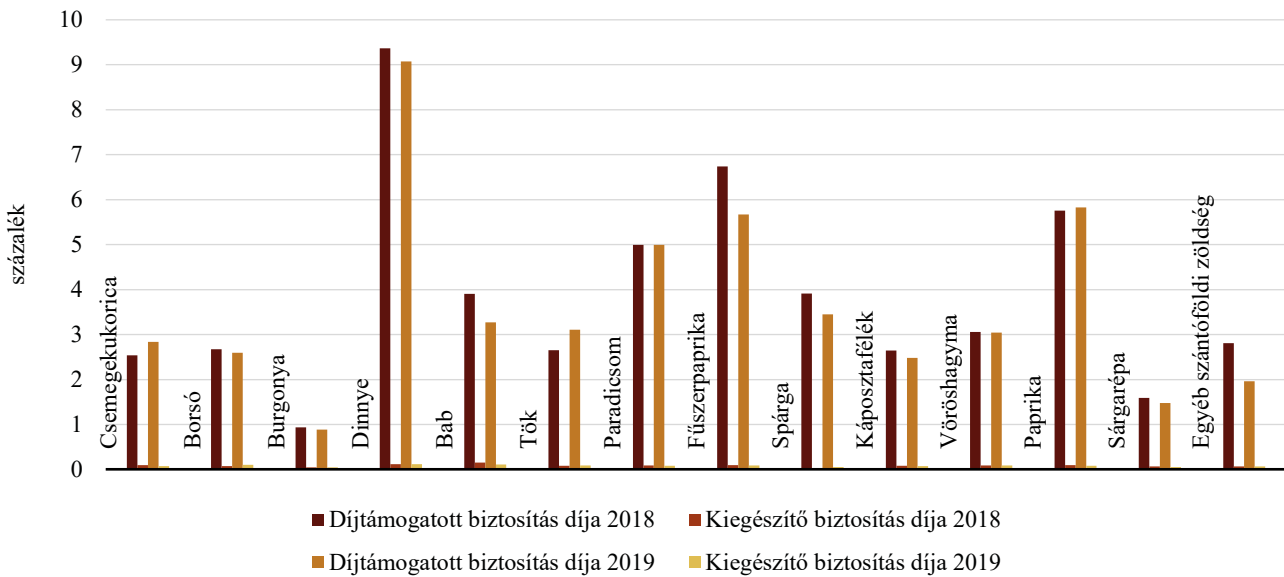

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

nál 1,4–24,3 százalékkal emelkedtek az előző évihez képest. Legnagyobb mértékben a ribiszke alapbiztosításának díjtétele nőtt több mint négyszeresére. Csökkentek az alapidíjak a cseresznye, az egyéb gyümölcsfélék, a meggy és az őszibarack esetében 10,6–40,1 százalékkal. A kiegészítő biztosítási díjak az őszibaracknál 6,7 százalékkal, az egyéb gyümölcsféléknél 3,3 százalékkal emelkedtek a 2018. évihez képest. A többi gyümölcsnél 7,1–40,4 százalék közötti csökkenés következett be (72. ábra).

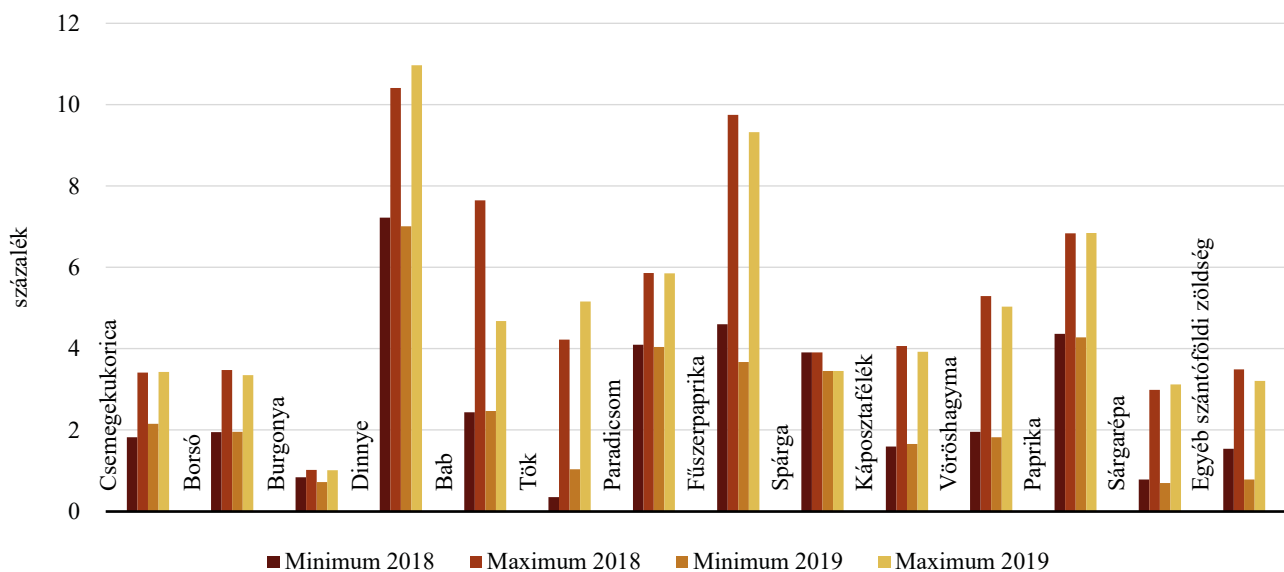
Az ültetvénykultúráknál a szilva, a ribiszke és a dió maximumdíjai 0,9–1,2 százalékponttal emelkedtek az előző évihez képest, a többi gyümölcsféléknél 0,3–4,3 százalékponttal csökkentek az értékek. A minimumdíjaknál a meggy, a cseresznye, a kajsziarack és az egyéb gyümölcsfélék esetében 1,2–5,7 százalékos csökkenés következett be, míg a szilva és a szamóca minimumdíja 4,4–6,1 százalékponttal, a dióé, az őszibaracké és a ribiszkéé 0,2–1,6 százalékkal nőtt (73. ábra).

74. ábra: A „B” típusú biztosítások átlagos díjtámogatott és kiegészítő díjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a zöldségek esetén

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

75. ábra: A „B” típusú díjtámogatott biztosítások minimum- és maximumdíjtételének változása 2018-ban és 2019-ben a zöldségek esetén

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

A zöldségeknél a „B” típusú díjtámogatott biztosítások díjtételei a paprikánál, a csemegekukoricánál és a töknél 1,2–17,3 százalékos növekedést mutattak, a paradicsomnál nem volt változás. Legjelentősebb csökkenés az egyéb szántóföldi zöldségeknél következett be (30,2 százalékos), a többi zöldség díjtétele 0,5–16,2 százalékkal mérséklődött. A kiegészítő biztosítások díja a csemegekukoricánál és a babnál csökkent a legnagyobb mértékben, 20,2–25,2 százalékkal az előző évihez képest, míg a spárgánál növekedett a legnagyobb mértékben, két és félszeresére (74. ábra).

A minimum- és maximumdíjtételek a zöldségeknél átlagosan 0,1–0,2 százalékponttal mérséklődtek az előző évihez képest. A minimumdíjtétel a töknél háromszorosára nőtt 2019-ben, a csemegekukoricánál 18,1 százalékkal emelkedett. A zöldségek többségénél csökkenés mutatkozott, legnagyobb mértékben az egyéb szántóföldi zöldségeknél, 49,3 százalékkal. A maximumdíjtételek esetében a tök díja 22,3 százalékkal, a dinnye és a sárgarépa díja 4,3–5,4 százalékkal nőtt. Legnagyobb, 38,8 százalékos csökkenés a bab maximumdíjánál következett be (75. ábra).

Executive Summary

Introduction

This publication reviews the achievements and the operation of the Hungarian Agricultural Risk Management System in 2019. The aim of our analysis is to assist the system manager, the Ministry of Agriculture, to make changes in the legal framework, as well as to provide a point of reference for producers, insurance companies and associations. In the first part, the regulatory background for 2019 and the typical weather phenomena in the current year are reviewed. We evaluate the results of Pillars 1 and 2 by districts, hazards, farm size classes and sectoral breakdowns. In addition, we separately analyse the changes in the subsidised insurance ('A', 'B', 'C' insurance) and the additional insurance fee. We summarise the events and the results of 2019 and make some suggestions for the following years.

Methodology

In the evaluation of the Agricultural Risk Management System in 2019, we mainly used the database of the system and that of the National Agricultural Research and Innovation Centre (NARIC) Research Institute of Agricultural Economics (RIAE), which relies on insurance companies' data. The complex database consists of three blocks, namely: (a) the compensation contribution; (b) the compensation benefit; and (c) insurance premium and compensation payments, and their related data. The contribution and benefit data are collected and provided by the Hungarian State Treasury – for which we are thankful – as the responsible authority for these data sets under Pillar 1 of the compensation scheme. The third database is compiled by business insurers and is prepared by RIAE.

The above-mentioned different aggregation levels of the publication index (which could be avoided in the future by harmonisation of data supply) made estimates in the disaggregation of farm-level data necessary. In the listed indices for the compensation benefit, only farm-level data were available. Farm size category decoupling was not carried out according to the SME Act (for example there are no numbers of farmers and revenue data), but it was based on the area data of the Single Request. We consider producers with less than 5 hectares micro-enterprises, with 5-20 hectares small businesses, with 20-200 hectares medium-sized enterprises, and with over 200 hectares large enterprises.

Results

The weather conditions in 2019 were not average. The most significant damage was caused by drought, spring frost, storms, hail and heavy rain. Arable crops and plantations were most affected. An important change in the rules concerning claiming compensation payment is that from 2017, a yield loss of more than 15 per cent (the threshold for claiming) need no longer be fulfilled at the farm level, but only for cultivated crops. The purpose of this modification is to give payments to a wider range of farmers.

Between 2018 and 2019 the number of participating farmers in Pillar 1 increased by 0.8 per cent from 73,473 to 74,086. Compared to the previous year, the area covered by the compensation scheme declined in all three sectors. Plantations presented the highest penetration, of 95.2 per cent of the total insured crop area. Average penetration of arable crops and vegetables exceeded 90 per cent.

The number of applications eligible for compensation benefit which exceeded 68.6 per cent while the claimed compensation benefit rose by 81.1 per cent from HUF 7,607 million in the previous year to HUF 13,776 million. The share of the total benefit paid for drought was 47.2 per cent, for spring frost damage was 22.0 per cent, for storms was 10.1 per cent and for hail was 8.8 per cent. In addition, benefit paid for heavy rain was 6.3 per cent, for inland water was 4.8 per cent, for winter frost was 0.5 per cent, and for autumn frost was 0.3 per cent of the total compensation benefit paid. There were no payments for agricultural floods in 2019.

Arable crops, plantations and field vegetables received 56.6, 31.0 and 12.4 per cent respectively of the total annual compensation benefits.

The percentage of the loss ratio within the sector, excluding some crops, increased in 2019 compared to the previous year. As in the previous year, the micro-enterprises had the biggest loss ratio, which exceeded 900 per cent, while small businesses accounted for 575.3 per cent. Medium businesses accounted for 331 per cent and the large enterprises accounted for 256.4 per cent.

For Pillar 2, the number of farmers paying their subsidised insurance fee and the total fee further increased in 2019 compared to the previous year. The number of farmers with subsidised insurance increased by 12.8 per cent in 2019, thus premium revenue grew by 10.7 per cent.

In 2019, the number of farmers with subsidised insurance and the total fee for 'B' and 'C' types were significantly rearranged due to the regulatory changes introduced from the current year. Several subsidised insurance types were expanded with different crops. Stone fruits had been included in 'A' type and cereals had been transferred from the 'B' type insurance to the 'C' type. As a result, the fee for each subsidised premium increased for 'A' and 'C' types. The 'A' type of subsidised premium exceeded the 2018 figure by 23.2 per cent, the 'C' type has more than doubled, while the subsidised premium of 'B' type decreased by 58.2 per cent. Subsidised premium was the highest in the 'A' type (HUF 5.3 billion). This was followed by the 'C' type (HUF 4.4 billion) and the 'B' type (HUF 1.6 billion). Supplementary insurance premiums increased slightly compared to the previous year: their value is 8.2 per cent more than in 2018.

In 2019, compensation payments and loss ratios increased significantly compared to the previous year. Due to the extreme weather in 2019, which was warmer than the multiannual average, and the more occurring violent storms, the amount of subsidised premium and supplementary insurance premium increased more than 1.5-fold from HUF 3.9 billion to HUF 5.7 billion and the loss ratios increased from 36.7 per cent to 49.1 per cent. Hail and storm caused great damage to pre-harvest cereals and plantations during the summer. The changes in loss ratios were considerable for 'A' and 'B' types of subsidised insurance, the loss ratios of the 'A' type insurance increased 2.5-fold, and of the 'B' type 3.7-fold, while the loss ratios of the 'C' type insurance increased by 2.3 per cent.

Penetration of arable crops grown on large areas increased by 1–5 percentage points, so the area covered by the compensation scheme was 36–59 per cent in 2019. Penetration of plantations increased from 9.1

per cent to 9.3 per cent compared to the previous year. The area of field vegetables covered by the compensation scheme increased by 6.5 per cent in 2019.

As the claim for support – even with the increased amount of HUF 5 billion – exceeded the available resources again, redistribution of insurance premium subsidy was necessary in 2019 as in the last five years. According to the information provided by the paying agency, farmers received compensation of 55 per cent of the insurance fee in the 'A' type, whereas in the 'B' and 'C' type it was 40 per cent.

Overall, demand for subsidised premiums further increased in 2019.

Pillar 3 of the Agricultural Risk Management System the National Hail Damage Reduction System (NHDRS) started operating in May 2018 under the coordination of the National Chamber of Agriculture.

The Rural Development Programme provided an opportunity to 100 percent support the construction of the NHDRS from rural development funds. Financial support of the national system is provided by the Pillar 1 Compensation Fund of up to HUF 1.5 billion a year, one of the main advantages of which is the National Hail Damage Reduction System does not generate additional payment obligations to farmers. Overall, summer in 2019 was extraordinary. In May, June and July there were significantly more storms than in the corresponding periods of the previous years. Since the technology is unable to completely eliminate hail damage, its goal is to mitigate it, so despite the increased defence, hail damage occurred in some areas of the country. The proportion of hail damage within all agricultural damage declarations was 16.8 per cent in 2019 (it was 25.6 per cent in 2017 and 15.6 per cent in 2018). The value of compensation payments for hail damage in 2019 was HUF 1,211 million compared to the previous year's HUF 615.1 million.

Kivonat

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működésének értékelése 2019

Lámfalusi Ibolya és Péter Krisztina (szerk.)

Jelen kiadványunk a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működését és eredményeit mutatja be a 2019-es évre vonatkozóan. A kárenyhítő juttatás igénylésében fontos változást jelent 2017-től, hogy a 15 százalékot meghaladó hozamérték-csökkenésnek, ami az igénylés feltétele, már nem üzemi szinten, hanem a termesztett növénykultúra esetében kell teljesülnie. A módosítás célja, hogy a termelők mind szélesebb köre részesülhessen kifizetésben. Átlagosnak nem mondható időjárási viszonyok mellett gazdálkodhattak a mezőgazdasági termelők 2019-ben. A legjelentősebb károkat az aszály, a tavaszi fagy, a vihar, a jégeső és a felhőszakadások okozták. A károk zöme a szántóföldi növénykultúrákat és az ültetvénykultúrákat érintette.

Az I. pillérben a termelők száma 0,8 százalékkal növekedett az előző évihez képest.

A kárenyhítési rendszer által lefedett területek nagysága mindhárom ágazatban csökkent az előző évhez képest. A II. pillérben a díjtámogatott biztosítási díjat befizető gazdaságok száma és a befizetett díjak is tovább emelkedtek a 2018. évhez képest a tárgyévben. Összességében megállapítható, hogy a díjtámogatott biztosítások iránti kereslet tovább növekedett 2019-ben. Mivel a támogatási igény ismét meghaladta a rendelkezésre álló forrásokat, ezért az elmúlt öt évhez hasonlóan a 2019. évi biztosítási díjtámogatás esetén is visszaosztás vált szükségessé.

Abstract

Evaluation of the operation of the agricultural risk management system, 2019

LÁMFALUSI, Ibolya and PÉTER, Krisztina (eds)

This publication reviews the achievements and the operation of the Hungarian Agricultural Risk Management System in 2019. An important change in the rules concerning claiming compensation payment is that from 2017, a yield loss of more than 15 per cent (the threshold for claiming) need no longer be fulfilled at the farm level, but only for cultivated crops. The purpose of this modification is to give payments to a wider range of farmers. The weather conditions in 2019 were not average. The most significant damage was caused by drought, spring frost, storms, hail and heavy rain.

Arable crops and plantations were most affected. Between 2018 and 2019 the number of participating farmers in Pillar 1 increased by 0.8 per cent.

Compared to the previous year, the area covered by the compensation scheme declined in all three sectors. For Pillar 2, the number of farmers paying their subsidised insurance fee and the total fee further increased in 2019 compared to the previous year. As the claim for support exceeded the available resources again, as in the past five years, redistribution of the insurance premium subsidy was necessary in 2019.

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2019-ben	71	7. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben	81
2. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2018-ban	72	8. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben	82
3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák	73	9. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben	82
4. melléklet: Téli fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2019-ben	80	10. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben	83
5. melléklet: Őszi fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2019-ben	80	11. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben	83
6. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben	81	12. melléklet: Magyarország járási rendszere	84

1. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2019-ben

Megnevezés	Biztosított terület 2019-ben, ha				Díjbevétel 2019-ben, millió HUF			
	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások								
Aszály	0,3	0,4	112	113	0,0	0,0	1,0	1,0
Felhőszakadás	477	1 436	726	2 638	0,9	9,2	6,0	16,1
Jégeső	3 504	5 357	43 214	52 075	19,7	401,4	949,1	1 370,2
Mezőgazdasági árvíz	10	6	116	132	0,0	0,0	0,3	0,4
Őszi fagy	–	–	2 473	2 473	–	–	13,9	13,9
Tavaszi fagy	57	702	440	1 199	0,2	39,8	2,9	42,9
Téli fagy	5	8	360	373	0,0	0,7	3,1	3,9
Tűz	2 714	4 540	22 848	30 102	0,4	7,2	8,6	16,2
Vihar	1 429	1 070	10 410	12 909	8,5	35,1	74,8	118,4
„B” típusú biztosítások összesen	3 550	7 784	43 422	54 756	29,65	493,43	1 059,84	1 582,9
„C” típusú biztosítások								
Aszály	923	–	–	923	5,0	–	–	5,0
Felhőszakadás	2 717	–	–	2 717	3,9	–	–	3,9
Jégeső	1 007 005	–	–	1 007 005	3 554,2	–	–	3 554,2
Mezőgazdasági árvíz	807	–	–	807	0,6	–	–	0,6
Őszi fagy	7 737	–	–	7 737	9,2	–	–	9,2
Tavaszi fagy	973	–	–	973	2,0	–	–	2,0
Téli fagy	6 344	–	–	6 344	23,5	–	–	23,5
Tűz	778 809	–	–	778 809	108,2	–	–	108,2
Vihar	200 298	–	–	200 298	687,3	–	–	687,3
„C” típusú biztosítások összesen	1 012 622	0	0	1 012 622	4 393,8	0,0	0,0	4 393,8

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

2. melléklet: „B” és „C” típusú biztosítások igénybevétele veszélynemenként és főbb növénycsoportonként 2018-ban

Megnevezés	Biztosított terület 2018-ban, ha				Díjbevétel 2018-ban, millió HUF				
	Veszélynem	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen	Szántóföldi növénykultúrák	Ültetvények	Zöldségkultúrák	Összesen
„B” típusú biztosítások									
Aszály	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Felhőszakadás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jégeső	767 129	2 948	36 743	806 820	2 238,2	294,0	813,2	3 345,4	
Mezőgazdasági árvíz	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Őszi fagy	7 726	0	894	8 620	8,9	0,0	11,5	20,3	
Tavaszi fagy	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Téli fagy	4 258	0	0	4 258	6,2	0,0	0,0	6,2	
Tűz	581 572	2 452	18 369	602 393	85,0	6,9	5,7	97,6	
Vihar	128 482	595	4 482	133 560	354,3	18,3	33,3	405,9	
„B” típusú biztosítások összesen	769 980	3 885	36 987	810 852	2 692,6	319,2	863,6	3 875,4	
„C” típusú biztosítások									
Aszály	1 203	0	111	1 314	6,8	0,0	0,6	7,5	
Felhőszakadás	3 441	1 487	601	5 529	6,4	13,4	5,9	25,7	
Jégeső	240 698	1 517	3 324	245 539	1 354,1	130,6	36,3	1 521,0	
Mezőgazdasági árvíz	724	0	69	793	0,5	0,0	0,2	0,7	
Őszi fagy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tavaszi fagy	398	635	243	1 275	0,8	55,0	1,4	57,3	
Téli fagy	6 912	6	209	7 127	35,0	0,1	1,6	36,6	
Tűz	177 043	1 730	2 426	181 199	25,9	4,0	2,0	32,0	
Vihar	59 804	123	1 025	60 952	306,8	2,9	6,1	315,7	
„C” típusú biztosítások összesen	244 198	3 891	3 773	251 861	1 736,3	206,1	54,1	1 996,5	

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon és Környezeti Kutatások Osztályon

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
KAL18	Tavaszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL17	Őszi árpa	Szántóföldi kultúra	Árpa
KAL12	Őszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL11	Tavaszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL10	Őszi tönke búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL13	Tavaszi alakor búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL01	Őszi búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL06	Őszi tönkölybúza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL07	Tavaszi tönkölybúza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL08	Őszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
KAL09	Tavaszi novum búza	Szántóföldi kultúra	Búza
CUK01	Cukorrépa	Szántóföldi kultúra	Cukorrépa
DVI02	Dohány – Virginia	Szántóföldi kultúra	Dohány
DBU01	Dohány – Burley	Szántóföldi kultúra	Dohány
KAL04	Őszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
KAL05	Tavaszi durumbúza	Szántóföldi kultúra	Durumbúza
AGF19	Fűszerkömény	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF20	Citromfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF21	Bazsalikom	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF22	Rozmaring	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF23	Lestyán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF24	Szöszös ökörfarkkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF25	Anyarozs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF26	Kapor	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF28	Ánizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF29	Borsikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF30	Koriander	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF31	Máriatövis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF32	Kerti kakukkfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF33	Sáfrányos szeklice	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF35	Orvosi zsálya	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF36	Kerti ruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF37	Ánizsízóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF38	Ánizsmenta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF39	Bíbor kasvirág (Echinacea)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF40	Cickafark	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF41	Oregánó (szurokfű)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF44	Borágó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF47	Gyermekláncfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF48	Jázmínpakóca (stevia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
VEG07	Takarmánykáposzta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
EFU01	Energiafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR01	Lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR02	Lucerna erjesztett takarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR03	Lucerna zöldtakarmány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR04	Komlós lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR05	Sárkerek lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR06	Tarkavirágú lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
FOR09	Vöröshere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR10	Bíborhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR11	Fehérhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR12	KorcsHERE (svédHERE)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR13	Perzsahere (fonákHERE)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR14	Alexandriai here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR15	Lódi lóhere	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR23	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR24	Fehérvirágú somkóró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR25	Takarmánybaltacim	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR27	Szarvaskerep	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR28	Nyúlzapuka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR29	Szeradella	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR30	Koronás baltavirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR32	Réparepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR33	Tifon	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR34	Tarlórépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR35	Takarmányrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR36	Csicsóka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR37	Murokrépa	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR38	Tarka koronafürt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR39	Görög széna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR40	Keleti kecskeruta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR41	Mézontófü (Facélia)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR56	Füves lucerna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR57	Füves here	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR58	Takarmánymályva	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR59	Szilfium	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
FOR60	Lósóska	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
SZI01	Sziki kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
RIZ03	Rizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL30	Szegletes lednek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL27	Pannonbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL26	Szöszösbükköny	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL25	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL22	Kékvirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL21	Kékvirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL19	Sárgavirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL18	Sárgavirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL16	Fehérvirágú édes csillagfűrt (takarmány célra)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL15	Fehérvirágú édes csillagfűrt	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL06	Tavaszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL03	Őszi takarmányborsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PIL02	Mezei borsó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ23	Zöld Pántlikafű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ22	Magyar rozsnok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ21	Veresnadrág csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ20	Réti komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
PAZ19	Gumós komócsin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ18	Vörös csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ17	Réti csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ16	Juhcsenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ15	Nádképű csenkesz	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ14	Csomós ebír	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ13	Sovány perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ12	Mocsári perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ11	Réti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ10	Ligeti perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ09	Hibrid perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ08	Angol perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ07	Olasz perje (szálkás perje)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ06	Csenkeszperje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ05	Francia perje	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ04	Cérnatippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ03	Fehér tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ02	Óriás tippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND06	Szezámag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND07	Olajlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND08	Rostlen	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND09	Földimogyoró	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND11	Fehér mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND12	Fekete mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND13	Ricinus	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL38	Fénymag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND16	Olajretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND18	Takarmányretek	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND19	Négermag	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND20	Vadrepce	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND21	Gomborka	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
PAZ01	Ebtippán	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND24	Hibrid napraforgó	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL02	Tavaszi búza	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND14	Mák	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL39	Fekete zab	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF03	Kamilla	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF05	Digitalis	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF06	Tárnic	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF07	Izsóp	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF08	Jázmin	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF09	Levendula	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF10	Majoranna	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF11	Menta	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF12	Meténg	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF13	Utifű (Psyllium)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF14	Sáfrány	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF15	Körömvirág	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
AGF17	Macskagyökérfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF18	Tárkony	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL29	Mohar	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL30	Cukorcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL31	Seprűcirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL32	Szemescirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL33	Silócirok	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL34	Szudáni cirokfű	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL35	Indiánrizs	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL36	Termesztett köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL37	Indiai köles	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
ABE01	Abesszin (etiópai) mustár	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
AGF02	Angyalgyökér	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEV01	Keverék kultúra	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KEN01	Kender	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL24	Silókukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL25	Hibrid kukorica	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
KAL28	Pohánka (Hajdina)	Szántóföldi kultúra	Egyéb szántóföldi növény
IND04	Tavaszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
IND03	Őszi káposztarepce	Szántóföldi kultúra	Káposztarepce
KAL21	Kukorica	Szántóföldi kultúra	Kukorica
IND23	Napraforgó	Szántóföldi kultúra	Napraforgó
KAL16	Évelő rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
KAL15	Rozs	Szántóföldi kultúra	Rozs
IND01	Szójabab	Szántóföldi kultúra	Szója
KAL26	Tavaszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL27	Őszi tritikálé	Szántóföldi kultúra	Tritikálé
KAL19	Tavaszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
KAL20	Őszi zab	Szántóföldi kultúra	Zab
PIL09	Lóbab (Disznóbab)	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL12	Szárazbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL13	Zöldbab	Szántóföldi zöldség	Bab
PIL05	Szárazborsó (Sárgaborsó)	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL04	Őszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL01	Cukorborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
PIL07	Tavaszi zöldborsó	Szántóföldi zöldség	Borsó
BUR01	Burgonya	Szántóföldi zöldség	Burgonya
KAL23	Csemegekukorica	Szántóföldi zöldség	Csemegekukorica
FRU03	Sárgadinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU01	Görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
FRU02	Tökre oltott görögdinnye	Szántóföldi zöldség	Dinnye
VEG27	Petrezselyem levél	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
KAL22	Pattogatni való kukorica	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND22	Cikória	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL11	Futóbab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL14	Homoki bab	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL24	Lencse	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
PIL29	Csicseriborsó	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
VEG02	Brokkoli	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG03	Bimbóskel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG08	Karalábé	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG09	Kínai kel	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG10	Zeller	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG11	Póréhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG12	Őszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG13	Tavaszi fokhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG17	Lilahagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG18	Metélőhagyma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG19	Fejessaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG20	Endívia	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG21	Sóska	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG22	Spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG24	Articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG25	Spanyol articsóka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG26	Petrezselyem gyökér (fehérrépa)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG29	Rebarbara	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG30	Édeskömény	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG31	Galambegysaláta	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG32	Zsázsa	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG34	Uborka	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG35	Padlizsán (Tojásgyümölcs)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG39	Olajtök	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG46	Cékla	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG47	Feketegyökér	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG48	Torma	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG49	Pasztinák	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG50	Új-zélandi spenót	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG51	Mezei csibehúr	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG52	Egyéb zöldség	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG54	Batáta (édesburgonya)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG55	Borsmustár (rukkola)	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
IND15	Retek	Szántóföldi zöldség	Egyéb szántóföldi zöldség
VEG44	Fűszerpaprika	Szántóföldi zöldség	Fűszerpaprika
VEG06	Vöröskáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG05	Kelkáposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG01	Karfiol	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG04	Fejes káposzta	Szántóföldi zöldség	Káposztafélék
VEG43	Paprika	Szántóföldi zöldség	Paprika
VEG33	Paradicsom	Szántóföldi zöldség	Paradicsom
VEG45	Sárgarépa	Szántóföldi zöldség	Sárgarépa
VEG23	Spárga	Szántóföldi zöldség	Spárga
VEG38	Káposztatök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG42	Cukkini	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG36	Főzőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG37	Sütőtök	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG41	Spárgatök	Szántóföldi zöldség	Tök

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

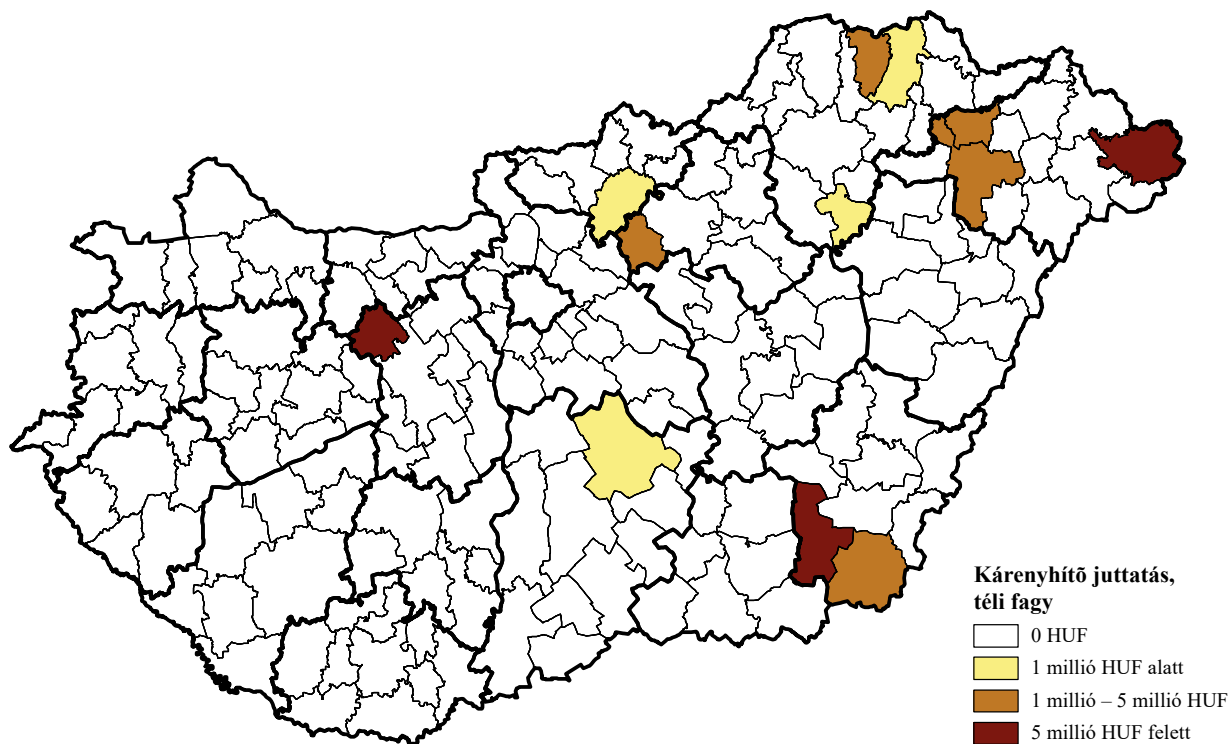
Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
VEG40	Csillagtök/patiszon	Szántóföldi zöldség	Tök
VEG15	Őszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG53	Tavaszi vöröshagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
VEG14	Csemegehagyma	Szántóföldi zöldség	Vöröshagyma
ULT01	Alma	Ültetvény	Alma
HAG01	Hagyományos gyümölcsös alma	Ültetvény	Alma
ULT19	Minőségi borszőlő ültetvény	Ültetvény	Borszőlő
ULT17	Cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
HAG17	Hagyományos gyümölcsös cseresznye	Ültetvény	Cseresznye
ULT08	Dió	Ültetvény	Dió
HAG08	Hagyományos gyümölcsös dió	Ültetvény	Dió
ULT27	Kivi	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT07	Naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT09	Mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT10	Mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT11	Szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT12	Vegyes gyümölcsös	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT18	Birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT21	Füge	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT26	Csipkebogyó	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT28	Egyéb ültetvény	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT33	Datolyaszilva	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG26	Hagyományos gyümölcsös Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT30	Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT31	Fekete eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG18	Hagyományos gyümölcsös birs	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU16	Egyéb bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG19	Hagyományos gyümölcsös nektarin	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG20	Hagyományos gyümölcsös bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG21	Hagyományos gyümölcsös homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG22	Hagyományos gyümölcsös Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU15	Fekete Bodza	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU14	Homoktövis	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU13	Yosta (rikő)	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU12	Tüske nélküli szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU11	Szeder	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU09	Piszke	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU08	Málna	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG23	Hagyományos gyümölcsös Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG24	Hagyományos gyümölcsös Fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG25	Hagyományos gyümölcsös Fehér eperfa	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
ULT32	Fekete berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG12	Hagyományos gyümölcsös vegyes	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG11	Hagyományos gyümölcsös szelídgesztenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG10	Hagyományos gyümölcsös mandula	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG09	Hagyományos gyümölcsös mogyoró	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
HAG07	Hagyományos gyümölcsös naspolya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
FRU18	Berkenye	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle

3. melléklet: Az elemzéseink során alkalmazott növénykategóriák (folytatás)

Hasznosítási kód 2019	Növénykultúra	MKR-kategória	Növénykategória
FRU17	Áfonya	Ültetvény	Egyéb gyümölcsféle
KOM01	Komló	Ültetvény	Egyéb szántóföldi növény
ULT29	Csemegeszőlő ültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT20	Egyéb borszőlő szőlőültetvény	Ültetvény	Egyéb szőlőültetvény
ULT04	Kajsziabarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajsziabarack
HAG04	Hagyományos gyümölcsös kajsziabarack (sárgabarack)	Ültetvény	Kajsziabarack
ULT15	Körte	Ültetvény	Körte
HAG15	Hagyományos gyümölcsös körte	Ültetvény	Körte
ULT16	Meggy	Ültetvény	Meggy
HAG16	Hagyományos gyümölcsös meggy	Ültetvény	Meggy
ULT03	Őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
ULT05	Nektarin	Ültetvény	Őszibarack
HAG03	Hagyományos gyümölcsös őszibarack	Ültetvény	Őszibarack
FRU05	Ribiszke	Ültetvény	Ribiszke
FRU04	Földieper (szamóca)	Ültetvény	Szamóca
HAG06	Hagyományos gyümölcsös szilva	Ültetvény	Szilva
ULT06	Szilva	Ültetvény	Szilva

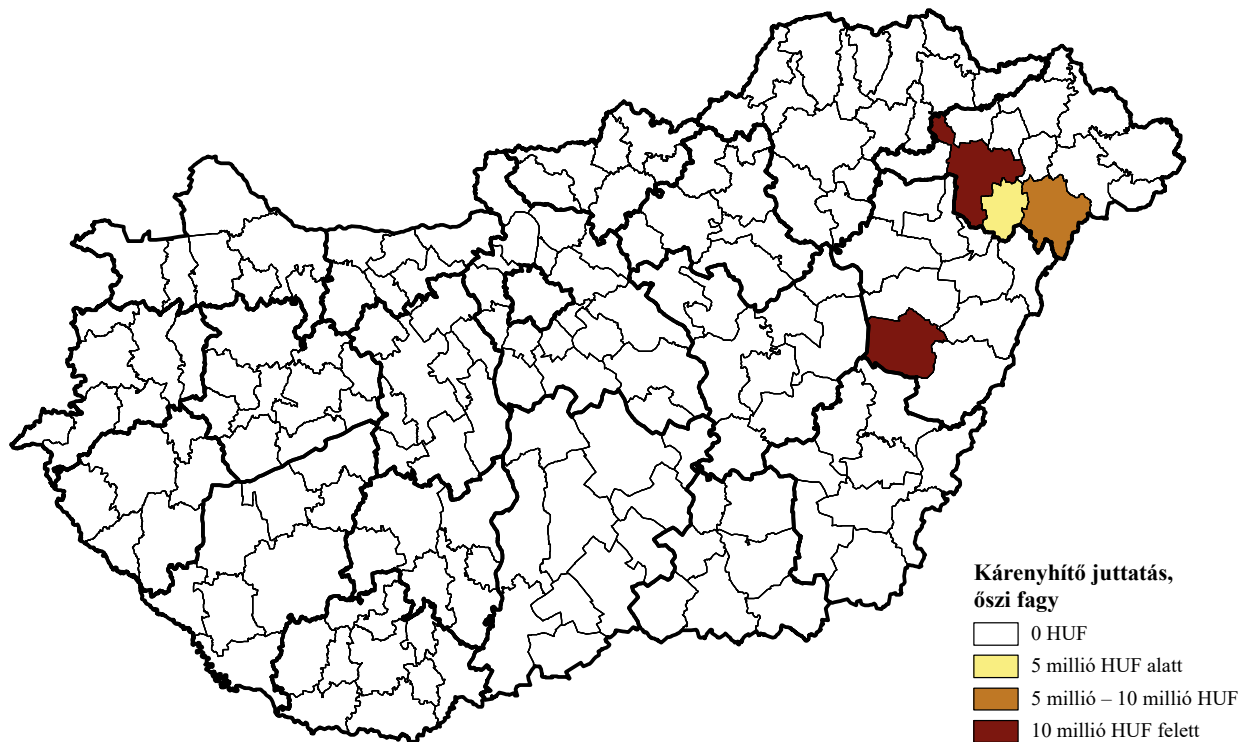
Forrás: Saját szerkesztés, AKI Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztálya

4. melléklet: Téli fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2019-ben

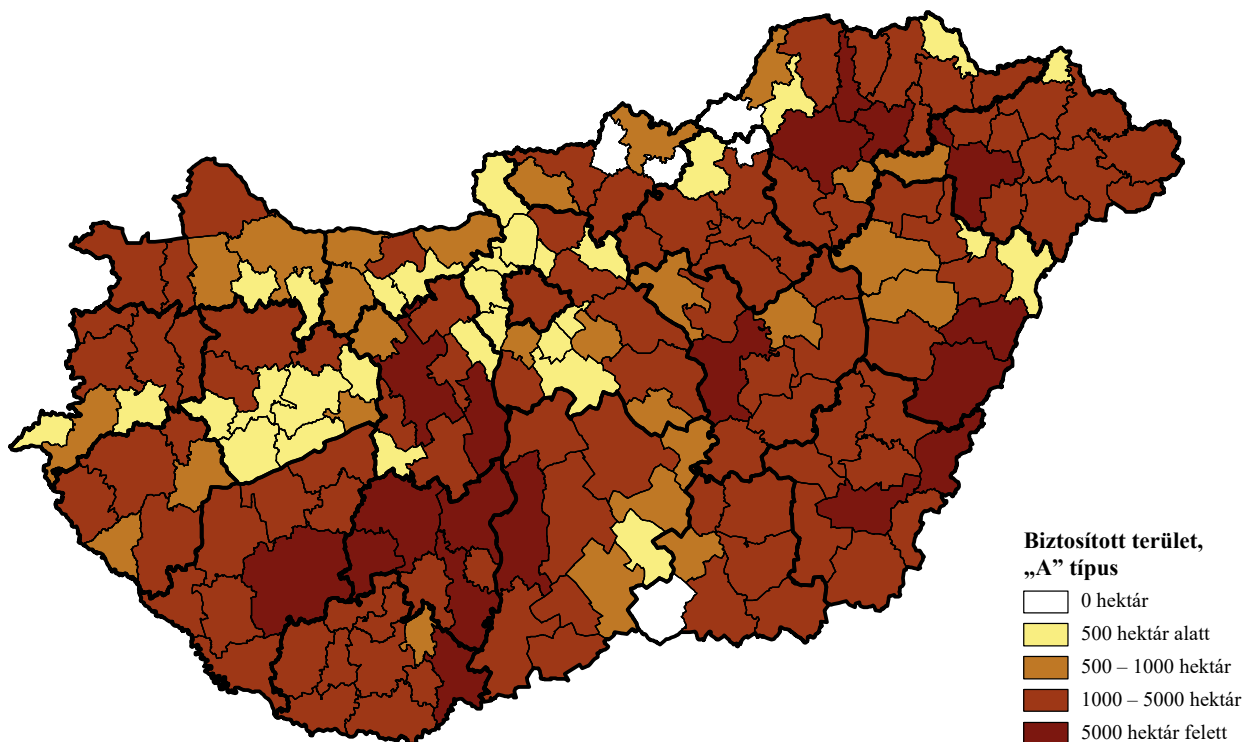
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

5. melléklet: Őszi fagykárra kifizetett kárenyhítő juttatás összege járásonként 2019-ben

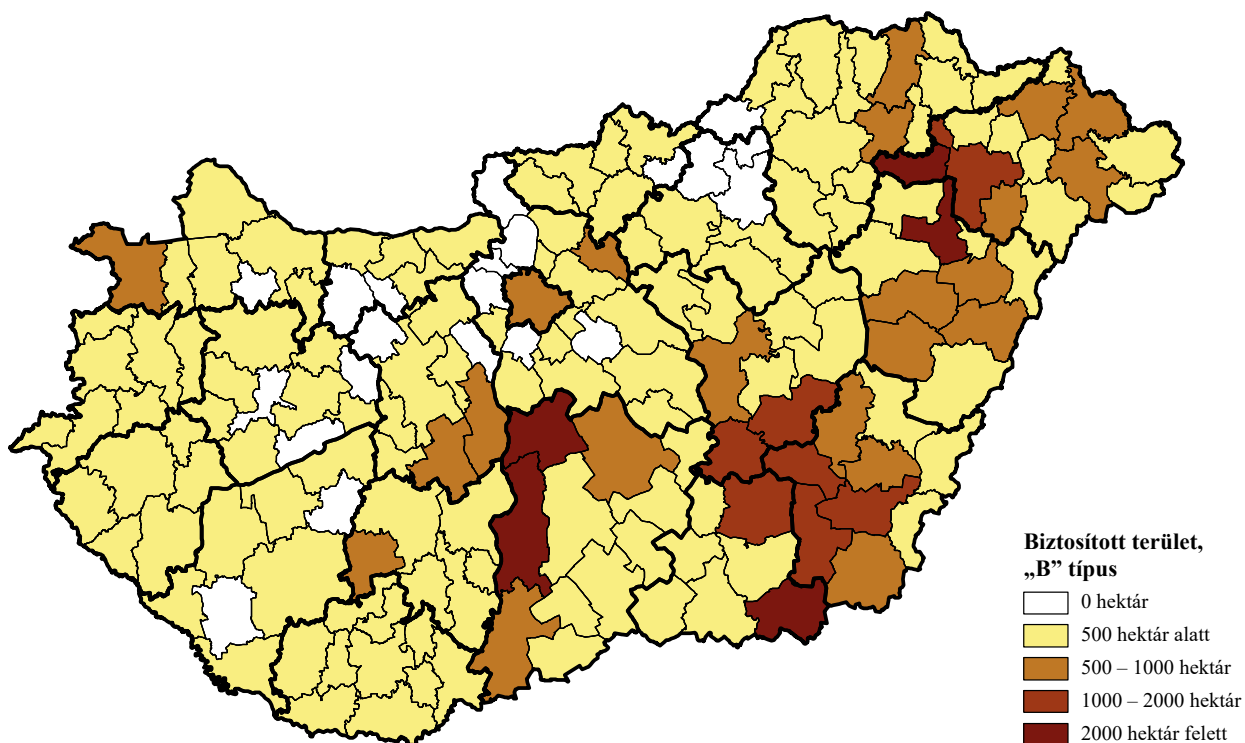
Forrás: MÁK-adatok alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

6. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben

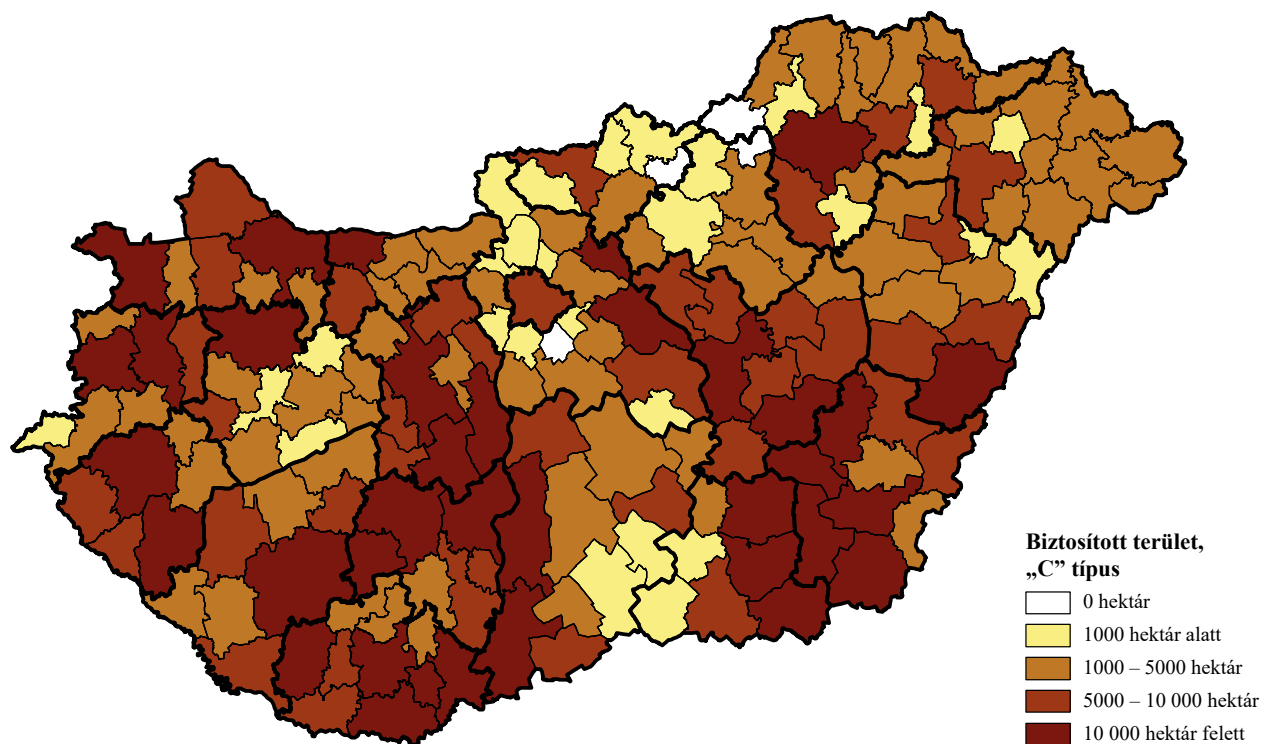
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

7. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben

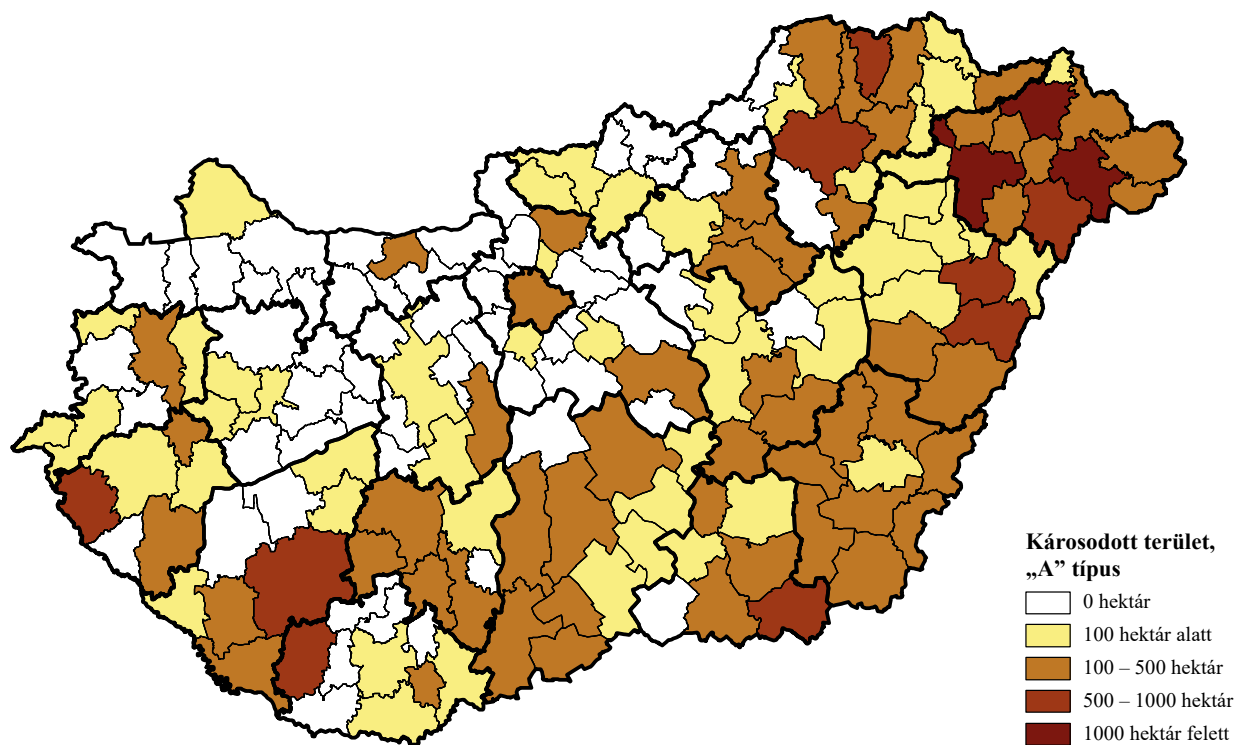
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

8. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett területek 2019-ben

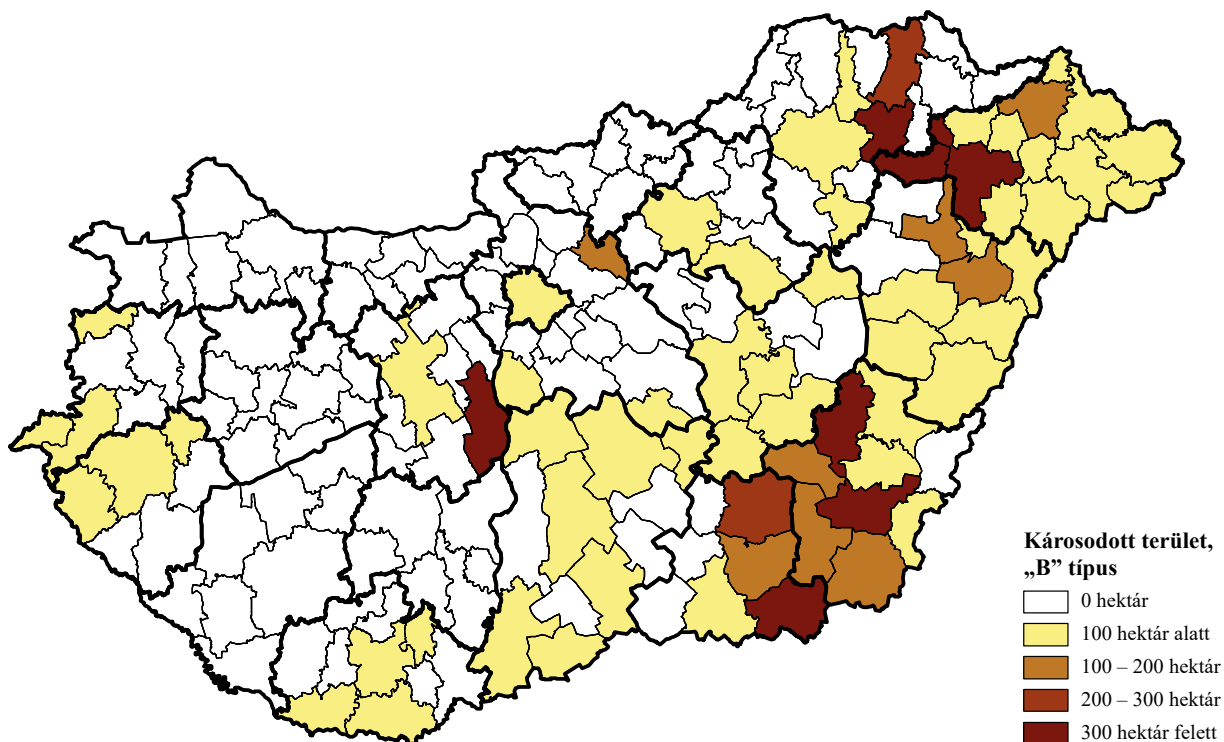
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

9. melléklet: „A” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben

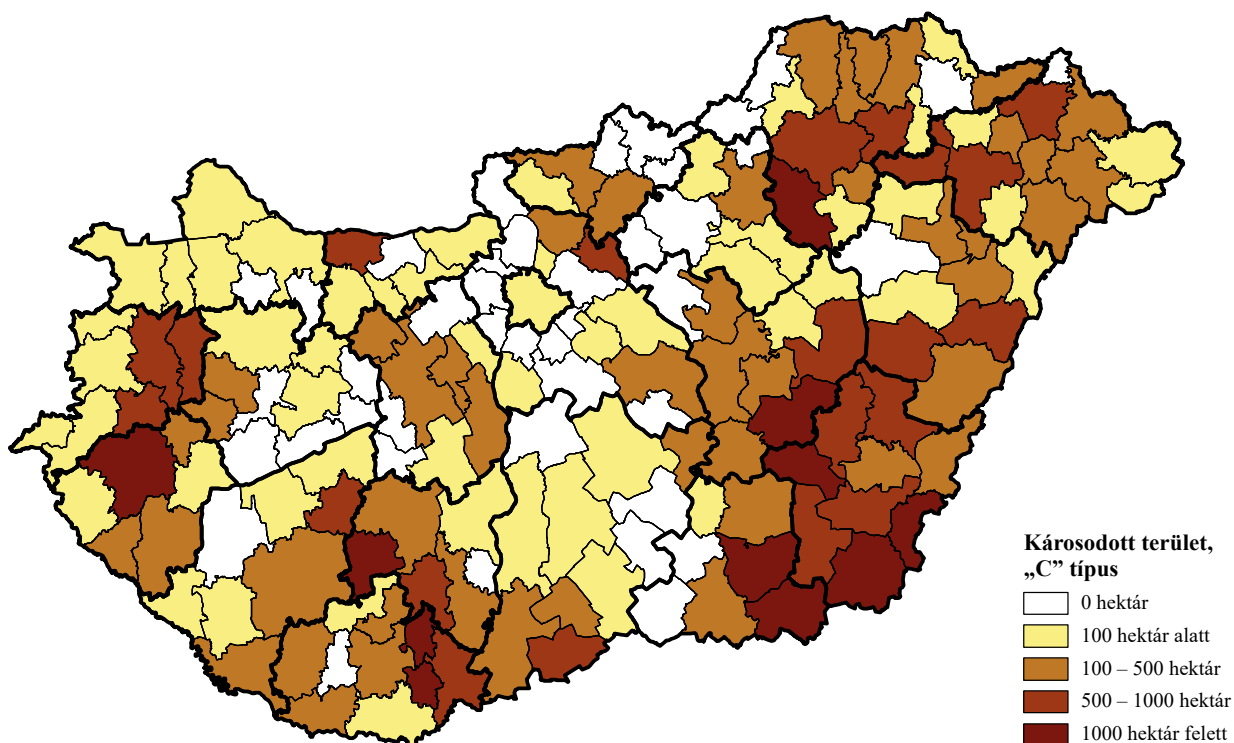
Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

10. melléklet: „B” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

11. melléklet: „C” típusú biztosítással lefedett károsodott területek 2019-ben

Forrás: A díjtámogatott biztosítást nyújtó biztosítók adatszolgáltatása alapján készült a NAIK AKI Pénzügyi Kutatások Osztályon

12. melléklet: Magyarország járási rendszere

Forrás: <http://jarasok.com/jaras-terkep/jaras-terkep-magyarország-magyarország-jarasi-terkepe.html>

